

BERKEL EN RODENRIJS

- A. Transcripties van de tekst van de charters en enkele andere archiefstukken uit het heerlijkheids- en dorpsarchief.**
- B. Concept-inventarisbeschrijvingen van de bovengenoemde archiefstukken.**

Samengesteld door Bert van der Saag (2001)

LET OP: de originele archiefstukken worden inmiddels beheerd door het Gemeentearchief Rotterdam.

De hier gebruikte voorlopige nummering is niet meer geldig!

Transcripties van de tekst van de charters en enkele andere archiefstukken uit het heerlijkheids- resp. dorpsarchief

z.d. (16e eeuw) (voorl. nr. 28.12)

Eerst (!) vonnisse te wijsen indien 't versocht wordt of't lant oerbaer beslegen is of nyet.

Ten anderen mit wat guet men 'tzelve zal mogen beslaen. Alsdan te wijsen mit alrehande beesten, uuytgezondert veltvarende stieren, rippende ossen, wiensende - off sprinckvolen, ruydige schapen off paerden die after beslegen zijn.

Ten derden, hoe menich schaer de morgen zal mogen weyden. Alsdan te mogen beraden mit malcander ende 'tselfe mit wonnisse te wijsen.

Ten vierden, wye den eersten boem van de brugge leggen zal. Alsdan te wijsen den schout den eersten ende den pertie die de scaringe verzouct die gehele brugge voert.

Ten vijfden, wye die kue in (de) weyde brengen zal. Alsdan te wijsen die pertie dieselve te nemen bij de hoirnen ende den schout bij de staert ende soe sal die eerste kue over die brugge te leeden.

Ten zesten, of 't lant terecht beslegen is na de rechte van de lande. Alsdan te wijsen dattet lant terecht ende mit recht beslegen is na de rechte van de lande nae voirgaende vonnissie daarvan gewesen.

Ten zevenden, indien die weerpertie aldair niet present en is mit beesten omme zijn porcie van 't lant te bescaren indien 't versocht wordt.

Alsdan te wijsen dat hij sijn beesten daer nyet inne brengen en zal dan mit recht soe den versoucker van de scaringe voir gedaen heeft.

Er worden enkele technische termen gebruikt die niet in het Middelnederlands Woordenboek voorkomen.

21-9-1506 (voorl. nr. 15)

An hoge ende mogende heer, mijn (heer) den grave van Egmonde, heere (tot Baer), stadhouder-generael ende anders die rade, den conincx gecommiteerden ten saicken zijne landen van Hollant, Zelant ende Vrieslant, uwe oitmoedige dienre, Aelwijn van der Hoeff, explotier van den rade in Hollant. Vermogende heer, u gelieve te weten dat ick, uuyt crachte van uwer mijn heeren brieve van mandamente, an de marge van denwelcken dese mijne relatie gehecht, in mij geteykent vanwege die amboch(ts)bewaerderen van den ambochte van Berckel in den namen van den gemeen buren ende inwonende aldair ende up hoeren versoucke, upten 21en dach van septembris anno 1500 ende zes, gegaen binnen der stede van Delft aen de personen van de bailliu ende mannen van Delflant, bijeen vergadert wesende in consistorie, dewelcke dat ick, vanwege der koninklijke majesteyt, verdachveert hebbe te commen ende te wesen voor u, mijn heeren, alhier in Den Hage upten 25e dach van septembris voers. naestcomende, goetstijts voermiddage, omme dat vonnesse verclaert in den voers. mandamente als qualicken, abuyselicken ende tegens rechte gegeven bij u mijn heeren te zien annulleren ende tenyet te doen of tenmynsten te corrigeren ende te reformeren oft dairvan te renuncheren alzo hoeeren goeden raidt gedragen zal.

Ende voerts omme ten voers. daghe gefurneert te commen omme te verantwoirden up alsulcke provisie als den impetranten tegens hunluyden doen ende nemen zal willen angaende 't voers. vonnesse, mit dat dairan cleven mach, gestaect

te hebben tot diffinitive toe van der voors. saicke, die contrarie van dien te sustineren ende voirts in den saicke te procederen nae rechte. Ende vermogende heeren, 'tgunt dat voirs. is desen wairachtich zijnde, des t'oirconde mijn hanteyken hieronder gestelt upten dach ende jare als boven. (w.g.) A. van der Hoeff

28-9-1506 (voorl. nr. 39)

Upten dach van huyden soe compareerde voor den Hove van Hollandt Jan Janszoen als procureur van den ambochtsbewairders van den ambochte van Berckell in den name van den ghemeen luyden ende inwoenende aldair. Ende dede bij monde van zijnen advocaet proponeren ende zeggen hoe dat wair is, dat die van den ambochte van Roodenrijse één jurisdictie ende ambocht zijnde metten eysschers alhier, in den jairen duysent driehondert ende drie des sonnendaechs voir Sinte Margarietendach, van wijlen den grave van Henegouwen, van Hollant, van Zeellant ende heere van Vrieslandt vercregen hebben gehadt zekere previlegie ende hantvesten, inhoudende dat men van allen saicken die gevallen zouden bynnen der jurisdictie voirs. dingen sal ende rechten metten rechtere ende metten gezworen bynnen denzelven ambocht, uuytgenomen ende gereserveert manslachten, vredebraken, craft, leemte ende dair men schuldich is maichgelt of te geven, huysbrake, diefe, huysbrant, roeff, vrede te weygeren den heeren boode dair hij ze metten rechten eyscht.

Welcke previlegie ende hantveste de koninklijke majesteyt ons als grave van Hollant den 29en dach van aust in 't jair duysent vijfhondert ende vijff bij zijnen bezegelden brieve geconfirmeert, geaprobeert ende geratiffiert heeft. Ende zijn de voirs. eysschers ende huer voirsaten van desen previlegiën in goede ende rustige possessie van zoe langen tijden, dat gheen memorie van menschen ter contrairie en is. Ende hoewell nyemant schuldich aen wair den eysschers in desen hoiren previlegiën ende

hantvesten ende possessie van dyen te perturberen, hinderen ofte letsel te doene, desen nochtans nietjegenstaende, zoe heeftet onlancxs belieft den bailliu van Delftlant mit zijnen mannen, contrairie den voirs. previlegiën ende die possessie van dien, kennisse ende berecht te nemen van zulcken cleyne, simpele quetsuer, gedaen bij eenen Wouter Claeszoen aen eenen Jan Claeszoen, vonnesse in desen saicke te wijsen, gelijk ofte zij competente jugen geweest waeren. Ende dat arger is, den eysschers die hemluyden deffenderende ende behelpende waren mit hueren previlegiën ende hantvesten te condempneren in de boeten van thien ponden. Bij allen welcken vonnisse ende procedueren die eysschers, zoe zij procederen, hem groittelicken bevoelen gegravert ende bezwaert.

Wairomme zijluyden aen den voirs. Hove clachtich gecomen zijn ende hebben vercregen zekere mandamente, uuyt crachte van denwelcken die bailliu ende mannnen van Delftlandt up huyden voir den voirs. Hove gedachvairt zijn. Concludeerende dairomme die voirs. Jan Janszoen in den naem als boven, dat bij den voirs. Hove 't voirs. vonnisse als geweesen bij incompetentere rechters abuyselicke ende tegens recht geannulleert ende tenyette gedaen sall zijn of teminsten gecorrigeert ende gereformeert nair stijle van rechte. Ende dat die voirs. eysschers bij nyeuwer sentencie van den voirs. Hove geabsolvert zullen zijn van den eysch ter eerster instancie up hemluyden gedaen. Ende dat dxie schoudt ende scepenen ende allen anderen dies noodt zij, geïnterdiceert zullen zijn niet voorder in dese saicke te procederen. Ende dat bij provisie ende omme den redenen voirs. de executie van den voirs. vonnisse gestateert sal wesen ten eynde toe van der saicke cum expensis. Ende up welcken eysch t'antwoirden Adriaen van Dam, als procureur van den gedaichde, dach genomen heeft up vrijdage naistcomende. Ende surchert 'tselve Hoff die executie van den voirs. vonnisse

tot partije geantwoirdt sall hebben.

Gedaen in Den Haige den 28en dach van septembry anno 1500 ende zes, bij heer Philips van Spaengen, ridder, meesters Jacop Ruysch, Jan Bouwensz, Willem van Berendrecht, Floris Oem, Gerit van der Mije, Eeveraert de Veer, Jan van Duvenvoirde, Abel van Coulster ende Jacop Boudinszoen, raidtsluyden van Hollant, mij jegenwoirdich, J. Sevender (?). (w.g.) .. Damas.

4-12-1506 (voorl. nr. 40)

Upten dach van huyden soe compereerde voor den Hove van Hollandt Adriaen van Dam als procureur van Jan Heutert, balliu van Delflant, ende dede bij monde van mr. Joost van Hoiquesloot, zijnen advocaet, upten eysch bij den ambochtsbewaerders van Berckel, mitsgaders den procureur-generael up hun gedaen andtwoorden ende zeggen hoe dat 't berecht, kennesse ende judicatuere van allen criminelen saicken, die vallen in den geheelen balliuscip van Delflant in't universael, staen ende toebehoeren den balliu van Delflant in den name van mijnen genadigen heere ende zijn mannen. Nu is 't zoe. dat corts toe (?) een Wouter Claesz gequetst heeft gehadt eenen Jan Claesz ende him angedaen een wonde. In denwelcke doende hij tegens den balliu in den name als boven - navolgende 't recht van den lande - verbuert heeft gehadt een boutte van 10 pond 't stuck van 40 grote. Ter cause van denwelcken die gedaichden heeft den voors. Wouter gedaen dagen voor zijnen mannen. Ende naedat vulcommelicken gebleken was van den voors. quetsuere, hebben den voors. mannen verclaert hun gevallen in den voors. boete ende him gecondempneert den gedaichden in den name als boven te betalen 10 pond. Welck vonnesse guet ende deuchdelick is.

Ende en doet niet ter contrarie dat die eysschers seggen dat die van den Roderijse, mitten welcken sij één ambocht souden wesen, in den jaeren duysent driehondert ende drie van den grave vercregen souden hebben zeker

previlegie, inhoudende dat men van allen saicken die gevallen souden bynnen dieselve jurisdictie dingen soude ende rechten mitten gerechte ende mitten gezworen bynnen denselven ambochte, uuytgenomen ende gereserveert manslach, vredebreuck, ende andere gespecificeerde saicken. Want al is't zoe dat sulcx geconsenteert mochte wesen die van den Roderijse, des hun die gedaichde gedr..cht an den wairheyte ende niet voerder, nochtans en sal men niet bewinden dattet dien van Berckel geconsenteert is. Ende het is een ander volck - die gemeente ende inwoners van Berckel - dan is dat volck ende gemeente van den Roderijse, soedat indien sulcx die van den Roderijse geconsenteert mochte weesen, 'tselve en soude nae rechte niet mogen geëxtendeert worden tot dien van Berckel, gelijcken oick een previlegie van eenige collegie als van peltiers off andere ambochte niet geëxtendeert en wordt totten collegie van den cordewaniers, hoewel beyde die collegiën in één stede ende onder één jurisdictie staende zijn.

Ende al waer 't soe dat sulcx previlegie geconsenteert ende totten eysschers geëxtendeert mochte worden - nae rechte des neen - soe en sal men niet bevinden dat sij possessie daeroff gehadt off 'tselve oyt gebruyct hebben gehadt. Ymmers men sal 't wijsen ter contrarie dat die balliuwen van Delflant ende oick die gedaichden hebben gehadt die possessie ende 't gebruyck den delinquanten in Berckel van allen criminele saicken te corrigeren dese naeste thien, twinticht, dertich, veertich, wijfflich jaeren ende voert soe lange tijden dat geen memorie ter contrariën en gedenct, soewel van simpele ende cleyne quetsuren, als van dootslagen, vredebraken, etc. Ende dit ten ...sie ende weten van eenen yegelicken, die dat hebben willen ansien ende weeten (en bijsonder van den eysschers). Sulcx heeft die gedaichde selff bij zijnen tijden voer sinen mannen van Berckel omme simpele quetsueren angesproken ende verwonnen gehadt bij vonnesse van

denselven mannen. Welck vonnesse gegaen ende geleden sijn in crachte van van gewijsder dinck. Sulcx heeft oick gedaen Aernt Vrancken saliger gedachten, wijlen schout van Delft ende bailliu van Delflant. Insgelicx heere Cornelis van Dorp, ridder, heere Philips van Wassenair, Willem Florysz. ende andere bailliuwen aldair. Soedat al waer 't soe dat sij eysschers eenige privilegiën mochten hebben gehadt - 'twelck neen -, 'tselve hadde zij verloren par non usum. Ende en duet niet ter contrarie dat die eysschers seggen van den confirmacie van hueren privilegiën, want confirmacie en geeft niet nyeux daer niet en is.

Nu is't zoe dat hier geen privilegie en is bij den redenen voeren verclaert, soe dattet wel kenlick is, dat dese confirmacie den eysschers niet patrocineren en mach. Oick mede soe hout dieselve confirmacie bij expres in, dat die hemluyden eysschers niet anders en geeft dan sulcx als zij gebruyct. Nu is 't zoe dat zij 't voors. pretense privilegie niet gebruyckt en hebben qua re etc. Ende dat die gedaichde den voors. Wouter Claesz voer sijnen mannen angesproken hadde, ommedat hij den voors. Jan Claesz een simpele quetsuere gedaen hadde, dat hadde hij wel mogen doen. Ende hadden die mannen rejecterende eerst ende alvoeren d'exceptie bij hemluyden eysschers geproponeert, den voors. Wouter bij huer voors. vonnesse dat seer deuchdelick was gecondempneert in de voors. boete. Concludeerde mitsdien die voors. Dam ten fyne van approbatie van den voors. vonnesse ende absolucie van den eysch van den eysschers ende versochte openinge van rechte ende executie van den voors. vonnesse te hebben up caucie, maickende eysch van kosten. Ende omme t'antwoorden upten eysch van den procureur angaende (ver)attemptaten, dede seggen dat die gedaichde niet en wiste dat d'execucie van den voors. vonnisse gestateert was dan up eergusteren. Dattet hier in desen Hove was gedaen blijcken bij den

appointementen daerup geëxhibeert. Ten welcken dage hij, verstaende die voors. surceante, hadde tevreden geweest d'attemptaten off te doen ende dede die off de facto. Ende hadde ook justie ingnorantie van den voors. surcheante, gemerct dat 't voors. vonnisse bij den venuecourt niet gesurceert en was, maer (wel ?) alleenlick een simpele verdachvaeringe in reformatie. Ende up sulck versouck als d'eysschers te dage dienende soudon willen doen omme 't voors. vonnisse gestateert t'hebben ende anders niet. Ende ten dage van den eysch als die surceante gedaen was, soe was die voors. Adriaen van Dam als substituyt van den procureur-generael van mijns genadigen heeren wegen van huys, soedat hij oick daer niet van en wiste. Ende hadde daeromme den gedaichden daarvan niet geadverteert noch mogen adverteren. Concluserende mits desen ten fyne van absolucie, maickende eysch van kosten. Up welcke antwoorde Jan Jansz als procureur van den voors. eysschers dede bij monde van sijnen advocaet repliceren ende seggen, houdende eerst oververhaelt 'tgunt dat hij geseyt heeft in sijnen eysch. Ende ontkende dat die gedaichde kennesse ende judicatuere heeft in alle criminelen saicken vallende in den balliuscippe van Delflant, ymmers tot Rorijse ende Berckel, mer mach wel weesen dat hij in sekere gespecificeerde saicken, gespecificeert in den voors. privilegie, daarvan kennesse ende dicatuere (!) ende boeten heeft, maer in allen anderen saicken, die niet gespecificeert ende examineert en sijn, en sal men niet bevinden dat die gedaichden kennesse ende judicatuere daarvan heeft, ofte in possessie is daarvan te hebben. Seyt voert die voors. Jan in den name als boven, dattet privilegie 'twelck gegeven is die van Roderijse, dattet selve competeert die van Berckel als één ambochte ende als sulcx deselve privilegie gebruyct hebben van soe lange tijt dat geen memorie van menschen ter contrarie en is ofte gedenct. Ende ontkennende

mitsdien die possessie van den gedaichden in den manyeren als hij die is seggende. Ende voert stellende t'hebben ymmers in simpele quetsuere ofte in diergelijcke, ofte daer eenige vonnesse gewesen sijn in sulctanigen saicken als die gedaichden dat is voertstellende. Ende indien daer alsulctanige vonnesse gewesen waere - dies neen -, soe sijn die gegeven den eysschers ongehoert, ongedefendeert, hunluyden onwetende, 'twelck den eysschers niet en mach prejudiceren. Gemerct oick dat sijluyden wel sullen verstaen ter contrarie, dat sijluyden altoes kennesse, judicatuere ende boeten van alle simpele quetsueren gehadt hebben ende daervan in possessie sijn, waeromme dat sijluyden die privilege niet en hebben verloren par non usum. Ende indien die scout van Berckel geen boeten en soude hebben, ymmers van thien ponden, 't schoutambocht van Berckel en waer niet één stuver waerdich. Ende ontkende voert alle die andere feyten bij den gedaichden voertgesteld him prejudiciabel wesende. Ende omme up 't debat van den exceptiën te repliceren, soe blijft bij den acte van den eysch, dat Adriaen van Dam ten tijden van den stateringe present ende jegenwoordich was. Ende is die stateringe geschiet upten 28en dach in septembry, soedat bynnen middelen tijden Adriaen van Dam hadde 'tselve mogen zijnen meester adverteren. 'Twelck oick wel te presumeren is dat hij 't gedaen heeft. Waeromme dat niet te vermoeden is, dat die gedaichden daervan ingnorantie gehadt heeft. Ende seyt mits desen als hij geseyt ende geconcludeert heeft in sijnen eysch. Up welcke replycke die voors. Adriaen van Dam in den name als boven dede bij monde van den voors. meester Joost, zijnen advocaet, dupliceren ende seggen, dat sulck vonnesse als gewijst sijnde tot profijte van den balliu ende achterdeelen van eenige van Berckel omme simpele quetsueren sijn gewijst geweest ten ansien, hoeren ende weten van den voors. van Berckel, ambochtsbewaerders, schouten ende

andere regenten aldaer, sijluyden hebben laeten passeren in crachte van bewijsder dinck. Ende off 't scoutambocht een stuver off meer weerdich soude wesen off nyet, indien die schout geen kennesse en hadde van simpele quetsueren, dat en kan der eysschers geen recht geven off neemen, gemerct datter meer scoutambochten sijn in Delflandt daer die gedaichde die kennesse ende 't berecht heeft van den simplen quetsueren, soedat die schout van Berckel niet en behoert te wesen van andere condiciën dan d'andere scouten en sijn. Persevererende mits desen bij sijn antwoorde ende conclusie aldaer genomen, mits ontkennende in 't generael alle die feyten. Ende als van den debat van den exceptie, bleeff oick bij 'tgunt dat sij aldaer geseyt heeft. Al gehoert, sijn bij den voors. Hove die voors. partijen bevonden ende gewijst in feyte contrarie. Ende geappointiert dat sij scrijven ende daervan hueren scryftueren overbringen sullen te 14en dagen. Ende surceert 'tselve Hoff d'executie van den voors. vonnesse ten eynde van den principale saicke. Aldus gedaen in Den Hage upten 4en dach in decembry anno 1500 ende zes, bij meesters Willem van Berendrecht, Florys Oom van Wijngaerden Jansz, Florys Oom van Wijngaerden Florysz, Geryt van der Mije, Evert de Veer, Jan van Duvenvoerde ende Jacob Boudinsz, raidtsluyden van Hollandt, mij jegenwoordich, (w.g.) J. Sevender.... (?).

00-7-1506 (voorl. nr. 29.17.1)

..... ende anders die raden des conincs van Castillen, van Leon, van Grenade, etc., eertshertoge van,, Zeelant ende Vrieslant, den eersten gezworen boden, exploictier van den camere van den rade in (Hollant), (mitsg)aders die van Berckel voors. voor hoerluyden interest mit hem gevoucht, ons te kennen gegeven hebben, den schout met die van (den) gerechte aldaer toebehoort die kennisse ende judicature van hoeren gerechten ofte mannen

eenige kennisse daervan nemen oft recht doen moghen, da... .. excessen, (misu)sen (?) ende delicten. Ende hoewel Jan de Heuter, bailliu van Delflant, wel schuldich waere, , nochtans nietjegenstaende 't heeft nu onlancks belieft Jan de Heuter, bailliu van Delflant, ter cause van een cleyn quetsuere, dat dezelve bailliu zeyde Jan Dirksz gedaen te (hebben) zoude hebben thien ponden. Teghens we(lcke) eysch die supplianten hunluyden gedefendeert die van Delflant, favorizerende hoeren bailliu, hebben denzelven Jan Dirksz gecondempneertdenv(oelen) grootelick gegraveert ende bezwaert. Hebben daervan aen desen Hove geappelleert behoerlick ..en inppelle. Ende want wij eenen ygelijken recht ende justicie a(dministreren) willen, des versocht zijnde, toe committerende (?) mitsdesen u t..... ..ats, nemende caucie van den voors. supplianten voer ... somme van 30 £ van 40 grooten Vlaems bevelen d.. coninklijke majesteyt indien zijluyden surcie... (?) zelve caucie bij u overbrengende in handen van den ...ensm(eeste)r van den exploicten die schuldich proffijte van den ...lfde. Treckt, tot versoucke van den voors. supplianten, an den persoon ofte woensteden van den voors. Jan de Heuter, bailliu van (Delflant) conincklijke majesteyt te compareren, ...machticht te zeynden voer ons alhier in Den Haege toe(?) ...melicken daghe, omme 't voors. van(wegen?) den voors. bij ons te zien annulleren ende tenyete doen, oft tenminsten te corrigeren ende be... .. stijle van rechte, 'tzelve vonnisseadende als daertoe dienen ende behoeren sal. Inthimerende den voors. dach die voors. mannen van Delflantselick ende teghens recht dien 't hemluyden belieft ende dese saicke eenichsins angaet. Doende denzelven ende allen anderen, des noot zijnde, daervan renunchiërende

(seeck)eren groote peynen teghens denzelven conincklijke majesteyt te verbueren, dat zij ter contrarie ende in prejudicie van den voors. wegens e.....eren. Maer indien yet gedaen, geattempteert of geïnnoveert ware, dat zij terstont, ende zonder vertreck, dezelve repareren en proce... .. eerst behoerlicken staet. Gebiet insgelics, up gelijcke peynen, die voors. mannen of hoeren gezworen clerck, dat zij van doen ho... ende redelicke (?) costen gheven ende deliveren in gescrijften auctentijck, besegelt als 't behoert, hoerluyden voors. vonnisse metten voors. su(pplianten?) oft (comen ?) te behelpen, alzoehoeren goeden raet gedraghen sal. Ende in cas van oppositie angaende 't vonnisse te ...vende (?), dachvert den omme (?) te zeggen die redenen voor hoerluyden oppositie ende in der zaicke te procederen nae rechte. Ons certificerende wes ghij hierinne gedaen zult Gegeven in Den Hage, onder 't signet dat wij noch ter tijt gebruycken hieran gehangen, upten julio in 't jaer ons (Heeren) (vijftienhondert) en ses (of: zesthyen ?). ael (?) ...siet... .. (w.g.) onleesbaar.

Veel tekstverlies.

Dorso: Die van Berckel contra Jan de Heuter, bailliu van Delflant.

16-9-1506 (?) (voorl. nr. 29.17.4)

De grave van Egmond, heer tot Bair, etc., stadthouder-generael, ende anders die raide des conyns van Castille, etc., gecommitteert ten saicken zijnre konincklijke majesteyts landen van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, den eersten gezworenen boede, exploictier van den camere van den raide in Hollant, hierup versocht. Alsoo ons die ambochtsbewaerders van den ambochte van Berckel, in den name van den gemeenen bueren ende inwoonenden aldaer, ons te kennen gegeven hebben, hoe dat waar es, dat die van den ambochte van Rodenrijse, één

jursidictie ende ambocht zijnde mitten supplianten, alhier in den jaere duysent driehondert ende drye, des sondaechs voor Sint Margrietendach, van wijlen den grave van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant ende heere van Vrieslant, vercregen hebben gehadt zekere privilegiën ende hantvesten, inhoudende dat (men) van allen saicken, die gevallen zouden binnen de jurisdictie voors., dingen sal ende rechten mitten rechter ende mitten gezworne binnen denzelven ambochte, uuytgenomen ende gereserveert manslachte, vredebraken, craft, leemte, daer daer men sculdich (is ?) maechgelt of te geven, huysbrake, diefte, huysbrant, roeff, vrede te weygeren des heeren boide, daer hinne mitten rechte eyscht. Welck privilegie ende hantveste de konincklijke majesteyt oick als grave van Hollandt den 29e dach van oest in 't jair duysent vijfhondert ende vijff bij zijnen bezegelden brieve geconfirmeert, geaprobeert ende geratiffieert heeft. Ende zijn de voors. supplianten ende hoire voorsaten van desen privilegiën in goede ende rustighe possessie van zoe langhen tijden, dat gheen memorie van menschen ter contrarie en is. Ende hoewel nyement sculdich en waere den supplianten in desen hoeren privilegiën ende hantvesten ende possessie van dien te perturberen, hinder oft letsel te doen, desen nochtans nietjegenstaende, zoe heeftet onlanx belieft den bailliu van Delftlant mit zijnen mannen, contrarie den voors. privilegiën ende die possessie van dien, kennisse ende berecht te nemen van zekere cleyne, simple quetsuere, gedaen bij eenen Wouter Claeszoen aen eenen Jan Claeszoen, vonnesse in dese zaicke te wijsen, gelijk ofte zij competente jugen geweest waeren. Ende dat arger is, den supplianten die hemluyden deffenderende ende behelpende waeren mit hoeren privilegiën ende hantvesten te condempneren in de boete van thien ponden. Bij allen welcken vonnessen ende procedueren die supplianten, zoe zij pro(cederen ?), hem groetelicken bevoelen gegraveert ende

bezwaert. B..... verclaeren bij tijden ende wijlen - des noodt zijnde - ende noch meer, zoude in dien Hove bij onse (behoorlijcke ?) p..... ende (remedie ?) van justicie hierinne niet voorsien en worden, zoe zij supplianten zeggen. Ons dairomme oitmoedelick biddende ende (verzoeckende) eenen yegelicken recht ende justicie administreren willen, als't behoert. Des versocht sijnde, soe is't dat wij (dairomme ?) (ontbieden ende bevelen) daertoe dese terstont trect, tot versoucke van den voors. supplianten, an voors. bailliu of zijnder woenstede, mitsgaders an de voors. mannen. Ende hemluyden vanwege der konincklijke majesteyt dachvert (omme te commen ?) ende te wesen voor ons alhier in Den Hage, tot zulcken betamelicken daghe als ghij hemluyden beteyckenen, omme 't voors. vonnisse als qualicken, abuysselicken ende tegens recht gegeven, ons te zien adnulleren ende tenyete te doen oft (tenmynsten te corrigeren ende te reformeren of) dairvan te renuncheren alsoe hueren goeden raet gedragen zal. Ende voorts omme ten dage voors. gefurneert te commen om te verantwoerden up alzulcke provisie als den voors. supplianten tegens hemluyden doen ende begeren zal willen angaende 't voers. vonnesse, mit dat daeran cleven mach, gestaect te hebben tot diffinitive toe van den voors. zaicke, die contrarie van dien te sustineren (voors. ?) ende voorts in der saicke te procederen nae rechte. Ons certificerende wes gij hierinne gedaen zal zal wesen.

Gegeven in Den Hage, onder 't signet hieran gehangen, upten 16e dach in septembry in 't jaer (ons Heeren duysent vijfhondert ende ses ?). (Onder:) Bij mijnen heeren den stadhouder generael ende raiden van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, (w.g.)

00-00-15.. (voorl. nr. 29.17.5)

..... geheel onleesbaar

Geheel onleesbaar geworden.

00-00-15.. (voorl. nr. 29.17.7)

Tuygen voer die van Berckel.

Symon Symonsz, Mathijs Florisz, Aelbrecht Huygenz, Willem Claes Vrancken, Claes Domansz, Jan Dircxz, Claes Bonifaes, Pieter Dirc Geritsz, Aelwijn Cornelisz, Claes Cornelisz, Dirck Dammasz.

26-7-1515 (voorl. nr. 41)

Copie uuyt copie.

Kaerle, bij der gracie Gods prince van Spangnen, van beyden Ceciliën, van Jherusalem etc., eertshertoge van Oistenrijck, hertoge van Bourgoingne, van Lotharinge, van Brabant, van Stier, van Karinten, van Cram, van Lemborch, van Luxembourch ende van Gelre, grave van Vlaendren, van Habsburch, van Tirol, van Artois, van Bourgoingne, palsgrave ende van Henegauwe, lantgrave van Elsaten, prince van Zwaven, marcgrave van Burgaw ende des Heylicx Rijcx, van Hollant, van Zeelant, van Phirt, van Kiburch, van Namen ende van Zuytphen grave, heere van Vrieslant, van den Windismarck, van Portenaw, van Salins ende van Mechelen, allen denghien die desen onsen brief sullen sien, saluyt. Vanwegen van den gemeen buyeren ende inwoenende van den ambochtsheerlicheyt van Roerijse, gelegen in 't bailliuscap van Delflant in onsen landen van Hollant, is ons verthoont ende te kennen gegeven geweest, hoe wijlen Jan, grave van Henegauwe, van Hollant, van Zeelant ende heere van Vrieslant, in zijnen leven bij zijnen opene brieven, gegeven in 't jaer duyst driehondert ende drie voer Sinte Margrietendach, den voersaeten van den voers. thoenderen zekere privilegiën gegonnen ende verleent heeft gehadt, inhoudende onder andere dat men van doe voortan van alle stucken die gevallen zouden binnen der voers. ambochte dinghen ende rechten zouden mit den rechter ende mit den gezwoeren binnen denselven ambochte, uuytgenomen manslachten, vredebraken, alle cracht, leemte, huysbrake,

diefte, huysbrant, roef ende andere diergelijcke, als breeder blijcken mach bij denselven brieven, ende oick bij den brieve van confirmatie van wijlen onsen lieven heere ende vader, die coninck van Castille, saliger gedachten, daarof 't inhouden hiernaer volcht.

Philips, bij der gracie Goids eertshertoge van Oistenrijck, hertoge van Bourgoingne, van Lotharingen, van Brabant, van St(ier), van Karinten, van Cram, van Lembourch, van Luxemborch ende van Gelre, grave van Hasborch (!), van Vlaendren, van Tirol, van Artoys, van Bourgoingne, palsgrave ende van Henegouwe, (lant)grave van Elsaten, marcgrave van Burgaw ende des Heylicx Rijcx, van Hollant, van Zeelant, van Phirt, van Kiburch, van Namen ende van Zuytphen grave, heere van Vrie(slan)t, opter Windismarck, van Porten(aw), van Salins ende van Mechelen, allen denghenen die desen onsen tegenwoerdige brieven sullen sien, saluyt. Doen te weten dat wij ont(faen) hebben die oetmoedige supplicatie van onsen welgeminden Jacop van Borsselen als ambochtsheere van Roerijse, gelegen in den bailliuscip van Delflant in onsen landen van Hollant, mitsgaders die gemeen b(uyeren) ende inwonende aldaer, inhoudende hoe die voers. inwonende van Roerijse, supplianten, in 't jaer duysent driehondert drie up Sinte Margrietendach geobtineert ende vercr(egen hebben) gehadt van wijlen Jan, grave van Henegouwe, Hollant, Zeelant ende Vrieslant, wiens siele God genadich zij, zekere privilegiën ende vrijheyden, begrepen ende verclae(rt in sijne) openen brieven van denwelcken d'inhoudt van woerde te woerde hiernaer volcht. Wij, Jan, grave van Henegouwe, van Hollant, van Zeelant ende heere van Vrieslant, (maken) condt ende kennelijck alle denghenen die desen brief zien sullen of hoeren lesen, dat wij onse goede luyden gemeenlicke wonende in den ambochte van Roderijse (hebben georkondt) ende gegeven, dat men van alle stucken die gevallen binnen den ambochte voers. dinghen zal ende

richten met den rechters ende met den gezworne binnen den ambochte, uuytgenomen manslachten, vredebraken, alle cragt, leemte, alsoe verre als't die mannen wijsen dat meer sculdich is maechgelt oft te geldene, huysbrake, diefte, haertbrant, rooff, vrede te weygeren des heeren bode daer hinen mitten rechte eyscht ende pantweringe van den voors. stucken die men des heeren bode doet. Dese voors.

p(oint)en (die) wij hier uuytnemen, sal men bedingen voor onsen bailliu van Delflant, na der mannen vonnisse van den lande ende recht is. Voert zoe willen wij, zoe wye die (huyer waere coept) binnen den ambochte voors., jof behouwet, jof bestervet, jof hoe dat hij daeranne comet, wie dat hij is, dat hij van desen dage voeran schot ende schoutg(elde, ende oick die)nst doe gelijcke den andren gebuyeren van dien goede. In kennisse van deser dinck zoe hebben wij hem dese brief gegeven, uuythangende besegelt mit onse zegele, in 't jaer (ons H)eeren duysent driehondert ende drie, des sonnendaechs voer Sinte Margrietendage in Die Hage.

Ende al ys 't zoe, dat die voors. supplianten van den voors. privilegie ende vrijhey(den altoes) totnutoe duechdelicke gebruyct ende gepossesseert hebben, nyettemin zij duchten, overmits dat die bij ons nyet geconfirmeert en zijn, dat men hem hier naemaels daer(inne) eenich belet ofte ongebruyck zoude mogen doen. 'Twelck up (!) dat gebuerde hem commen zoude tot groote schade ende achterdeele, zoe zij seggen, ons daeromme zeer oetmoedelick biddende, dat ons believe die voors. brieven van privilegiën te willen confirmeren ende aggreëren, ende hemluyden daerup doen expediëren onse brieven in behoirlicke voirme. Soe eys 't dat wij, die sake voors. overgemerct, genegen wesende ter beede ende supplicatie van den voornoemden supplianten, dieselve brieven van privilegie boven geïncorporeert, met alle den inhoudt van dien, hebben in gevalle als boven geconfirmeert, geratiffieert ende

geapprobeert, confirmeren, ratiffiëren ende approberen uuyt (onse zonderlinge) gracie mitsdesen omme daervan te gebruycken alsoe ende in alder vougen ende manieren als hueren voersaten gebruyct, ge(ny)et (!) ende gepossesseert hebben, evenverre (zij van den)zelven privilegiën ende vrijheden deuchdelick gebruyckt ende gepossessert (!) hebben als voors. is.

Ontbieden daeromme ende bevelen onsen stadthouder-generael van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, bailluwen van Delflant ende van der Goude ende allen anderen onsen justiciëren ende officieren dien 't angaen mach, dat sij die voors. supplianten van deser onser confirmatie, approbacie ende van alle den inhoudt van dese doen laten ende gedogen rustelick, vredelick ende inviolabelijck genyeten ende gebruycken, sonder hemluyden te doen noch gedogen gedaen te sijne eenich wederstoet, belet ofte moeyenisse ter contrariën, want ons alsoe belyeft.

Ende des t'oorconden hebben wij onsen zegel hieran doen hangen. Gegeven in onsen huyse in Den Hage in Hollant, den 19en dach van ougst in 't jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende viere. Aldus geteyckent bij mijn heere den eertshertoge, ter relatie van den raide Barradot. Van welcken privilegiën die voors. thoenderen altijd zydert rustelick ende paissivelick genyet (!) ende geuseert hebben. Maer zij duchten, overmits dat diezelve brieven bij ons niet geconfirmeert en zijn, dat men hem hier naemaels daerinne eenich belet ofte ongebruyck zoude mogen doen. 'Twelck of 't zoe gebuerde hemluyden commen ende keeren zoude tot groote schade ende achterdeel, alsoe zij seggen, (ons oitmo)edelick biddende dat - angesien 'tgeene des voors. is - ons gelyeve wille die voors. brieve van privilegie ende confirmacie oick te confirmeren ende aggreëren, ende hemluyden daer(op) verleenen ende doen expediëren onse opene brieve in behoirlijcke vorme. Soe eys 't dat wij, de

sake voors. overgemerct ende hierup gehadt 't advys van onsen lieven ende ge(trouwen die) gouverneur, president ende luyden van onsen raide in Hollant, genegen wesende ter beede ende supplicatie van den voors. supplianten, hebben in den gevalle als boven die voors. (twee) brieven, zoe (van den) voors. wijle graeve Jan van Henegouwe als van onsen voors. heere ende vadre, hierboven geïnsereert ende geïncorporeert, geconfermeert, geratiffieert ende ge(approb)eeert, confirmeren, ratiffiëren (ende) approberen uyt onsen sonderlynge gracie mits desen onsen brieve, octroyeren ende accorderen den voors. supplianten, dat zij vortan genyeten (ende gebruycken) van den privilegiën ende vrijheyden daerinne begrepen ende verclaert, in alder vougen ende manieren als hueren voirsaten gedaen hebben, soeverre nochtans zij daervan deuchdelick gebruyct ende gepossesseert hebben als voors. es.

Ontbieden daeromme ende bevelen den voors. onsen gouverneur, stedehouder, president ende luyden van onsen voors. rade in Hollant, bailluwen van Delflant ende van der Goude ende allen andren onsen rechteren, officieren, dienaren ende ondersaten dien dit angaen ofte anroeren sal moegen, huere stedehouden ende een yegelijcken van hem bijzondere, zoe hem toebehoeren zal dat zij van dese onse gracie, confirmatie, approbacie ende van al den inhouden van desen ende van den brieven hiervoeren geïnsereert, doen laten ende gedogen den voors. supplianten rustelick, vredelick, volcomelijck ende onverbrekelicke genyeten ende gebruycken, zonder hemluyden te doen noch te laeten ghescien eenich hinder, letsel ofte moeyenisse ter contrariën, want ons alsoe belieft.

Des t'oirconden soe hebben wij onsen zegel hieran doen hangen. Gegeven in onsen stadt van Bruessele den 26en dach van julio in 't jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende vijfthiene. Ondergeschreven: bij mijnen heere den prince in zijnen raide, ondergeteykent: Verderue.

Ende onder stont gescreven: gecollacioneert tegens t'originale ende accordeert, bij mij - en geteykent: B. d'Assendelft.

Onder stont noch gescreven: gecollacioneert tegens een copie gecollacioneert tegens d'originale ende accordeert, geteykent B. d'Assendelft. Bij mij, onderteykent V. Damas.

6-7-1515 / z.d. (ca. 1650) (voorl. nr. 716.3)
(Op de omslag) Wij, ondergeschreven, gezien en gexamineert, mitsgaders gelett hebbende op 't versoeck van den supplianten in desen, neffens de tegenwoordige ambachtsbewaarders gedaen, en mede gehadt ende gehoord hebbende d'intercessie en tusschensprecken van onsen schout en secretaris (doorgehaald: mits (?) d'tegenwoordige (?) supplicatie van de tegenwoordige ambachtsbewaarders) aengaende het gepasseerde in de requeste vermeldt, hebben den supplianten alsnoch (nu ?) geadmitteert en toegelaeten totte bedieninge van 't achtemanschap in de requeste vermeldt, onder eede aen onsen schout neffens de verdere achtemannen te doen, en voorts sich te reguleren als bij d'electie der verdere vercorene regenten bij ons is geordonneert.

(Uittreksel)

Extract uyt het placcaet van keyser Karel van den 6 july 1515. Dat elck dorp sijn portie van de beeden en andere lasten omslaen sall op sijn bruyckers van de landen binnen denselven dorpen geleege, en op heur eygen goederen, ende niet op den eygendom van de margentaelen ofte landen, poorters der steden ofte andere luyden toebehoorende, uyttgedaen dijkgelt, sluysgelt en diergelijcke, die men schuldich is op de margentaelen omme te slaen. Ende gedaen in onsen huysse van Den Haege in Hollant, den 6en dagh van julio anno 1500 en vijffthien. Geregistreert in 't 1e memoriaelbouck van mr. Aernoudt Sandelijn, griffier 's Hoffs van Hollant, fol. 39.

Zie ook de transcriptie van beide teksten.

6-7-1516 (voorl. nr. 29.17.6)

Aen u, hoge ende (vermogende heeren, mijn heer) den grave van Nassauwe, van Vyanden, heere van Breda, stadhouder-generael, die president ende anders die raide, des conincklijke majesteyt gecommiteerden ten saicken sijner genaden landen van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, uwe onderdanige dienre, Cornelis Jan Bollinsz., (exploitier) van den raide in Hollant ter dienst ende waerdicheyt in 't alreonderdanichste. Hoge en vermogende heeren, u wil gelieven te weten, hoe dat ick, uuyt crachte van uwe... heeren commissarissen warden waervan dese mijne relatie geheet is. Ende mij ge..... bij Jan Dircksz. van Berckel, voor hemselven, mitsgaders die van Berckel voor (hoerluyden) interest mit hem gevoucht, ende ten hoerluyden versoecke ghetogen ben uuytten Hage ten zesten dage van julio anno 1500 ende 16 tot binnen der stede van Delft ende hebbe van mijnder dat ic van den supplianten causie gehad hebbe voer de somme (van) 30 £, van 40 grooten Vlaems 't pont, omme die te betalen tot profijte van den conincklijke majesteyt in de

Ende hebbe (oick ?) dieselve causie overge(bracht) in handen van van den exploiten, die sculdich (?) is recht van mijns genadigen heere der conincklijke majesteyt te bewaren. Ende dat gedaen (hebbende), soe ben ic upten selven 6en dach van julio anno voers. gegaen aen de personen van Jan de Heuter, bailliu van Delflant, ende hebbe hem vanwege der conincklijke majesteyt gedachvert te comen gemachtigt te seynden voor u, mogende heeren, alhyer in Den Hage, upten v.....sten dach van julio voers., goetstijts voermiddags, omme 't vonnisse in uwer mijn heeren commissie verclaert als (abuyse)licken ende tegens recht gegeven, bij u, mogende heeren, te sien annulleren ende tenyete te doen oft tenmynsten te corrigeren ende beteren, nae stijle van rechte 'tzelve vonnisse (off daervan

te renunchiëren). Ende voerts bij u mijne heeren te procederen als daertoe dienende ende behoerende sal. Ende dat bij mij gedaen sijnde, soe hebbe ic denselven Jan Heuter, bailliu van Delflant voers., vanwege der conincklijke majesteyt upten peyne van hondert (Philips) guldens tegens der conincklijke majesteyt te verbueren, dat hij ter contrarie en in prejudicie van den (appellanten ?) en pr.....teren, (attempteren ende innoveren ?). Maer indien hij yet gedaen, geattempteert of geïnnoveert hadde, dat hij dat terstont, ende sonder vertreck, 't selve repareren ende off doen repaeren (ende) stellen in zijn eerstlicke staet. Daerup hij mij ter antwoerde gaff: "Duerwaerder, het en is van gheenen node, dat ghij an den mannen t(reckt). Sij wilt vers..... ende mijn ende gh..... gh..... gebra.... hebben".

Ende alsoe gedaen sijnde, soe ben ic voert gegaen aen Claes Boe(n), (cle)rck van den voers. (bailliu ?) ende hebbe hem bevolen vanwege der conincklijke majesteyt, up peyne van hondert Philips guldens tegens derselver conincklijke majesteyt te verbueren, dat hij binnen drie dagen nae mijn exploit den supplianten tot hoerluyden costen leveren soude in geschrifte, autentyck besegelt als 't behoert, hoerluyder vonnisse mitter dinctale van partiën, omme hemluyden daarmede te behelpen. Alsoe (uwen) (goe)den raidt gedragen sall. Daerop die voers. Claes Boen mijn op ter antwoerde gaff, dat hij obedierde ende het vonnisse mitter dinctale leveren. Ende hooge, eedele ende vermogende heeren, alle ('tgundt ?) dat voers. is, certificere ic u bij dese mijne relatie aldus gedaen te sijn.

Des t'orconde mijn hanteycken hieronder gestelt upten dach ende in't jaer als (w.g.) Bollens.
Enig tekstverlies.

12-9-1516 (voorl. nr. 16)

(Upten dach) van huyden compareerde voor den Hove van Hollandt Adriaen van Dam als

procureur van Jan de Heuter, tegens wy 't gepresenteert t'antwoerden upten eysch van (Jan Jansz.) van Berckel, mitsgaders dieselve van Berckel voer huerluyder interest mit hem gevuecht, ende varantwoerde middelen, geallepeert b(ij) den (?)ar. (= commissaris ?) van den voirs. Hove, op den eysch van den voirs. eysschers. Concludeerde tot approbacie van 't vonnisse dair questie Maickende eysch vane

(Op ?) welke antwoirde Jan Jansz Kinderen als procureur van den voirs. eysschers dede r(epl)iceren ende bij zekere middelen (re)pliceerde bij die conclusie in zijnen Ende Adriaen van Dam, in de naem als boven, voir duplycke persisterde insgelijcxs bij die conclusie in zijn antwoerde genomen. Al gehoordt sijnde, hij..... bij den voirs. Hove bevonden ende gewijst in feyten contrarie ende geappointeert dat sij scrijven ende va... scrifturen dienen naestc(omende). Gedaen in Den Haige upten 12en dach van september anno 1500 ende zestien. Bij (mr.) Gerit van Assendelft, ri(dder), ende mr. , raidtsluyden, als commissarissen bij den voirs. Hove daertoe geordonneert Mij jegenwo(irdich), (w.g.)

Linksboven en op enkele andere plaatsen tekstverlies door vochtschade.

00-7-1516 (voorl. nr. 14)

(U)pten dach van huyden compareerde voor den Hove van Hollandt den procureur-generael in den naem van Jan de Heuter, baliu van Delflant, ende antwoirde upten eysch van Jan Dircxz van Berckel mittie bueren aldair. Ende bij zekere middelen concludeerde tot approbacie van den vonnisse dair questie omme is. Tegens welcks antwoirde Jan Jansz Kinderen als procureur van den voirs. eysschers, aleer hij replyceren wilde, dat de voirs. procureur nyet ontfanckelick en sal zijn 't voirs. proces aen (te nemen) voer den voirn. bailiu, mair dat deselve in 't proces blijven sal. Ende voirscr. procureur-generael

sustinerende dit contrarie, alsoe dese saicke angaende es die principale (jurisdiction ?) van de coninclijske majesteyt. Al gehoordt, verclaert 't voirs. hoff dat die voirs. Jan de Heuter ...daer .. sal, of hij 't vonnisse dair questie omme is sustineren wil dan (n)yet. Omme welcke doen Adriaen van Dam, die procureur van den voirs. gedaechden, dach genomen heeft rechtdach na die vacantie van (Jansmisse ?) naestcomende.

Aldus gedaen in Den Haige ... julii anno 1500 ende zesthyen. Bij meesters Jan van Duvenvoerde, , Jacop Mouwerisz, Jasper Lievensz, Joost Sasbout ende Claes Lievensz (?) van Co....., raidtsluyden van Hollandt. Mij tegenwoirdich, (w.g. A. Sandelijn).

00-7-1516 (voorl. nr. 29.17.2)

(U)pten dach van huyden compareerde voer den Hove van Hollandt Jan (Jansz.) als procureur van Jan Dircxz van Berckel, mitsgaders dieselve van Berckel voir huerluyder (interest mit hem gevuecht), appellanten, die up huyden hadden doen dachvairden Jan de Heuter (Ende bij zekere) middelen concludeerde pertinentelick in (?) cas van appel ende dat bij nyeuwe sentencie verclaeert (!) de ter cause van 'tgundt dairvan in 't venu-en-court mencie gemaect woirdt gheen e voirs. impetranten. Maickende eysch van costen. Omme up wel(ck)en eysch t'antwoerden den voirs. Hove. Als annemende 't garandt van der zaicke voer (den Hove ?) voirs. gedaen procureur van de voirs. gedaechde, zoe hij procedeert nde 't voirs. ware, dach genomen hebben te 14 daghen naestcomende. Aldus gedaen julio anno 1500 ende zesthyen. Bij meesters Jaspar (en raidtsluyden, als commissa)ryssen bij den voirs. Hove daertoe geordonneert

Veel tekstverlies.

00-00-15.. (voorl. nr. 29.17.8)

Inventaris van alsulcken brieven ende munimenten als die van den ambochte van Berckel, eysschers in cas van appel soe zij procederen, den Hove van Hollant produceren ende overleggen omme daermede te proberen ende te verifiëren zekere articulen in hoeren principalen scriftueren ende addiciën gescreven, ende denselven Hove overgeleyt up ende tegens Jan Heuter, gedaechde, scout (doorgehaald: ende bailliu) van Delff ende bailliu van Delflant.

1. Ende eerst zoe produceren ende leggen over die vors. eysschers zoe sij procedren hoere principale scriftueren, gescreven in papiere, upten rugge geteykent met een A. Omme daermede te proberen dat 22e articule van denselven scriftueren.

2. Item produceren ende leggen noch over die vors. eysschers zoe sij hoere addiciën, upten rugge geteykent met B.

3. Item produceren ende leggen noch over die eysschers hoer venu-en-court van desen Hove metter relacie van den duerwarder daeraen gehecht, upten rugge geteykent met C. Omme daermede te proberen dat 20e articule van denselven hoeren principale scriftueren.

4. Item produceren ende leggen noch over die eysschers een copie autentyck van een privilegie mit zekere confirmaciën tsamen gescreven in papere (!), beginnende voer in 't hooft: "Karel bij der gracie Gods prince van Spaengen" etc., gecollacioneert ende geteykent B. d'Assendelff, upten rugge geteykent met D. Omme metten vorscreven privilegie, beginnende "Wij Jan, grave van Henegouwen, van Hollant, Zeelant" etc., te proberen dat 1e articule van den vors. principale scriftueren ende metten vors. confirmaciën die 2 ende 3e articulen van denselven scriftueren.

5. Item produceren ende leggen noch over die eysschers een vonnisse gewesen bij mannen van Delflant, gescreven in papere (!), beginnende "Upten lesten dach van junio anno

1500 sestiene" etc., van date duysent vijfhondert 16 voorschreven, met twee zegelen, den eenen in roden ende den anderen in gronen wasse onder up gedrukt, upten rugge geteykent met een E. Omme daermede te proberen dat 17e articule van den vorscreven principale scriftueren.

6. Item produceren ende leggen noch over die eysschers die acten van desen Hove, eysch, antworde, replyck, duplycke, al t'samen aeneen gehecht, upten rugge geteykent FF. Omme daermede te proberen dat 21e articule van den vorscreven scriftueren.

7. Item produceren ende leggen noch over die eysschers hoerluyden informatie bij commissarisen van desen Hove mijnen heer meester Joost Sassebout met sijnen adjunct in deser sake gedaen, upten rugge geteykent met G. Omme daermede te proberen die articulen denselven commissarissen bij zekere billetten overgegeven ende dit zoewel upten principale scriftueren als upten voernoemde addiciën.

8. Item produceren ende leggen noch over die eysschers hoere commissie van desen Hove, daermede die voernoemde commissarisen geordineert ende gecommitteert zijn geweest de vorscreven tuygen van den eysschers te hoeren ende te examineren, upten rugge geteykent met H.

9. Item produceren ende leggen noch over die eysschers haer mandement van desen Hove metten relacie van den duerwaerder daermede hoer tuygen verdachvaert sijn, upten rugge geteykent met J. 10. Item produceren ende leggen noch over die eysschers tot confortacie ende sterckenisse van hoeren goeden rechte zekere acten ende appointementen van desen Hove, roerende een zekere vonnis t'anderen tijden, oock bij mannen van Delflant gewesen, nopende gelijcke boeten ende bruecken als daer nu hier questie up valt, alle t'samen aeneen gehecht ende alle upten rugge geteykent met K. Welck vonnis ende procedueren de vorscreven Jan Heuter, als hem vyndende qualicken gefundeert, niet begeert en heeft te achtervolgen

ende den eyschers ongemoyt gelaten heeft.

11. Item produceren ende leggen noch over die eysschers hoere reprocen ende salvaciën, upten rugge geteykent met L.

12. Item produceren ende leggen noch over een cleyn acte van desen Hove daermede partijen gerenunchieert hebben van meer te produceren, upten rugge geteykent met M.

13. Item produceren ende leggen noch over een cleyn acte van desen Hove daermede partijen gesalveert, in rechte geconcludeert ende recht begeert hebben, upten rugge geteykent met N.

14. Item produceren ende leggen noch over die eysschers dit tegenwoordighe hoer inventaris, upten rugge geteykent O.

15. Item leyt noch over die procureur van den eysschers zijn procuracie, upten rugge geteykent met R.

(w.g.) Johanno (?) de Baersdorp, J. Bollens.

Dorso: Inventaris.

(In 17e-eeuwse hand:) No. 16.

00-6-1518 (voorl. nr. 12)

Hoge ende vermogende heer, mijn heer die com(missaris) meester Joest Sasbout, raedt mijns genadigen heeren des conincx van Castilliën etc. U gelieve te (weten) dat ick, (doorgehaald: uuyt) Bartholomeus Jansz, duerwerder van den camere van den raide in Hollandt, uuyt crachte van sekere opene letteren van mandamente geïmpetreert tot versouck van den gemeenen dorpe van Berckel tot ha(erluyden versoucke). Soe ben ick gegaen upten 16e dach van junio ten 8e huyre anno 1518 ende hebbe, achtervolgende deselve cedulle mij geleverd, hieraen gehecht, verdachvaert alle alsulcke (personen ?) te comen ende compareren voor u, vermogende heer, mijn heer die commissaris, ter eender huyre namiddach, omme getuygenisse der waerheit te dragen up sekere feyten ende vermeten als die voe(rnoemde) van Berckel of h(aerluyden) procureur voir hem beleyden sullen willen in den processe d'welcke zijlieden voer

den Hove hangende hebben als eisschers in cas van appel contra Jan de Heuyter, bailiu van Delflant.

Tot welcke (voornoemde ?) dage ick mede gedachvaert hebbe den voernoemden Jan de Heuter, omme dese voirnoemde tuygen in de cedulle verclaert te commen sien verweren ofte reprocheren indien hij mach, behouden partie haer salvatiën, hem bet.....ckende, indien hij compt, dan nyet. Dat nochtans bij u, hoge ende vermogende heer voernoemd, die tuygen hoeren ce..... ..de ende voerts in der saicke geprocedeert sal worden als na rechte behoeren sal.

Hoge ende vermogende heer, 'tgunt dat voirs. is certificere ick warachtich geschiet te wesen. Des te getuyge mijn (merkte)ken hier onder gestelt upten dach ende in't jaer als boven. (w.g.)

Bar(tholomeus) Jansz

Veel tekstverlies. Het charter is door aantasting doormidden gescheurd (ch. 12 = linkerhelft, ch. 13 = rechterhelft).

00-6-1518 (voorl. nr. 13)

--- zie 12 ---

2-3-1533 (voorl. nr. 29.17.3)

--- zie 29.22 ---

2-3-1533 (voorl. nr. 29.22.x)

Up huden compareerden voor den Hove van Hollandt Jan Jansz Hude....., substituut van mr. Frans van, procureur van den gezwoerens van Berckel, impetranten ter eenre, ende (hoorde ?) salvatiën (in ?) rechte, ende die procureur-generael van den voors. Hove, als angenommen hebbende 't proces voor den bailiu van Delflant, gedaechde ter andere sijden, ende diende van salvatiën.

Ende de voornoemde partiën concludeerden hinc inde in rechte ende (ver?)...de recht.

Actum den 2en martii anno 33 stilo curie voor meesters Joost Sasbout ende Herman van Zuyderhuys, raitsluyden, als commissarissen ter

audiencie van den Rade gecommitteert.
In kennisse van mij, (w.g.) ... de Jo.....
Tekstverlies.

14-12-1556 (voorl. nr. 10)

Die marckgrave van der Veere, admirael van der zee, stadthouder-generael, d'eerste ende andere raeden des conincx over Hollant, Zeellant ende Vrieslandt doen te weten ende certificeren eenen yegelicken, die desen onsen lettren van vidimus gethoont zullen worden, dat wij ten date van heden gehandelt, gevisiteert ende hoiren leesen hebben seeckere opene brieven, in franchijne gescreven, beghinnende Wij, Florens, grave van Hollant, etc., van date in ons Heeren jare twelfhondert negenendetachtich in paesche avonde in Den Hage, hebbende een uythangende zeegele in dubbelen staerte ende witten wassche, verwapent an de eerste zijde met een gewapent personaige op een gebardeert paerdt, in de rechter hant houdende een uuytgetoghen zwaerdt ende opte slincker schouder een schilt mette wapenen van Hollant, ende an d'ander zijde een contresignet mette zelfde wapenen van Hollant; in de circonferencie van dewelcke stont ende leesbaer was Signetum Florentii comitis Hollandie. Welcken brieff was gans, gave ende ongeraseert nochte gecancelleert. Ende volcht den teneur van dien hiernae van woorde te woorde.

Wij, Florens, grave van Hollant, maken cont alle dieghenen die dese lettre zullen zien ofte horen, dat wi dar (!) ambochte van Roderise tuschen die lantscedinghe ende die Striclede quijt hebben ghelaten ewelike van allen dike dat plach te houdene tusschen die Scye ende die Gaude ende van allen ghemenen werke dat aldaer plach te done. Bi dien so hebben zij opghegheven d(at lan)t in Cole ende dien dijc die daerto behoirt. Ende dairbi sullen zij horen in onsen hof te Delf, recht te ghevene aldair ende te nemene ghelike alse doen die van d(en Zeven) Ambochte ende men zalse nerghen zoenderlinghe ghebieden anders dan de Zeven

Ambochte die behoren in den hof van Delf. Ende zij sullen ewelike (quijt sijn van) onsen Hove ter Tinge (= Scye ?).

In orconde van desen dinghen so hebben wi desen brief besegelt met onsen seghele. Ghegeven in ons Heren jare tw(elfh)ondert neghenendetachtich in pasche avonde in Den Haghe.

In kennisse van desen hebben wij an desen vidimus, 'twelck wij bevonden hebben nae voergaende collacie te accorderen metten voors. originalen, doen hanghen 't segel van justicie van desen Hove, ende gheordonneert Jan van Dam, greffier van denzelfden Hove, desen te teyckenen. 'Twelck ick, Jan van Dam, ter ordonnancie als vooren, sulcx gedaen hebbe opten veertienden decembris anno 1500 zesendevijftich.

Dorso: Vidimus van den Hoove van Hollant van graeff Florens in dato den 14e decembris 1556, sijnde het privilegie hier ge nsereert van dato (doorgehaald: den) 1289 in paesche avonde. No. 17. (Latere hand, ca. 18e eeuw: A2.)

1-3-1715 (voorl. nr. 42)

Den president ende raden over Holland, Zeeland ende Vriesland. Allen dengeenen die dese letteren sullen sien off hooren leesen, salut. Alsoo op huyden dato deses ons is vertoont seeckere originele commissie of pagtcedulle, geschreven op papier, omme bij ons daarvan een vidimus in behoorlijcke forme gemaakt te werden, luydende deselve originele commissie of pagtcedulle van woorde tot woorde als volgt. Opte voorwaerden hiernae verhaelt, heeft heer Johan van Oldenbarnevelt, ridder, heere van Berckel, Roderijs, etc., in pacht gegeven aan Arent Pouwelsz van Conijnenberch die bedieninge van de offitiën van de hooghe, middele ende laghe jurisdictiën in de heerlijkheyt ende ambachte van Berckel ende Roderijse, uytgesondert in zaecken van manslach, tevredenbraecke (!), alle cracht, leemte, alsoo verre als die mannen wijsen, dat

men schuldich is maechgelt daaraff te geldene, huysbraecke, diefte, huysbrant, rooff, vrede te weygeren des heeren bode daer hij het met recht eyscht, ende pantweringe van stucken die men des heeren bode doet, als bij den grave van Hollandt alleenlijck gereserveert tot berechtinge van den bailliu van Delflant, omme die in qualiteyt als schout te bedienen, volgende de commissie hem daartoe gegeven, ende den eedt daarop aan handen van de voors. Van Oldenbarnevelt gedaen. Welcke pacht geduyren sal den tijt van vijff jaren, innegaende den 26en mey in den loopenden jare, ende expirerende den 26en mey in den jare 1600 ende seventhien. In 't bedienen van welcke offitiën Arent Pouwelsz voornoemt in zaecken raeckende die administratie van de justitie, beschouwinge van wegghen, caden, wateringhen ende andere zaecken, hem reguleren sal off na de ordonnantiën ende gebruycken totnochtoe in den ambachte van Berckel ende Roderijse onderhouden, off na de ordre in Delflant bij den bailliu en schouten in andere ambachten van Delflant gebruyckt.

Ende zal in den voors. ambachte van Berckel ende Roderijse, uuyt zaecken tot zijnen kennisse ende berechtinge staende, hebben ende genyeten alsulcken emolumenten, baten, prouffijten ende salaris, als totnochtoe daertoe gestaen hebben ende geaccordeert zijn ofte alsulcke als den bailliu van Delflant en de schouten van de andere ambachten van Delflant genyetende zijn, sonder meer den ingesetenen van de voors. ambachte ofte anderen te mogen aff eyschen, nochte offnemen. Welverstaende, dat alle confiscatiën, boeten ende breucken boven die thien ponden van 40 grooten 't pont uuyt zaecken van de delicten, misusen ofte transgressiën van de placaten, keuren, statuten ende ordonnantiën aldaar, ofte tot laste van de inwoonderen van Berckel vallende, 'tzij uuyt criminele ofte civile zaecken, ende 'tzij off die bij vonnisse toegewesen ofte bij compositie betaelt werden, die twee deelen tot proffijte van den

voors. Van Oldenbarnevelt ende een derden deel voor den voors. Arent Pouwelsz zullen kommen, sonder dat hij in saecken daerinne veertich ponden ofte meer verbeurt is zal mogen componeren dan bij consent van den heere. Voor het bedienen van 't voors. offitie ende genyeten der voors. boeten ende emolumenten heeft den voors. Arent Pouwelsz van Conijnenberch belooft, en belooft bij desen, alle jaers opten 26en dach van mey aan den voors. heere Van Oldenbarnevelt ofte zijnen successeur te betalen, vrij gelt sonder eenighe cortinghe, die somme van hondert ponden van 40 grooten 't pont, ende dat geduyrende de voors. vijff jaren. Item is expresselijck bevoorwaert, dat Arent Pouwelsz voornoemt die voors. heerlijkheyt in alle hare geregticheyt, hoocheyt ende toebehoorten sal voorstaen ende alle 'tghene dat tot achterdeel ofte verminderinge van dien bij yemant in den voors. tijt sal worden geattenteert ofte voorgenomen, offweeren, ofte (is 't noot) den heere te kennen gheven. Sal oock gehouden wesen in den voors. ambachte van Berckel ende Roderijse naerstelijck te letten op 't onderhoudt van alsulcke christelijcke, kerckelijcke, politique placaten, ordonnantiën ende statuten, als bij den heeren Staten van Hollandt ende Westvrieslant ofte bij den heer van Berckel tot voorstant van de ware christelijcke gereformeerde religie gemaect zijn ofte namaals gemaakt sullen werden. Insgelijcx op 't onderhoudt van de placaten ende ordonnantiën opte imposten ende gemeene middelen bij den voors. heeren Staten gemaakt ende nog te maecken. Sal oock het ambacht helpen voorstaen op 't versouck van de ambachtsbewaerders, achtemans, geswoorens ende andere regierders, ende op hare begeerte reysende ofte besoignerende, sal dachgelden ende salaris genyeten als andere offitieren, tot laste van den ambachte.

Ende indien Arent Pouwelsz voornoemt in gebreecke bevonden mochte worden in 't voldoen van alle ende een yder pointen

hiervooren verhaelt, ofte dat hij hem in den voors. dient nyet en droege ofte quete naer behooren ende tot goet genuegen van den heere, soo sal dese pacht uuyt wesen. Is mede bevoorwaert, dat Arent Pouwelsz voor den heere van Berckel sal ontfangen zijn recht van lantghifterie, lastgelden ende andere inkomsten, uuytgesondert zijn recht van de nobelen over Berckel ende Rooderijse ende die thienden in Roderijse. Ende sal van denselven ontfanck jaerlicx mede reeckeninghe doen ende voor zijn salaris genyeten den sevenden penninck. Aangaende het secretarisschap, bodeampt ende andere rechten van den voors. ambachte, d'selve behoudt den heere tot zijne dispositie. Ende voor de betalinge van de voors. jaerlicxe belooffde pacht ende voldoeninghe van alle de voornoemde voorwaarden heeft Arent Pouwelsz van Conijnenberch verbonden ende verbindt bij desen zijn persoon ende alle zijne goederen, roerende ende onroerende, jegenwoordich ende toecommente, ten verbant van allen rechten ende rechteren, ende namentlijk van den Hove van Hollant. Heeft voorts beloofd ende beloofd mitsdesen voor de jaerlicxe betalinge van de voornoemde pacht te stellen binnen veerthien dagen eerstcomende, onder gelijcke verbant, een goet en souffisant borghe, met renunchiatie van het benefitie van excussie. Ten oorconde van alle 'tghene voors. is, zijn hiervan gemaect twee pachtcedullen, bij den heere ende pachter onderteyckent opten 25e mey in den jare 1600 ende twaelff. (Was ondertekent) Johan van Oldenbarnevelt, A.P. van Conijnenburgh 1612. Bij mijn Jacob Arentsz als borge. Soo is 't, dat wij de voorsz. originele commissie of pagtcedulle gevisiteert hebbende, naar perfecte collatie deselve bevonden hebben te wesen gaaf ende ongeraseert, ende het jegenwoordige vidimus met deselve originele te accorderen. Dies wij dese door onsen griffier hebben laten onderteekenen, ende tot meerder verseeckertheyt 't zegel van justitie hieraan

gehangen, in 's-Gravenhage den 1e maart 1715. Bij mijnen heeren den president ende raden over Holland, Zeeland ende Vriesland, (w.g.) Joan Thierry 1715.

Marge: Vidimus.

Dorso: Vidimus van de paghtcedulle van den heer Van Oldenbarnevelt. No. 4. (In 20e-eeuwse hand, met potlood: 267 port. 29.)

26-7-1614 (voorl. nr. 22)

Wij, Arent Pouwelsz van Coninenburch, schoudt, Dirick van Kerchove ende Vranck Jansz, gesworens in den ambachte van Berckel, doen condt eenen yegelijcken dat op huyden voor ons gecomen ende gecompareert zijn geweest Arent Cornelisz ende Pieter Arensz, (tegen)wordige ambachtsbewaerders, ende Cornelis Adryaensz Versijden, onsen inwoonenden buyrman. Ende de ambachtsbewaerders vanwege het ambacht ende met conzent ende voorweten van de achtemannen (des) voors. ambachts bekenden in een eeuwige erffpacht ende op erffpachtsrecht uytgegeven te hebben, gelijk sij uytgeven mits desen, den voors. Cornelis Adryaensz Versijden, sijnen erven ofte actie deses van hem vercrijgende, dewelcke mitsdyen van de voors. ambachtsbewaerders in eeuwige erffpacht ende op erffpachtsrecht bekende ge.....en te hebben: een seker erff ende campgen landts, mitsgaders oock de Berckelsche zijden, streckende van de (Rooderey)ssche wech off tot de cade toe, belegten ten suyden Cornelis Adryaensz selffs ende ten noorden Jan Pietersz Timmerman. Ende dat voor ses carolusguldens ten 40 grooten het stuck jaerlijcx, vrij gelt, sonder (ee)nige cortinge, 'tsij van 10e, 20e, 30e, 40e, 50e, 100e minder ofte meerder penningen, verpondingen, impositiën ofte andere, (niet)jegenstaende eenige placcaten ter contrarie. Bekennende hij, Cornelis Adryaensz, hem van desen erff(pacht ?) de zijden van het bedongen vrije gelt, voor minderen

prijse aen te staen ende
 waarvan op den 1e decembris 1600 ende
 veerthien eerstcomende t..... te jae(r)
 verschenen sal wesen ende soo
 voorts van jaere tot jaere
 dat den voors. Cornelis Adryaensz
 noch gelooft hem voor
 ten eeuwigen dagen d.. voors.

 Delfflandt ofte (de schouw ?)
 gem... desen
 alletijt betal... #
 na den affloop van den jare
 weder
 te ...llen, sonder daervoren (?) eenich schaftgelt
 met beesten ofte andersints
 van een yegelijcken daer de voors.
 ged... vanoudts, sonder
 eenigerhande contradictie, sonder dat yemants
 beesten daerop sullen mogen geweyt werden
 dan met hem, Cornelis Adryaensz believen.
 Ende Cornelis Adryaensz voornoemt
 (verseeckert ende ?) verhypotequeert de voors.
 bedongen conditiën ende de jaerlicxe erffpacht
 op 't voors. erff ende, ende voort op de
 huysinge, potinge ende plantinge op 't voors. erff
 staende, met alle op of (aen) hetselve
 soude mogen bevinden. Voorts noch op alle
 roerende ende onroerende goederen, presente
 ende toecomende. Subject allen rechten ende
 rechteren, mette costen hierop vallende. Ende
 d'voors. Cornelis Adryaensz belooft het voors.
 erffve, campgen ende zijden nimmermeer te
 verargeren, maer alletijt te verbeteren. Des zijn 't
 oock voorwaarden dat Cornelis Adryaensz
 gehouden blijft de zijden ende 't erff selfs te
 heynen ende het banwerck te maecken, sonder
 yets op het ambacht te moegen pretendeeren.
 Ende hiervan sijn gemaect twee
 alleensluydende erffpachtbrieven, waarvan de
 ambachtsbewaerders ende Cornelis Adryaensz
 Versijden elcx een hebben, om off d'een
 verlooren offte vermist werde, dat d'ander sal
 gelooff hebben ende effect sorteeren, off die

beyde present ende voor oogen waren. Alle
 sonder bedroch.
 Des ten oorconden heb ic, schoudt voors., door
 begeeren ende verbijden van de comparanten
 desen erffpachtbrieven met mijn uythangende
 segel in groenen wassche besegelt ende d'selve
 (nevens) de geswoorens in den prothocolle als
 onder de plycque geteyckent (den) 26en july
 anno 1600 ende (veerthyen). (w.g.)
Zeer veel tekstverlies.

7-2-1652 (voorl. nr. 24)

Wij, Adriaen uyt de Waert, schout, Aelbrecht
 Arentsz Droge ende Adriaen Jansz d' Jongh,
 geswoorens in den ambachte van Berckel,
 oorconden ende kennen dat voor ons gecoomen
 en gecompareert zijn geweest Neeltgen
 Gangerts, weduwe ende boelhouter van Claes
 Cornelisz Schout, saliger memorie, geassisteert
 met Gerrid Adriaensz Hoos, haer oom, ende
 Adriaen Corsz, haer swager, ter eenre, ende
 Cornelis Claesz Schout, grootvader ende voocht
 van de vijff onmondige ende naegelaten
 kinderen van de voors. Claes Cornelisz Schout,
 ter andere zijden, sijnde deselve kinderen met
 namen Annetge Claesdr, out geweest zijnde
 kersmis lestleden elff jaeren, Cornelis Claesz
 Schout, out geweest zijnde vrouwendach
 lestleeden tien jaeren, Gangert Claesz Schout,
 out geweest zijnde alleheyligen lestleeden acht
 jaeren, Aechgen Claes Schout, geweest zijnde
 Rotterdam kermis lestleeden ses jaeren ende
 Claesgen Claesdr, out alleheyligen lestleeden
 een jaer.

Ende de voornoemde comparante, geassisteert
 alsvooren, bekenden (!) jegen de voornoemde
 voocht, ten overstaen van den schout ende
 weesmannen van Berckel alvooren overgelevert
 zijnde behoorlicken staet ende inventaris des
 boedels, uytcoop ende vertichtinge gedaen te
 hebben van alle soodanige goederen, roerende
 ende roerende (!), actiën, crediten, in- ende
 uyt schulden, gout, silver, gemunt ende
 ongemunt, zulcx ende in vougen de voornoemde

Claes Cornelisz Schout zaliger deselve metter doot geruymt ende deser weerelt naegelaten heeft, egeene van dien gereserveert ofte uytgesondert. Eerstelijck sal de voornoemde weduwe de voornoemde kinderen ten ouderdomme van haer achtien jaeren ofte huywelijcken state aliementeerē in eeten, drincken, cleeden ende reeden, eerlijck ende nae haeren staet, soowel in cranckheyt als gesontheyt. Item deselve te laten leeren lesen ende schrijven, de dochtertgens te laten leeren naeyen ende benaeyen, mitsgaders de soontgens een hantwerck ofte ambacht te laeten leeren, sulcx deselve best gesint zullen wesen, ende den voocht indertijt goetvinden zal. Alles indien God Almachtich de gratie verleent om 'tselve te connen begripen. Ende voort deselve kinderen in alle christelijcke tucht ende deucht op te voeden als een christenmensch schuldich is ende behoort te doen. Sal voort bovendien elckx kint ten ouderdomme voors. ofte huywelijcken state gecomen wesende, alsdan gehouden blijven uyt te reycken ende betaelen de somme van vijffhondert guldens ende bovendien tot een erkenenisse van bruytstuck uyt te keeren een rosenobel aen elcx kint ten huywelijcken state comende. En voor de voornoemde jaeren stervende, soodaenigen kint ofte kinderen in plaets van dien eerlijck te doen begraven. Sullen mede de voornoemde kinderen, boven 'tgeene voors. is, blijven behouden alle de wolle ende linde cleeren, gedient hebbende ten rugge ende lijve van de overleedenen. Is mede geconditioneert, soo wanneer yemandt van de voornoemde kinderen vóór de achtien jaeren comt ofte coomen te sterven, dat soodaenigen overleeden kint ofte kinderen goet sal coomen opte andere kinderen ende betaelt werden, wanneer 't overleeden kint ofte kinderen gecomen soude zijn totte achtien jaeren, gelijk de comparante, de voornoemde kinderen ten ouderdom van achtien jaeren gecoomen weesende, eerlijck gecleet ende gereet sal moeten uytristen (!) neffens

buyerkinderen ende nae den staet des boedels alsdan wesende. Ende indien de voornoemde kinderen - 'twelck God behoede - niet nae behooren opgevoet, gealiementeert ende onderhouden werden ende zulcx met buyerenkennisse van de gebuyeren bleecq, sal den voocht indertijt soodaenigen kint ofte kinderen, met advys van schout ende weesmannen, ten coste van den boedel mogen besteeden. Waertegen de voornoemde weduwe comparante sal blijven behouden den geheelen verderen boedel ende goederen, roerende ende onroerende, actiën, crediten, in- ende uyt schulden, zulcx voors. is, ende de voornoemde Claes Cornelis. Schout deselve metter doot geruymt ende naegelaten heeft, egeen van dien uytgesondert, gelijk sij comparante daerentegen de voornoemde kinderen wederom sal moeten indemneeren ende bevrijden van alle lasten ende schulden des boedels, mede egeen gereserveert. Tot vasticheyt ende naercoominge van 'tgeene voors. staet, verbint de voornoemde weduwe eerst specialijck haere wooninge met twaelff margen lants, streckende van de Rooderijsche wech totte wateringh, ten zuytwesten Cornelis Wassenaer ende noortoosten Cornelis Adriaens. Bleyswijck met eygen ofte bruyckwaer. Ende voort generalijck alle haere verdere goederen, subjecteerende alle deselve ten bedwange van allen rechten ende rechteren mette costen ende specialijck den Hove van Hollandt. Alles sonder list. Ten oorconde sijn hiervan gemaect twee alleensluydende uytcoopbrieven, bij den voornoemden schout ten verlijden van de comparanten met sijn uythangende segel van groenen wascche besegelt ende deselve beneven de geswoorens in den prothocolle als onder de plycque geteyckent den sevenden february 1600 twee-ende-vijffich. (w.g.) A. uyt de Waert, Aelbrecht Drooch, Adriaen Jansz d'Jongh.

11-7-1657 (voorl. nr. 17)

De ridderschap, edelen ende steden van Hollandt ende Westvrieslandt, representerende den staten van denzelven lande, doen te weten dat wij nodich bevonden ende geordonneert hebben, dat tot vercopinge van enige geestelicke goederen geprocedeert zoude werden, mits dat de penningen daervan procederende souden werden verstreect ende bekeert tot onderhout van de dienaren des Goddelicken woordts, ten eynde op de betalinge derzelver te beter voorzien mochte worden, op renten jegens den penningh vijffendetwintich ten comptoire van onsen ontfanger-generael. Ende dat wij daerop deur de heeren Mauringh, Van der Aa ende Johan Boelisz, onse gecommiteerde raden, naer voorgaende affctie van billietten op de Cloeveniersdoelen alhier in Den Hage op den elffden july deses jaers 1600 zevenendevijftich in 't openbaer vercoft hebben ende vercopen bij desen de smalthyenden van de pastorie van Berckel, te weten de thyenden uyt het Negenhoufsse block, streckende van de weduwe van Claes Francken Heul aff, west op tot het eynde van Rodenrijs toe, zulcx als hetzelve bij de pastorie getrocken is geweest, sijn gecocht bij de heer mr. Willem van Goeree, den hoop om hondert vijftich ponden van 40 groten 't pont, te betalen ten comptoire van de ontfanger Johan van Bleyswijck, residerende binnen Delft, ofte van de ontfanger van de geestelicke goederen in der tijt, met goeden ganckbaren gelde, volgens de laeste evaluatie, ende dat alles contant, ende zulcx precys mette aenvaerdingh van het gecochte, ofte ten uyttersten voor den eersten augusti naestcomende.

Ende alsoo wij den voornoemden copers belooft hebben vrijen brief van de voornoemde thyenden te passeren, soo vertijen wij ten behouwe ende proffijte van de voors. copers van alle recht, actie ende toeseggen dat ons ofte de voornoemde pastorie daeraen gecompeteert heeft ofte competerende is; cederende,

overdragende ende gevende alle 'tzelve recht, actie ende toeseggen den voornoemden copers, zijne erffgenamen ofte actie van dezelve krijgende, van nu voortaan ten eeuwigen dagen, omme de voornoemde thyenden als zijn vrij eygen goet te mogen aenvaerden, gebruycken ende daarmede zijnen wille doen, sonder dat wij daeraen reserveren, nochte bij yemandt anders voor dese eerste reyse gepretendeert sal mogen werden eenich recht van nacoop, naestinge, lossinge ofte anders. Ende sal den copers tot zijnen laste moeten nemen den 40e ofte eenige andere meerder ofte minder penning, hoe dien genaemt souden mogen sijn. De voors. thyenden worden voorts vercoft met zodanige vrijdommen, gerechtigheden ende anders, als dezelve vanouts gecompeteert hebben. Den copers sal hem voorts reguleren nae de conditiën van vercopinge, daertoe om cortheyts wille wort gerefereert. Belovende voorts dese vercopinge te doen approberen ende staende te houden bij alle tracten van peyse, trefves, ofte anders, oock in tijde van oorloghe te maintineren tegens eenen yghelicken.

Ende dat wij dezelve thyenden ten eeuwigen dage voor allen lasten, calangen ende becommeringen, 'tzij generael ofte speciael, voor date deses daerop gestelt, sullen vrijen ende waeren, ende den eygenaers in 't vrije gebruyck ende possessie derzelver maintineren tegens eenen yghelicken. Nemende tot onsen laste alle feytelicke ende rechtelicke beswaernissen die tot enigen tijden souden mogen opcomen aff te weeren, ende den eygenaers costeloos ende schadeloos te houden tegens eenen yghelicken. Verbindende voor de onderhoudenisse van alle ende een yder der voors. punten de goederen ende incompsten van 't gemenelandt van Hollandt ende Westvrieslandt, stellende dezelve ende elck van dien tot bedwanck van allen rechten ende rechteren. Belovende alle 'tghene voors. is getrouwelick te onderhouden ende 't gewijsde van allen rechteren te voldoen. Renunciërende

tot dien eynde alle privilegiën, rechten ende alle 'tgene dat tot wederlegginge ofte enervatie van desen ofte eenich point van dien soude mogen bedacht ofte voorgesteld worden, ende sonderlinge de rechten, seggende dat generale renunchiatie van geender waerde is, tenzij de speciale renunchiatie voorgae. Deroguerende oock mede soo veel des noot zij alle rechten, wetten ende ordonnantiën die hiertegens zouden mogen strijden ofte desen verhinderen in eniger manieren; ende gemerckt dat naer voorgaende ordonnantiën ende placcaten opte vervreemdinge van onroerende goederen gemaect, de voors. vercochte thyenden behooren getransporteert ofte overgedragen te worden voor den gerechte daer dezelve gelegen zijn.

Des t'oirconden hebben wij onsen groten segele aen desen doen hangen, ende bij onse gecommiteerde raden ende secretaris gedaen teyckenen in Den Hage op den elffden july in 't jaer ons Heeren duysent seshondert zevenendevijftich. (w.g.) P. Pauw 1657, D. van Abbesteech, J. Cats, J. van Croeff 1657.

Dorso: Ter ordonnantie van de Staten, (w.g.) Helbert van Brummen (?) 1657. E 117 verso. Ontfangen uyt handen van de heer ende mr. Willem van Goeree de somme van hondertvijftich ponden tot 40 grooten 't stuck ende dat in volle betaling van de cooppenningen in het witte van desen gemelt, vervallen den eersten augusti 1600 sevenenvijftich.

Actum den 24 september 1657.

Cooppenningen 150.-.-

Rantsoen 7.10.-

Somma 157.10.-. (w.g. R. van Burch, 27).

E 117 verso. De heer ende mr. Willem van Goeree 150.-.-. (Latere hand, ca. 18e eeuw: In het pakket no. 19. A 1. Coop en verlijbrief van de smaltiende over Berkel en Rodenrijs in dato 11 july 1657.)

25-1-1658 (voorl. nr. 19)

Wij, Adriaen uyt de Waert, schout, Adriaen Janse de Jongh ende Hendrick Bastiaense van Straelen, geswoorens ende weesmannen van Berckel, oorconden ende kennen dat op huyden, dato deses, voor ons gecomen en gecompareert zijn geweest Cornelis Cornelisz Hofflant, Adam Jansz ende Cornelis Cornelisz Tas, als gestelde vooghden van Marytgen Joosten, naergelaten weeskint van Joost Jansz den Boer, geprocreet (!) met Geertgen Cornelis, beyde zaliger, d'welcke lest getrout was met zaliger Alewijn Jansz Palesteyn. Sijnde d'selve vooghden geadsisteert met de voors. schout ende weesmannen van Berckel ter eenre, Huygh Jansz, Claes Jansz, Jacob Gerrits, getrout met Barbara Jansdr, Jacob Arents Slobbe, getrout hebbende Marytge Jans, ende Steve Jansz, getrout hebbende Neeltgen Jansdr Palesteynen, als soo voor huerselven als nomine uxorum, erffgenamen van den voornoemden Alewijn Jansz Palesteyn.

En verclaerden sij comparanten in minne ende vruntschappe gegrontcavelt, gedeelt en gescheyden te hebben alle soodanige roerende en onroerende goederen, actiën, crediten, gelt, goudt, silver, gemunt ende ongemunt, geen uytgesondert, sulcx de voornoemde Alewijn Jansz Palesteyn ende de voornoemde Geertgen Cornelis Tas beyde, buyten de huywelijcxvoorwaerde tusschen d'selve gepasseert, in gemeenschap beseeten en metter doot ontruymt en achtergelaeten hebben. Welcken boedel en goederen ten wedersijden bij pertinenten inventaris gestelt zijnde, alvooren rijpeliјcx was overwogen, en dienvolgende deelinghe gedaen te hebben op manieren ende conditiën volgende. Te weeten dat de voornoemde vooghden, ten proffijte van deselve Marytge Joosten, sullen trecken en voor vrij eygen behouden: eerst ontrent vijff margen lant gemeen met seven margen drie hont, waervan de voors. Marytge Joosten het resterende, bestaende in de helft van huys, erff en tuynen

met twee margen lant van 't selve erff aff te reekenen, vooruyt most trecken, volgens de voors. voorwaerde, streckende oversulcx d'selve seve margen drie hont van de Noorteyndense wegh tot de lantscheydinge toe, belegen ten zuyden Jan Arents Jonghman, Arent Vrancken, Adries Jansz, Vranck Pietersz Langelaer en Cornelis Roggeveen. Item noch twee margen lant gelegen voor off streckende van de voors. Marytge Joosten haer eygendom tot d'selve haer acht hont lant aen den Ouwewegh toe, belegen ten zuyden van deselve twee margen Leentgen Symons en noorden zij Marytgen Joosten selffs. Item noch twee margen twee hont lants, streckende van de weduwe van Cornelis Claesz Schouts lant tot Arjen Cornelisz, belegen ten zuyden Marytge Joosten selffs en noorden Cornelis Schouts weduwe voornoemt. Mitsgaders noch negen hont lants, streckende van Cornelis Schouts weduwe voors. tot de naervolgende nege hont toe, belegen ten zuyden Ary Corsz en noorden 't naervolgende eene marge en Cornelis Rechters met bruyckwaer. En noch een stuck lants groot ontrent eene margen drie hont, streckende van de voorgaende negen hont tot Ary Corsz, belegen ten zuyden d'selve Ary Corsz en noorden 't naervolgende margen lants, mitsgaders de weduwe en erffgenamen van den overleeden secretaris Adriaen Coornwinder. Item noch ontrent een margen, streckende van Cornelis Rechtersz bruyckwaer totte voornoemde Coornwinders weduwe ende erffgenamen toe, ten zuyden d'selve en noorden de voors. drie margen. En lestelijck noch ontrent twee hont lants gelegen in den Esschepolder onder Zevenhuysse, gemeen in één margen, streckende van sr. Elsewael tot de Vliet toe, belegen ten zuyden den brouwer in De Boot tot Rotterdam en noorden een partij genaemt den Hoochcamp, tot Rotterdam thuyt behoorende. Item noch ontrent een halff hont, wesende de portie erffenis van Panckraes Cornelis. Gelijcken noch d'selve ten proffijte alsvooren sullen

hebben en behouden alle den inboel, huysraet, soo van linne, wolte, tinne, hout en aerdewerck, mitsgaders alle de levende haeff en bouwgereetschap totte bouwneeringe dienende, het hoy in den barghen, hout, turff in de schuyren wesende, voorts wagen, pramen, schuyten als anders geen roerende goederen buyten 't geen hiernaer wert gespecificeert ter waerelt uytgesondert. Gelijcken sij noch daerenboven aen haer behouden zall den grooten, zilveren beecker, henlieden over en weder bekendt. Waertegen de voornoemde erffgenamen dan wederom sullen trecken en proffijteren, eerst een partij lants gelegen tot Zevenhuysse in 't Zuyteynde in de Swanlaesche polder, groot off te verongelden voor vijff margen, waervan twee-en-eenhalf margen is streckende van de wegh totte waetering en d'andere $2\frac{1}{2}$ margen van de waetering totte lantscheydinge, belegen ten zuyden de kinderen van Louweris Jans. en Aechjen Arjens tot Schiedam en noorden Claes Pietersz Cappellenaer. En lestelijck noch ontrent vier margen twee hont, gelegen in 't Noorteynde van Zevenhuysen voornoemt, buiten (?) het dorp in Catgenpolder, streckende van de wegh off watering totte bovewatering toe, ten zuyden de weduwe van Jan Huygensz en noorden de weduwe van Jan Willemsz Brouwer. Gelijcke noch d'selve sullen trecken en proffijteren alle het tinnewerck, mitsgaders het blaysoen en sleuyer van de rederijckerskamer in den boedel bij den voornoemden Alewijn Jans. innegebraght, en noch tegenwoordigh in wesen zijnde. Item een scrienkist bij denselven ingebraght. Gelijcke noch d'selve sullen hebben en behouden alle de wollen clederen ten lijve en ruyge van den voornoemden Palesteyn behoort hebbende, mitsgaders de linne hemden en kragen, waerenboven d'selve erffgenamen noch uytten voors. boedel sullen trecken. En sall hier sulcx bij off wegens d'selve Marytge Joosten op 1 mey 1658 toecomende goetgedaen moeten werden een somme van drieduysent seshondert carolusguldens ten 40 grooten 't stuck. En wat

aengaet de verdere incomsten en lasten, sijn huyden tusschen den anderen geliquideert en vereffent, gelijk mede gedeelt en gepart is geweest op den dagh van de separatie, alle het gout- en zilverwerck, gemunt en ongemunt, mitsgaders de booter in gemeenschap wesende, sulcx volgende den inventaris gespecificeert staet. Ende bekende elcx sijne helfte en gedeelte naer hen genomen te hebben sonder eenigeb reserve. En hebben de voornoemde vooghden en schout en weesmannen voornoemt expresselijk bedongen ende d'erffgenamen van den voornoemden Palesteyn belooft, dat sij bij verclaeringe onder eede van de weduwe van Jan Huygens sullen doen blijcken, dat haere kinderen, waervan den voornoemden Alewijn Jans één was, voor haer vaderlijke erffenis meerder hebben genooten als sij voor de helft des boedels soude hebben cunnen trecken, en dat sulcx den voornoemden Palesteyn van sijne portie erffenis is voldaan geweest. Welcke verclaeringe ons, schout en weesmannen, huyden volcomentlijk is gebleecken volgende d'acte daarvan zijnde. Onder welke conditiën d'voors. comparanten bekenden de voors. deelinghe ende scheydinghe gedaen te hebben en in sulcker vouge den voornoemden boedel en goederen heel en al gecavelt en verdeelt, sonder yets buyten gehouden te hebben. Belovende oversulcx d'voors. comparanten elcx in sijn qualiteyt elckanderen geen naerder cavelinge, separatie off scheydinge te zullen eysschen, directelijck off indirectelijck, in rechten off daerbuyten, onder constrictie van henliedder comparanten elcx persoonen en goederen, subject allen recht en rechteren, en specialijk den edele Hove van Hollant. Alles sonder list. Ten oirconde soo heb ick, schout voors., door begeren ende verlijden van de comparanten, desen brief van cavelinge met mijn uythangend zegel van groenen wasse besegelt en d'selve nevens de geswoorens in den prothocolle als onder de plycque geteykent den 25 january 1600

achternvijftich. Vermits 't overlijden van Adriaen Jansz d' Jongh bij mij, secretaris, geteykent. (w.g.) D. Coornwinder.

Dorso: Wij, ondergeschreven, alle erffgenamen van Aelwijn Jans. Palesteyn, in 't blancke deses geroert, bekennen van de binnen geschreven drieduysent seshondert carolusguldens volcomentlijk voldaan ende betaelt te wesen, sonder diesaengaende van den inhoud deser yetwats (?) te reserveren. Actum bij ons respectivelijck onderteyckent opten 13en mey 1658. Dit merck x heeft Huych Jans. Palesteyn gestelt, (w.g.) Claes Jansen Paelesteyn, (bij mij ?) Jacob Gerrytsen, Jacob Arents Slobben, Steven Jans. Mij present, (w.g.) D. Coornwinder.

2-1-1669 (voorl. nr. 26)

De Staten van Hollant ende Westvrieslant doen condit allen luyden, dat wij, behoudens ons ende een ygelijcx recht, verlijdt ende verleent hebben, verlijen ende verlenen bij desen onsen brieve joffrouw Machtelt Adriana van Renoy, out seven jaeren, de ambachtsheerlijkheyt van Berckel ende Rodenrijs, met de renten, chijnsen, heerlijkheyt ende anders allen heuren toebehooren, 'twelck in onsen leenregistre gedesigneert is met no. 1. Als haer voor d'eene helfft aangekomen bij doode ende makinge van vrouw Anna Maria van Naaldwijck, haer moeder, naer welckers overlijden joffrouw Ida Margareta van Losecaet, suster van de voornoemde joffrouw Machtelt Adriana van Renoy, op den 6e october 1665 met de voors.

ambachtsheerlijkheyt van Berckel, soo ten behouwe van haerselven als van de voornoemde Machtelt Adriana van Renoy, geïnvestieert is geweest, achtervolgende de brieven van verlij daervan sijnde, staende geregistreert liber Ho(ge) Ov(erheyt) Q capitulo Noort-Hollant folio 30. Ende voor de andere helfft mits het overlijden van de voornoemde joffrouw Ida Margareta van Losecaet, haer suster. Te houden van ons bij de voornoemde Machtelt Adriana van Renoy, haeren erven ende

nacomelingen, tot eenen onversterffelijcken erffleen, gelijk den graven van Egmont die te houden plagen. Al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregistren daervan wesende.

Ende voor de voornoemde Machtelt Adriana van Renoy heeft hiervan ons hulde, eedt ende manschap gedaen Jaques de Ferrand, heer Du Till, haer vooght, ende dat in handen van onsen lieven ende getrouwen raetpensionaris ende bewaerder van onse grooten zegele, Johan de Witt, als stadthouder ende registermeester van onse leenen. Behoudelijck ende welverstaende dat der voornoemde Maghtelt Adriana van Renoys man ende vooght indertijt gehouden sal sijn ons hiervan hulde, eedt ende manschap te doen binnen 's jaers nae haeren troudagh. Ende indien mid'lertijt de voornoemde Jaques de Ferrand quaeme afflijvigh te werden, dat alsdan in plaetse van denselven Jaques de Ferrand, mede binnen 's jaers daernaer, een ander leenman gestelt ende bij hem insgelijcx den behoorlijcken eedt gedaen sal moeten werden. Daer bij, aen ende over waren als onse leenmannen mr. Ewout Brand, onsen griffier van de leenen, mr. Jacob van den Bosch, commis van den voornoemden lande ten comptoire van den gemelten onsen raetpensionaris, Simon Brand, procureur voor 't collegie van onse gecommiteerde raden, ende Davidt Vinck, openbaer notaris.

T'oirconden desen brieff besegelt metten zegele van onsen leenhove hieronder aengehangen. Gedaen in Den Hage den 2en january 1600 negenentsestich. (w.g.) Johan de Witt, 1669.

Marge: No. 1

Dorso: Verlijbrief van de heerlijkheyt van Berkel en Rodenrijs op Magtelt Adriana van Renoy, anno 1669. Verlijbrief op Magtelt Adriana van Renoy, 2 january anno 1669.

Packet no. 1. G.a.

Op huyden den 7 september 1684 heeft d'heer Jacob Snouckaert als man ende voocht van vrouwe Machtelt Adriana van Renoy den

behoorlijcken eedt gedaen volgens den inhoud van desen brieff en dat in handen van d'heer Gaspar Fagel als stadthouder ende registermeester van de leenen in presentie van de leenmannen Johan van Dam, griffier, Cornelis Bosch, advocaet, Johannes Buys en Matthias Havius. Actum Hage datum ut supra, geteeckent bij mij als commis van de leencamer, (w.g.) Joh. Buys.

15-6-1687 (voorl. nr. 31)

De Staten van Hollandt ende Westvrieslandt doen condit allen luyden, alsoo Jacob Snouckert, heere van Berckel ende Rodenrijs, hadde geauthoriseert vrouwe Machtelt Adriana van Renoy, sijne huysvrouwe, tot het vercoopen, ende aen deselve mede volcomen procuratie gegeven met de clausule van substitutie om deselve heerlicheden aen den copier op te dragen, cederen ende transporteren, volgens de procuratie den 7en january 1686 en den 30 juny 1687 binnen de steden Vianen en Antwerpen voor notaris ende getuygen respectie gepasseert, soo is voor onsen lieven ende getrouwen raetpensionaris ende bewaerder van onsen grooten segele d'heer Gaspar Fagel als stadthouder ende registermeester van onse leenen ende den leenmannen hiernaer genoemt, gecomen ende gecompareert is (!) Pieter Ouseel. Ende heeft hij, comparant, vermogens de procuratie, substitueel op hem bij de voornoemde vrouwe Magtelt Adriana van Renoy den 7en july laestleden voor notaris ende getuygen tot Rotterdam gepasseert, beneffens desen t'samen met de bovengenoemde authorisatie en procuratie in onsen leenregistre geregistreert, ons met halm, handt ende monde opgedragen, overgegeven ende quitgeschouden, sonder eenich recht, actie ofte toeseggen meer daeraen te behouden, als onse leenmannen wijsden dat recht was, ende dat ten behouwe van Simon Jodocus Cruygerus, predicant tot Berckel, de ambaghtsheerlicheyt van Berckel ende Rodenrijs met de renten,

chijnsen, heerlicheyt ende anders allen heuren toebehooren, mitsgaders de allodiale goederen, voor de somme van drie-en-twintighduysent gulden.

Soo is 't dat wij, de voorss. opdraghte, overgifte ende quijtscheldinge believende ende aennemende, behoudens ons ende yegelijcx recht, verlijdt ende verleendt hebben, verlijen ende verleenen bij desen onsen brieve den voornoemden Simon Jodocus Cruygerus de voorss. ambachtsheerlicheydt van Berckel ende Rodenrijs met de renten, chijnsen, heerlicheyt ende anders allen heuren toebehooren, te houden van ons bij de voornoemde Simon Jodocus Cruygerus, sijnen erven ende nacomelingen tot eenen onversterffelijcken erfleene, gelijk den graven van Egmond die te houden plagen, al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregisteren daervan wesende, 'twelck in onsen leenregistre gedesigneert is met no. 1. Ende hiervan heeft ons denselven Simon Jodocus Cruygerus hulde, eedt ende manschap gedaen als 't behoorde, ende dat in handen van den gemelten heere stadthouder ende registermeester van onse leenen. Daer bij, aen ende over waren als onse leenmannen Johan van Dam, onsen griffier van de leenen, mr. Cornelis Bosch, advocaet voor onse hoven van justitie, Johan Buys, clerck van onse leencamer, en Matthias Havius, commis van d'abdijs van Rheynsburch.

T'oorconde desn onsen brieve besegelt met onsen grooten segele, gedaen in Den Hage den 15en july anno 1600 sevenentaghtigh. (w.g.) Gasp. Fagel 1687. (Op de pliek links:) Bij de Staten van Hollandt ende Westvrieslandt, ter relatie van de stadthouder ende leenmannen voornoemt, (w.g.) J. van Dam, 1687. (Op de pliek rechts.) Solvit de 40 penning ter somme van f 575.0.0 en over 't rantsoen 15.0.0.

Marge: No. 1.

Dorso: Verlijbrieff op Simon Jodocus Kruiger (in latere, 18e-eeuwse hand tussengevoegd: 15

julius) anno 1687. (In latere, 18e-eeuwse hand:) Packet no. 1. H.

3-12-1688 (voorl. nr. 20)

Wij, Dirck uyt de Waert, schout van Berckel ende Roodenrijs, Ary Leendertse Bleyswijck ende Symon Ariensz Schipper, geswoorens aldaer, oirconden ende kennen, dat op huyden, dato deses, voor ons gecoomen ende gecompareert zijn de heer ende mr. Cornelis van den Berch, regeerende scheepen der stadt Rotterdam, ende sr. Johan Sleght, coopman aldaer, beyde als last ende procuratie hebbende van joffrouwe Frederica, weduwe ende boelhouser van wijlen dominee Johannis Ursinus, in zijn leven predicant van de publycque kercke der voors. stadt, ende noch van joffrouwe Mensje Hollaerts, meerderjarige ongehoude dochter, in qualité als nevens den voornoemden dominee Ursinus eenigh ende universeel erfgenaem van wijlen joffrouwe Clara Goedereede zaliger gedachte, volgens derselver testament, gemaect ende gepasseert voor den notaris Zeger van der Brugge ende seeckere getuygen tot Rotterdam op den 1e february 1683. Ende de voors. procuratie gepasseert voor den notaris Willem van der Buys ende seeckere getuygen binnen der voors. stadt Rotterdam van dato den 12e (!) 1688, ons schout ende geswoorens voors. geëxhibeert.

Ende verclaerden sij heeren comparanten in de voors. haere qualiteyten te hebben vercoft, zulcx bij desen te cedeeren ende transporteeren aen ende ten behoeve van d'heer Symon Jodocus Cruyger, ambachtsheer ende predicant van Berckel ende Roodenrijs voornoemt, soodaenige small- ende krijtende tienden als waermede de landerijen van de heerlicheyt van Berckel voors. sijn belast volgende de leenbrieff daervan sijnde van dato den 11e july 1600 sesendevijftich, verleent bij de edelmogende heeren gecommiteerde raeden van Hollant ende Westvrieslant, ten behoeve van den heer ende mr. Willem Goereede, in zijn leven

burgemeester der voors. stadt Rotterdam, dat met alle alsulcxken rechten, vrijheeden ende gerechtichheeden als den voors. leenbrieff, mitsgaeders de verdere oude opdracht- ende waerbrieven daervan meldende ende medebrengeende sijn. Tot alle dewelcke alhier omme kortheyts wille wert gerefereert, 't recht van deselve ofte ten minsten copia autentycq van dien aen den heer cooper wert getransporteert, omme daarmede te winnen ende verliesen als recht is. Werdende de voors. small- ende critende tiende getransporteert vrij ende onbelast, niet verder als met de verpondinge tot ses gulden vijftien stuyvers jaerlijcx. Verbindende sij, heeren comparanten, tot behoorlijcke vrijinge ende waeringe van dien de persoonen ende goederen dewelcke sij in desen sijn representeerende, geen uytgeseyt, ten bedwangh als naer rechten.

Eyntelijck bekenden sij, heeren comparanten, van den transporte dese volcoomen voldaan ende betaelt te wesen, den lesten penningh metten eersten, dat met een tractement ter somme van veertich gulden, bij haer heere comparanten op heeden t'haeren genougen genooten. Alles sonder list.

Ten oirconden heb ick, schout voors., door begeeren ende verlijden van de heeren comparanten desen brief met mijn uythangende segel van groenen wassche besegelt, ende deselve beneven de geswoorens in den prothocolle als onder de plycque geteyckent den 3e december 1688. (w.g.) D. uut d'Waert 1688, Ari Bleyswijck, dit merck |--E heeft Symon Ariens. Schipper selfs gestelt. Mij present, (w.g.) D. Coornwinder.

Marge: (Linksonder:)

Solvit den 40e penn. tot f 1.0.0

Verhooging f 0.2.0

f 1.2.0.

doen kond allen luyden, dat voor onsen lieven ende getrouwen raadpensionaris ende bewaarder van onsen grooten zegele, de heer Anthony Heinsius, als stathouder ende registermeester van onse leenen, ende de leenmannen hiernaes genoemt, gecomen ende gecompereert is Dominicus de la Roche, ende heeft vermogens de procuratie op hem bij Simon Jodocus Crugerus, ambachtsheer van Berkel ende Rodenrijs, den 21 deser lopende maand voor den notaris Johan Hooft junior ende seekere getuygen alhier in Den Hage gepasseert, beneffens desen in onse leenregisteren geregistreert, ons met halm, hand ende monde opgedragen, overgegeven ende kwijtgescholden, sonder eenig recht, actie ofte toeseggen meer daaraan te behouden, als onse leenmannen wijsden dat recht was, ende dat ten behoeve van mr. Johan van der Hoeven, raad en vroedschap, mitsgaders oud burgermeester en jegenwoordig hooftofficier der stad Rotterdam, de ambachtsheerlijkheyd van Berckel en Rodenrijs, met de renten, chijsen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehoren, sijnde met een nieuwe weg lopende door het dorp van Berckel, tesamen vercocht voor de somme van sevenentwintigduysend guldens.

Soo is 't, dat wij de voorsz. opdragte, overgifte ende kwijscheldinge believende ende aannemende, behoudens ons ende eenen ygelijcx recht, verlijd ende verleend hebben, verlijen ende verleenen bij desen onsen brieve de voornoemde mr. Johan van der Hoeven de voorsz. ambachtsheerlijkheyd van Berckel ende Rodenrijs, met de renten, chijsen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehoren. Te houden van ons bij de voornoemde mr. Johan van der Hoeven, sijnen erven ende nacomelingen, tot eenen onversterffelijken erffleene, gelijk de graven van Egmond die te houden plagen, al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregisteren daarvan wesende, 'twelk in onse leenregisteren gedesigneert is met no. 1.

Ende hiervan heeft ons de voornoemde mr. Johan van der Hoeven hulde, eed ende manschap gedaan als 't behoorde, in handen van den gemelten heere stathouder ende registermeester van onse leenen. Daar bij, aan ende over waren als onse leenmannen Johan Hendrik Coccejus, onsen griffier van de leenen, mr. Cornelis Bosch, advocaat voor onse respectieve hoven van justitie, ende François Laurentius, ordinaris clercq in onse finantie. T'oirconden desen onsen brieve bezegelt met onsen grooten zegele. Gedaan in Den Hage den 28 april 1700 ses. (w.g.) A. Heinsius. (Op de pliek links:) Bij de Staten van Holland ende Westvriesland, ter relatie van den stathouder ende leenmannen voornoemt, (w.g.) J.H. Coccejus. (Op de pliek rechts:) Solvit den 40e penning ter somme van 675.-.-. De 10e verhooging 67.10.-.

Marge: No. 1

Dorso: Verlijbrieff op Johan van der Hoeven (in latere hand: 28 april) anno 1706. (In zelfde latere hand:) Berkel en Rodenrijs. Packet no. 1.

29-11-1708 (voorl. nr. 32)

De Staten van Holland ende Westvriesland, allen dengeenen die desen jegenwoordigen zullen sien ofte hooren lesen, saluyt. Doen te weten, dat wij, ter oodmoediger beede ende supplicatie van mr. Johan van der Hoeven, heere van Berkel en Rodenrijs, oud-burgermeester, raad en vroedschap der stad Rotterdam, hem suppliant gegunt, geconsenteert ende geoctroyeert hebben, gunnen, consenteren ende octroyeren uyt onse sonderlinge gratie bij desen onsen brieve, dat hij zal mogen disponeren, testeren ende ordonneren van alle zijne goederen, roerende ende onroerende, soowel leenen als eygene ende andere goederen, hoedanig ende van wat natuur ofte qualiteit die zijn ofte wesen mogen, die hij nu ter tijd heeft ende gebruyckt, van zijn eygen patrimonie ende van dengeenen die hij verkregen heeft ofte namaals verkrijgen zal

mogen, bij coope, versterffenisse, successie ofte andersints, gelegen binnen onsen lande van Holland ende Westvriesland, Voorne ende elders, gehouden van ons, ofte van onse vasallen, hetzij bij testamente, codicille ofte eenige andere forme van uytterste wille, voor notaris en getuygen, mannen van leenen ofte wetten en regteren, daaronder deselve leenen ende goederen gelegen zijn ofte wesen zullen ofte elders ende anders tot zijnen gelieven, ten proffijte van zijne kinderen, indien hij eenige heeft, vrienden ende maagen, ofte andere vreemden, dien ende alsoo 't hem gelieven ende goeddunken zal, de voorsz. leenen ende goederen denselven zijne kinderen ofte andere personen geven, transporteren ofte laten in het geheel ofte deel, ofte daarop assigneren renten, erfelijk ofte ten lijve, ofte ook daarop ymand togt bewijzen tot zijne discretie ende goede geliefte. Oirlovende, consenterende ende octroyerende voorts den suppliant dat hij, soo in de institutie, als legaten ende andere maakingen, ofte assignatiën van lijftochte, ook renten, pensioenen, erfelijk ofte ten lijve, in ende op zijne leengoederen voor eene reyse zal mogen substitueren ende ordonneren, aan wien dat 'tgeene van zijne leengoederen bij institutie, legate, maakinge ofte assignatie, erfelijk ofte ten lijve, aan zijne kinderen, vrienden ofte vreemden gemaakt is, zal erven, succederen ofte kommen, naar 't overlijden van denselven, niettegenstaande voor desen anders van de leenen onser voorsz. landen ende van onsen vasallen gebruykt is geweest. Welk gebruyk wij, na voorgaande beschrijvinge ende volkommen deliberatie, bij onse regte wetenschap ende seekere kennisse gederogueert ende teniette gedaan hebben, derogueren en doen teniette bij desen.

Hebben voorts den suppliant verloff ende consent gegeven, ende geven bij desen, 't voorsz. zijn testament ende uytterste wille, dat hij alsoo maken zal ofte voortijds gemaakt heeft, bij codicille ofte andere ordonnantie van

uytterste wille te mogen veranderen, vermeerderen, verminderen ende wederroepen, wanneer ende t'allen tijden als 't hem gelieven zal, welk testament, gifte ende ordonnantie dat bij den suppliant alsoo gemaakt is ofte zal wesen. Wij, alsnu voor alsdan, geconfirmeert ende bevestigt hebben, confirmeren ende bevestigen bij desen onsen brieve, ende willen dat die onderhouden ende volkommen werde, ende van goeder waarden ende effecte blijve ten eeuwigten dage, ende dat degeene, wien de voorsz. suppliant deselve leenen ende goederen, ofte een deel van dien, gemaakt, gegeven ofte daarop eenige renten ofte togten geassigneert heeft, daaraf gauderen ende deselve gebruyken na den regten, wetten ende coustumen van der plaatsen daar die gelegen zijn ofte wesen zullen, gelijk ende in aller voegen ende manieren of deselve giften ende maakingen voor onse leenmannen ofte voor de regteren ende wetten, daaronder de goederen gelegen ofte daar die bevonden zullen zijn, gedaan ende gepasseert waren, behoudelijk dat deselve geen bastaarden en zijn, ende dat de voorsz. leengoederen aan ons ofte onsen vasallen niet sterffelijk en zijn, nog ook gegeven ofte gemaakt zullen wesen eenige kerken, kloosteren, godshuysen ofte geestelijke personen. Behoudelijk ook dat diegenen wien den voorsz. suppliant de voorsz. leengoederen geven, ordonneren ofte maaken zal, 'tzij mannen of vrouwen, gehouden zullen zijn binnen ses weeken na den overlijden van den voornoemden suppliant ofte dat zij deselve goederen geaanvaard zullen hebben, ons ofte den vasalheren, van wien deselve leengoederen gehouden worden, eed, hulde ende manschap daaraf te doene, ende te betalen de regten daartoe staande ende behorende. Alles sonder fraude, arg of list.

Ontbieden daaromme ende ordonneren onse welbeminde den presidenten ende luyden van den Hogen en provincialen Raden, den stadhouder, president ende raden van onsen

leenhove, die van de reekeningen over onse domainen, de voorsz. vasallen, mannen van leenen ende allen anderen onsen justicieren, officieren ende onderzaten, wien dit eenigsints zal mogen aangaan, heuren stedeheren ende eenen yegelijken van hen bijzonder, soo hen toebehoren zal, dat zij het testament, ordonnantie en uytterste wille van den voorsz. suppliant, sulcx als hij dat gemaakt heeft (ende alsnu bij ons bevestigt ende geconfirmeert, soo voorsz. is) ofte nog maaken zal, onderhouden ende volkommen, naar zijne forme ende inhouden, ende dengenen die hij bij zijn testament ende uytterste wille de voorsz. leenen ende goederen gemaakt ende gegeven, ofte daarop eenige renten ofte tochte bewesen ofte geassigneert heeft, ofte nog maaken, geven ende assigneren zal, daarvan doen, laten ende gedogen, rustelijk, vredelijk ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, sonder hen tot eenigen tijde daarinne te doen ofte te laten geschieden eenig hinder, letsel ofte moeyenisse ter contrarie.

Des t'oirconde hebben wij onsen grooten zegele hieraan doen hangen. Gegeven in Den Hage op den negenentwintigsten november in 't jaar ons Heere ende Saligmakers seventienhonderd en agt. (w.g.) A. Heinsius.

1-3-1715 (voorl. nr. 18)

Den president ende raden over Holland, Zeeland ende Vrieslandt. Allen dengeenen die dese letteren sullen sien ofte hooren leesen, salut. Alsoo op huyden dato deses ons is verthoont een authentycque copie van seeckere brieven van non-prejudicie, geschreven op francijn, omme bij ons daarvan een vidimus in behoorlijcke forme gemaect te werden, luydende deselve authentycque copie van woorde tot woorde als volgt. Copie Phillips, bij der gracen Goids hertoge van Bourgoendiën, van Lotharingen, van Brabant ende van Lemburch, grave van Vlaenderen, van Artois, van Bourgoendiën, palatijn van Henegouwe, van Hollant, van

Zeelant ende van Name, mercgrave des Heyligen Rijcx, heere van Vrieslant, van Salins ende van Mechelen, doen condt allen luyden dat die schout, gezwoeren ende buyren van Berckel ons te kennen gegeven hebben, hoe dat zij onlancxs seker proces uuytstaende ende hangende gehadt hebben voir onsen stedehouder ende raide van Hollant van een vonnisse, dat voors. geswoeren gewijst hadden. 'Twelck die voors. schout beroupen hadde voir onsen bailliu ende mannen van Delflant, die dat vonnisse voir hun wijsden tot zijne proffijte. Daeraff die voors. buyeren appelleerden voir onsen voors. stedehouder ende raide van Hollant, zoeverre datter een sententie gegaen is, dat die voors. mannen ware gewijst hebben ende qualick geappelleert tot proffijte van den voors. schout. Ende zijn die voors. buyeren gecondempneert in den costen nae uuytwijsinge der sententie die daaroff is. Des hebben die voors. schout, gezwoeren ende buyeren ons te kennen gegeven, hoe dat die van Roderijs, daaronder dat Berckel gelegen is, geprevilegeert zijn bij grave Jan van Henegouwe zaliger gedachten, dat men van allen saken die gevallen binnen den ambochte voors. dingen ende berechten sal mitten rechter ende geswoeren binnen denselve ambochte, uuytgenomen manslach, vredebraek, craft, leemte, diefte, huysbrant, roeff ende weygeringe van vrede ende oic van pantweringe van onsen bode van Delflant, nae uuytwijsinge der voors. privilegiën. Ende want die questie ende geschil daar dit voors. proces uuytgesproten ende geresen is, geen van den voors. punten an en gaet, zoe zijn zij verdachtende, dat dit hemluyden comen mochte tot vermindertheyt ende achterdele van hoeren privilegiën voors. Begerende daerom brieve van non-prejudicie. Waerom wij die onsen ondersaten alijt beheeren (!) te houden in hoeren voors. privilegiën nae hoeren inhouden ende ouden haircomen. Soe ys't, dat wij den voors. schout, gezwoeren ende buyeren van Berckel

geconsenteert hebben onse voors. brieven van non-prejudicie ende dat hemluyden die voors. questie ende processe in hoeren voors. privilegiën ende hantvesten niet hinderlick noch scalic wesen en zal, maar wij ende onse nacomelingen, graven off gravinnen van Hollant, sullen hemluyden ende hoeren nacomelingen daarinne houden, stijven ende stercken na hoeren inhouden ende oude haircomen, gelijk zij die tot hiertoe gebruyct ende beseten hebben, zonder mit den voors. processe gemenct off vermindert te wesen, zonder arch ende list. In oirconde desen brieve ende onsen zegel hieran gehangen opten zesten dach van october in 't jaer ons Heeren duysent vierhondert zesendetsesich. Opten ploy stont gescreven: Bij mijnen heere den hertoge ter relacie van den heere van den Gruythuyse, stedehouder, heere Willem van Almade, Geryt van Assendelft en meester Lodewijck van den Dijcke, raden van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, ende geteyckent C. Poes. Onder stond: Gecollacionneert tegens d'originalen brief mit een uuythangende zegele an een dobbele stert van rode wasse ende denselven brief in 't geschrifte wat vergaen, zoedat zommige woerden wat qualicken te lesen zijn, ende accordeert dese copie metten voornoemden originele brief van woerde te woerde, bij mij (was onderteeckent) .. Damas, met eenige stricken. Soo is 't, dat wij de voorschreven authentycque copie van de gemelte brieven van non-prejuditie gevisiteert hebbende, naer perfecte collatie deselve bevonden hebben te wesen gaeff ende ongeraseert (uytgenomen dat eenige weynige letteren niet wel te lesen zijn) ende het tegenwoordige vidimus met deselve copie authentycq te accorderen. Dies wij dese door onsen griffier hebben laten onderteeckenen, ende tot meerder verseeckertheyt 't zegel van justitie hieraen gehangen in 's-Gravenhage, den eersten maert seventienhondert en vijftien. Bij

mijnen heeren den president ende raden over Holland, Zeeland ende Vriesland, (w.g.) Joan Thierry, 1715.

Marge: Vidimus.

1-3-1715 (voorl. nr. 23)

Den praesident ende raden over Holland, Zeeland ende Vriesland. Allen dengeenen die dese letteren sullen sien ofte hooren leesen, salut. Alsoo op huyden dato deses ons is vertoont eene authentycque copie van seeckere brieven van confirmatie, etc., geschreven op papier, omme bij ons daervan een vidimus in behoorlijke forme gemaekt te werden, luydende deselve authentycque copie van woorde tot woorde als volgt.

"Copie

Kaerle, bij der gracie Goids prince van Spagnen, van beyden Ceciliën, van Jherusalem etc., eertshertoge van Oistenrijk, hertoge van Bourgoingne, van Lotharinge, van Brabant, van Stier, van Karinten, van Cram, van Lemborch, van Luxemborch ende van Gelre, grave van Vlaenderen, van Habsburch, van Tirol, van Artois, van Bourgoingne, palsgrave ende van Henegauwe, lantgrave van Elsaten, prince van Zwaven, marcgrave van Burgauw ende des Heylicx Rijcx, van Hollant, van Zeelant, van Phirt, van Kiburch, van Namen ende van Zuytphen grave, heere van Vrieslant, van den Windismarckt, van Portenauw, van Salins ende van Mechelen, allen denghenen die desen onsen brief zullen zien, saluyt.

Vanwegen van den gemeen buyeren ende inwoenende van den ambochtsheerlijkheyt van Roerijse, gelegen in 't bailliuscap van Delflant in onsen landen van Hollant, is ons verthoent ende te kennen gegeven geweest, hoe wijlen Jan, grave van Henegouw, van Hollant, van Zeelant ende heere van Vrieslant, in zijnen leven bij zijnen opene brieven, gegeven in 't jaer duyst driehondert ende drie voer Sinte Margrietendach, den voersaten van den voers. thoenderen zekere privilegiën gegonnen ende

verleent heeft gehadt, inhoudende onder andere dat men van doe voertan van alle stucken die gevallen souden bynnen der voers. ambochte dingen ende rechten souden mit den rechter ende mit den gezwoeren bynnen denselven ambochte, uuytgenomen manslachten, vredebraken, alle cragt, leemte, huysbrake, diefte, huysbrant, rooff ende andere diergelijcke, als breeder blijcken mach bij denselven brieven, ende oick bij den brieve van confirmacie van wijlen onsen lieven heere ende vader, die coninck van Castille, saliger gedagten, daaraff 't inhouden hierna volcht.

Phillips, bij der gracie Goids eertshertoge van Oistenrijk, hertoge van Bourgoinge, van Lotharinge, van Brabant, van Stier, van Karinten, van Cram, van Lemborch, van Luxemborch ende van Gelre, grave van Hasborch (!), van Vlaenderen, van Tyrol, van Artois, van Bourgoingne, palsgrave ende van Henegouwe, lantgrave van Elsaten, marckgrave van Burgauw ende des Heylicx Rijcx, van Hollant, van Zeelant, van Phirt, van Kiburch, van Namen ende van Zuytphen grave, heere van Vrieslant, opter Windismarckt, van Portenauw, van Salins ende van Mechelen, allen denghenen die desen onsen tegenwoerdigen brieven zullen zien, saluyt. Doen te weeten dat wij ontfanen hebben die ootmoedige supplicacie van onsen welgeminden Jacop van Borssele als ambochtsheere van Roerijse, gelegen in den bailliuscap van Delflant in onsen landen van Hollant, mitsgaders die gemeen buyeren ende inwoenende aldaer, inhoudende hoe die voers. inwoenende van Roerijse, supplianten, in 't jaer duysent driehondert drie op Sinte Margrietendach geobtimeert ende vercregen hebben gehad van wijlen Jan, grave van Henegouwe, Hollant, Zeelant ende Vrieslant, wiens ziele God genadich zij, zekere privilegiën ende vrijheden, begrepen ende verclaert in zijne opene brieven van denwelcken d'inhout van woerde te woerde hiernaer volcht.

Wij, Jan, grave van Henegouwe, van Hollant,

van Zeelant ende heere van Vrieslant, maken kondt ende kennelijk allen denghenen die desen brief zien zullen joff hoeren lesen, dat wij onse goede luyden gemeenlijk woenende in den ambochte van Roderijse hebben georkondt ende gegeven, dat men van alle stucken die gevallen bynnen den ambochte voers. dingen zal ende richten met den rechter ende met den geswoerne bynnen den ambochte, uuytgenomen manslachten, vredebraken, alle cragt, leemte, alsoe verre als't die mannen wijzen dat meer sculdich is maechgelt off te geldene, huysbrake, diefte, huysbrant, rooff, vrede te weygeren des heeren bode daer hine met den rechte eyscht ende pantweeringe van den voers. stucken die men des heeren bode doet. Dese voers. punten die wij hier uuytnemen, sal men bedingen voer onsen bailliu van Delflant, na der manne vonnisse van den lande ende recht es. Voert zoe willen wij, zoe wye die huyer waere coept bynnen den ambochte voers., jof behouwet, jof bestervet, jof hoe dat hij daeranne comet, wye dat hij is, dat hij van desen dage voeran schot ende schoutgelde, ende oick dienst doe gelijcke den anderen gebuyeren van dien goede. In kennisse van deser dinck zoe hebben wij hem dese brief gegeven, uuythangende bezegelt mit onse zegele, in 't jaer ons Heeren duysent driehondert ende drie, des sonnendaechs voer Sinte Margrietendage in Die Hage. Ende al is 't zoe, dat die voers. supplianten van den voers. privilegiën ende vrijheyden altoes totnutoe deuchdelijk gebruyct ende gepossesseert hebben, nyettemin zij duchten, overmits dat die bij ons nyet geconfirmiert en zijn, dat men hem hier namaels daarinne eenich belet ofte ongebruyck zoude mogen doen. 'Twelck op (!) dat gebuerde hem comen zoude tot groote schade ende achterdeele, zoe zij zeggen, ons daeromme zeer oitmoedelijck biddende, dat ons believe die voers. brieven van privilegiën te willen confirmeren ende aggreëeren, ende hemluyden daerop doen

expediëren onse brieve in behoorlijcke vorme. Soe is 't dat wij, die zaicke voers. overgemerct, genegen wesende ter beede ende supplicacie van den voornoemden supplianten, dieselve brieve van privilegiën boven geïncorporeert, met alle den inhoude van dien, hebben in gevalle als boven geconfirmiert, geratiffiert ende geapprobeert, confirmeren, ratifiëren ende approberen uuyt onse sonderlinge gracie mitsdesen omme daarvan te gebruycken alsoe ende in alder vougen ende manieren als hueren voorsaten gebruyct, genyet (!) ende gepossesseert hebben, evenverre zij van denselven privilegiën ende vrijheyden deuchdelijk gebruyct ende gepossesseert hebben als voers. is.

Ontbieden daeromme ende bevelen onsen stadthouder-generael van Hollant, Zeelant ende Vrieslant, bailliuwen van Delflant ende van der Goude ende allen anderen onsen justiciëren ende officieren dien 't aangaen mach, dat sij die voers. supplianten van deser onser confirmacie, approbacie ende van al den inhoude van dese doen laten ende gedoogen rustelijck, vredelijck ende inviolabelijck genyeten ende gebruycken, sonder hemluyden te doen noch gedoogen gedaen te zijne eenich wederstoot, belet ofte moeyenisse ter contrariën, want ons alsoe belieft. Ende des t'oirconden hebben wij onsen zegel hieran doen hangen.

Gegeven in onsen huysse in Den Hage in Hollant, den 19e dach van oigst in 't jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende viere. Aldus geteyckent bij mijnen heere den eertshertoge, ter relatie van den raide Barradot. Van welcken privilegiën die voers. thoenderen altijt zydert rustelijck ende paissivelijck genyet (!) ende geuseert hebben. Maer zij duchten, overmits dat diezelve brieven bij ons nyet geconfirmiert en zijn, dat men hem hier namaels daarinne eenich belet ofte ongebruyck zoude mogen doen.

'Twelck of 't zoe gebuerde hemluyden comen ende keeren zoude tot groote schade ende achterdeele, alsoe zij zeggen, ons oitmoedelijck

biddende dat - angesien 'tgeene es voors. - ons gelieve wille die voers. brieven van privilegiën ende confirmacie ook te confirmeren ende aggreëeren, ende hemluyden daarop verleenen ende doen expediëren onse opene brieve in behoorlijcke vorme.

Soe eys 't dat wij, de saicke voers. overgemerct ende hierop gehadt 't advys van onsen lieven ende getrouwen die gouverneur, president ende luyden van onsen raide in Hollant, genegen wesende ter beede ende supplicacie van den voers. supplianten, hebben in den gevalle als boven die voers. twee brieven, zoe van den voers. wijlen grave Jan van Henegouwe als van onsen voers. heere ende vader, hierboven geïnsereert ende geïncorporeert, geconfirmeert, geratiffiert ende geapprobeert, confirmeren, ratiffiëren ende approberen uuyt onse zonderlinge gracie mits desen onsen brieve, octroyeren ende accorderen den voers.

supplianten, dat zij voertan genyeten ende gebruycken van den privilegiën ende vrijheyden daarinne begrepen ende verclaert, in alder vougten ende manieren als hueren voersaten gedaen hebben, soeverre nogtans zij daervan deuchdelijck gebruyckt ende gepossesseert hebben als voers. es. Ontbieden daeromme ende bevelen den voers. onsen gouverneur, stedehouder, president ende luyden van onsen voers. raide in Hollant, bailliuwen van Delflant ende van der Goude ende allen anderen onsen rechteren, officieren, dienaren ende ondersaten dien dit angaen ofte anroeren sal mogen, huere stedehouden ende een yegelijck van hen bijsonder, soe hem toebehoeren zal dat zij van dese onse gracie, confirmacie, approbacie ende van al den inhouden van desen ende van den brieven hiervoern geïnsereert, doen laten ende gedoigen den voers. supplianten rustelijck, vredelijck, volcomentlijck ende onverbreeckelijcken genyeten ende gebruycken, sonder hemluyden te doen noch te laten geschien eenich hinder, letsel ofte moeyenisse ter contrariën, want ons alsoe belieft. Des

t'oirconden soe hebben wij onsen zegel hieran doen hangen. Gegeven in onse stad van Bruessel den 26e dach van julio in 't jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende vijffthiene. Ondergeschreven: bij mijnen heere den prince in zijnen raide, ondergeteyckent: Verdurue. Onder stont: gecollacionneert tegens d'originele ende accordeert, bij mij en was onderteeckent: B. Assendelft, met eenige stricken."

Soo is 't, dat wij de voorsz. authentycque copie van de gemelte brieven van confirmatie, etc., gevisiteert hebbende, naar perfecte collatie deselve bevonden hebben te wesen gaeff ende ongeraseert, ende het jegenwoordige vidimus met deselve copie authentycq te accorderen. Dies wij dese door onsen griffier hebben laten onderteeckenen, ende tot verder verseeckertheyt 't zegel van justitie hieraen gehangen in 's Gravenhage, den eersten maert 1700 en vijftien. Bij mijnen heeren den president ende raden over Holland, Zeeland ende Vriesland. (w.g.) Joan Thierry, 1715.

Enig tekstverlies.

Marge: Vidimus.

5-5-1730 (voorl. nr. 21)

Wij, Huybert van Eyck, schout, Maarten Pietersz Blonk en Cornelis Maartensz van Salen, schepenen der ambachtsheerlijkheyt van Sluypwijk, Gravekoop en den Nieuwenbroek, met den aankleven van dien, oirconde ende kenne, dat op huyden voor ons gekomen ende gecompereert is geweest de heer mr. Johan van der Hoeve, heere van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, raad raad ende praesident-burgemeester der stadt Rotterdam, ende bekende wel en deugdelijck schuldig te zijn aan ende ten behoeven van Geertje Jans Blonk, voormaals weduwe en boedelhouster van Arien Klaasz Spruyt, en laatst getrouwt geweest met Cornelis Leendertsz van Leeuwen, ofte haar regt verkrijgende, een somme van vijfduysent guldens, spruytende uyt de koop van een hofstede en landen, op huyden aan den heer

comparant getransporteert, en hier onder breder gemelt. Van welcke voorsz. somme den heer comparant gehouden sal wesen te betalen rente jegens twee gulden tien stuyvers ten hondert in 't jaar, waarvan het eerste jaar ommegekomen en verschenen sal wesen op den 1e mey 1731, ende soo voorts van jare tot jare, totdat de voorsz. hooftsomme afgelost ende gequeten sal wesen, 'twelck na den 1e mey 1731 ten allen tijden sal mogen en moeten geschieden, mits den anderen, soo in het opeysschen als aflossen drie maanden tevooren waarschouwende, ende alsdan in hooftsom opbrengende gelijke vijfduysent guldens, met de verlope en onbetaalde rente van dien, na beloop des tijts dat de aflossing geschiet. Alles in vrijen, suyveren gelden, sonder eenige kortinge daaraan te doen, uyt wat sake sulx soude mogen wesen.

Hiervoor, en tot versekertheyt van desen, heeft hij, heer comparant, specialijk verbonden en verhypothequeert een hofstede, als huys, erve, twee bergen en twee schuyren, met vier parcelen land nevens den anderen, te verongelden voor dertien mergen vier hond en vijftig roeden, staande ende gelegen op den Nieuwenbroek onder de jurisdictie van Sluypwijk, streckende uyt de Rhee de ter halver agterweteringe toe, belent ten oosten voor de Middelheul, vervolgens Jan Baltensz Boerefijn, en agter deselve Middelheul, en ten westen de erfgenamen van de heer Pieter van Soest. Item nog drie parcelen land, nevens den anderen, te verongelden voor negen mergen en vijftig roeden, gelegen op Lang Gravekoop onder de jurisdictie van Sluypwijk, streckende van over de Laixdijk af ter halver kerfweteringe toe, belent ten zuynen voor Andries van Ravensbergh en agter Cornelis Klaasz Spruyt, en ten noorden Maria Boldood, getrouwt met Jan Capiteyn. Ende laatstelijk nog drie parcelen land, nevens den anderen, te verongelden voor seven mergen drie hond, mede gelegen en streckende als de drie voorgaande parcelen, belent ten zuynen

den voornoemden Cornelis Spruyt en ten noorden de heer Gaal. Ende voorts generalijk sijn heer comparants persoon en verdre goederen, egeen van dien uytgesondert. Alles sonder fraude.

In kennisse der waarheyt hebbe ik, schout voornoemt, desen met het zegel daartoe verordent bezegelt, mijn zegel op de rugge van dien ingedrukt, en nevens de voornoemde schepenen onderteykent op den 5e mey 1730. (w.g. H. van Eyck, Maerten Pietersen Blonck, Cornelis Meertensen van Salen.

Dorso: Ick, ondergeschreven, Geertje Jans Blonck, bekenne van den inhoud van dese rentebrief ten volle voldaan te sijn met een jaar rente van dien ter somme van f 125 gulden en dus tesamen f 5125 gulden. Consentere derhalve dat dese ten protocolle worde geroyeert.

Actum Rotterdam den 20e april 1731.

Dit is het + merk van Geertje Jans Blonk. Mij present (w.g.) Frans van Adrichem).

Mij present (w.g.) Dirck Arenss. Spruyt.

23-12-1744 (voorl. nr. 25)

De Staten van Holland ende Westvriesland doen kond allen luyden, dat wij, behoudens ons ende eenen ygelijks regt, verlijd ende verleend hebben, verlijen ende verleenen bij desen onsen brieve Barbara Johanna van der Hoeven en mr. Hendrik van Hees, praesident van den Hogen Rade in Holland, egtelieden, de ambagtsheerlijkheyt van Berkel en Rodenrijs, met de renten, chijnsen, heerlijkheyt ende anders allen heuren toebehooren, sijnde met een nieuwen weg lopende door het dorp van Berkel. Als de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven en mr. Hendrik van Hees aangekomen ende bestorven bij dode ende makinge van mr. Johan van der Hoeven, in sijn leven heere van de voorsz. heerlijkheyt van Berkel en Rodenrijs, mitsgaders raad ende burgermeester der stad Rotterdam, haar vader en schoonvader respective, volgens zijne

testamentaire dispositie den 8en mey laastleden, voor de notaris Doe Schim en sekere getuigen tot Rotterdam gepasseert, uyt kragte van onsen octroy den 29e november 1708 aan hem verleend, beyde beneffens desen in onse leenregisteren geregistreert. Te houden van ons bij de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven en mr. Hendrik van Hees, haren erven ende nakomelingen, tot eenen onversterffelijken erfleen, gelijk de graven van Egmont die te houden plagen, 'twelk in onse leenregisteren gedesigneert is met no. 1. Al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregisteren daarvan wesende.

Ende hiervan heeft ons hulde en manschap gedaan als 't behoorde de voornoemde mr. Hendrik van Hees, soo voor sig selfs als voor sijn voornoemde huysvrouw Barbara Johanna van der Hoeven, vermogens de procuratie op hem bij deselve den 15en november laastleden voor de notaris Leonard Bijlandt en getuygen alhier in Den Hage gepasseert, mede beneffens desen in onse leenregisteren geregistreert, in handen van onsen lieven ende getrouwen bewaarder van onse grooten zegele de heer Johan Hendrick van Wassenaer tot Wassenaer, als stadhouder ende registermeester van onse leenen.

Behoudelijk ende welverstaande dat een van beyde komende aflijvig te werden, des overledens portie binnen 's jaars verheft sal moeten werden. Ende indien de voornoemde mr. Hendrik van Hees mogte komen te overlijden, dat alsdan bij de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven insgelijks binnen 's jaars een ander persoon gesteld ende bij hem wegens haar portie in het voorsz. leen behoorlijke hulde en manschap gedaan sal moeten werden.

Daar bij, aan ende over waren als onse leenmannen mr. Johan ten Hove, onsen griffier van de leenen, mr. Frans van Limborch, advocaat-fiscaal van onse domeynen, ende mr. Johannes Laurentius, commissaris van ons kleyn zegel.

T'oirconden desen onsen brieve besegelt met onsen grooten zegele. Gedaan in Den Haag den 23en december 1700 vierenvieertig. (w.g.) J.H. van Wassenaer. (Op de pliek:) Bij de Staten van Holland ende Westvriesland, ter relatie van de stadhouder ende leenmannen voornoemt, (w.g.) Johan ten Hove.

Marge: No. 1

Dorso: Verlijfbrief van Berckel en Rodenrijs op mr. Hendrik van Hees en Barbara Johanna van der Hoeven, egtelieden, 23 december 1744. Packet no. 1.

Op huyden den 12e july 1756 heeft mr. Anthony Hendrik van Hees, raedsheer in den Hogen Rade in Holland, als last en procuratie hebbende van Barbara Johanna van der Hoeven, sijn moeder, vermits het overlijden van haar man mr. Hendrik van Hees, in leeven praesident in den voors. Hogen Rade, de hulde en manschap van hare portie in het leen in het witte deezes gemelt gedaan en vernieuwt ten overstaan van mr. Frans van Limborch en mr. Martinus Gousset, als leenmannen van Holland.

T'oirconde deeze onderteekent op dato als boven, bij mij, (w.g.) Martinus Gousset, bij absentie van den griffier daartoe geauthoriseert.

23-6-1745 (voorl. nr. 28)

De Staaten van Holland ende Westvriesland doen te weten, alsoo ons te kennen is gegeven bij mr. Hendrik van Hees, praesident van den Hogen Raade in Holland, en Barbera Johanna van der Hoeven, egteluyden, dat sijn supplianten, ingevolge dem testamente van wijlen mr. Johan van der Hoeven, der tweede suppliantes vader, verleyd zijnde geworden met de heerlijkheden bij dezelve nagelaten, zijnde leenen binnen dese provincie gelegen, sijn niet gaarne uyt deze werelt soudenscheiden sonder daarover met octroy van ons te hebben gedisponeert. Soo keerden sijn sig tot ons, onderdaniglijk verzoekende dat wij hun geliefden te verleenen octroy om van de leengoederen die sijn, soo tesamen als afsonderlijk, in eigendom bezaten te mogen

disponeeren, 'tzij bij institutie, substitutie of andere maackinge, en voor sooverre sij daarover bereids hadden gedisponeert, deselve dispositie te confirmeeren, mitsgaders alle sodanig testament of andere acte van uytterste wille te mogen wederroepen, veranderen, vermeerderen en verminderen, sooals sij soudén goedvinden.

Soo is 't, dat wij de saak en het versoeck voorsz. overgemerkt hebbende, en genegen weesende ter beede van de supplianten uyt onse regte wetenschap, souveraine magt en auctoriteit de supplianten gegunt, geconsenteert en geoctroyeert hebben, gunnen, consenteeren ende octroyeeren uyt onse sonderlinge gratie, bij desen onsen brieve, dat sij sullen mogen disporreeren, testeeren ende ordonneeren van alle hunne goederen, roerende ende onroerende, soowel leenen als eygene ende andere goederen, hoedanig ende van wat natuur ofte qualiteit die sijn ofte wesen mogen, die sij nu ter tijd hebben en gebruyken, van hunnen eygen patrimonie en van degeene die sij verkregen hebben of namaals verkrijgen soudén mogen, bij koope, versterffenisse, successie ofte andersints, gelegen binnen onsen lande van Holland en Westvriesland, Voorne en elders, gehouden van ons, ofte van onse vasallen, hetsij bij testamente, codicille ofte eenige andere forme van uytterste wille, voor notaris en getuygen, mannen van leenen ofte wetten en regteren, daaronder deselve leenen en goederen gelegen sijn ofte wesen sullen ofte elders ende anders tot hunnen gelieve, ten profijte van haare kinderen, indien sij eenige hebben, vrienden ende maagen, ofte andere vreemden, dien en alsoo 't hun gelieven en goeddunken sal, de voorsz. leenen ende goederen deselve hunne kinderen of andere personen geven, transporteeren ofte laten in het geheel ofte deel, ofte daarop assigneeren renten, erffelijk ofte ten lijve, ofte ook daarop iemandt togt bewijzen tot hunne discretie ende goede geliefte. Oorlovene, consenteerende

ende octroyeerende voorts de supplianten dat sij, soo in de institutie, als legaten ende andere maakingen, ofte assignatiën van lijftogten, ook renten, pensioenen, erffelijk ofte ten lijve, in ende op hunne leengoederen voor eene reyse sullen mogen substitueeren ende ordonneeren, aan wien dat 'tgeene van hunne leengoederen bij institutie, legat, makinge ofte assignatie, erffelijk ofte ten lijve, aan hunne kinderen, vrienden ofte vreemden gemaakt is, sal erven, succedeeren ofte komen, naar 't overlijden van hun supplianten, niettegenstaande voor desen anders van de leenen onser voorsz. lande ende van onsen vasallen gebruykt is geweest. Welk gebruyk wij, na voorgaande beschrijvinge ende volkomen deliberatie, bij onse regte wetenschap ende sekere kennisse gederogeert ende teniete gedaan hebben, derogeeren en doen teniette bij desen.

Hebben voorts de supplianten verloff en consent gegeven, ende geven bij desen, 't voorsz. hun testament en uytterste wille, dat sij alsoo maken sullen ofte voortijds gemaakt hebben, bij codicille ofte andere ordonnantie van uytterste wille te mogen veranderen, vermeerderen, verminderen en wederroepen, wanneer ende t'allen tijde als 't hun gelieven sal, welk testament, gifte en ordonnantie dat bij de supplianten alsoo gemaakt is ofte sal wesen. Wij, als nu voor als dan, geconfirmeert ende bevestigt hebben, confirmeren en bevestigen bij desen onsen brieve, ende willen dat die onderhouden ende volkommen werden, ende van goeder waarde ende effecte blijven ten eeuwigen dage, ende dat degeene, wien de voorsz. supplianten deselve leenen ende goederen, ofte een deel van dien, gemaakt gegeven of ofte (!) daarop eenige renten ofte togten geassigneert hebben, daaraf gaudeeren ende deselve gebruyken na den regten, wetten ende costumen van der plaatsen daar die gelegen sijn of wesen sullen, gelijk en in aller voegen ende manieren of deselve giften ende maakingen voor onse leenmannen ofte voor den

regteren en wetten, daaronder de goederen gelegen ofte daar die bevonden sullen zijn, gedaan ende gepasseert waren, behoudelijk dat deselve geen bastaerden en zijn, en dat de voorsz. leengoederen aan ons ofte onse vasallen niet sterffelijk en zijn, nog ook gegeven ofte gemaakt sullen wesen aen eenige kerken, cloosteren, godshuysen ofte geestelijke personen. Behoudelijk ook dat diegeene wien de voorsz. supplianten de voorsz. leengoederen geven, ordonneeren ofte maken sullen, 'tzij mannen ofte vrouwen, gehouden sullen zijn binnen ses weeken na den overlijden van de voornoemde supplianten of dat sij deselve goederen gaanvaart sullen hebben, ons ofte den vasalheeren, van wien deselve leengoederen gehouden worden, eed, hulde ende manschap daaraf te doen, en te betalen de regten daartoe staande ende behoorende. Alles sonder fraude, arg of list.

Ontbieden daaromme ende ordonneeren soo onse welbeminde den praesidenten ende luyden van den Hoogen en provincialen Rade, de stadhouder, praesident ende raaden van onsen leenhove, als onse gecommiteerde raaden, in qualiteit als bij ons geauctoriseert tot de administratie van onse domainen ende dominiale regten, de voorsz. vasallen, mannen van leenen ende allen anderen onsen justicieren, officieren en ondersaten, wien dit eenigsints sal mogen aengaan, heuren stedeheeren ende eenen iegelijken van hen bijzonder, soo hen toebehooren sal, dat sij het testament, ordonnantie en uytterste wille van de voorsz. supplianten, sulks als sij dat gemaakt hebben (ende alsnu bij ons bevestigt ende geconfirmeert, soo voorschreeve is) ofte nog maken sullen, onderhouden ende volkommen, naar sijn forme ende inhouden, ende dengeene die sij bij hun testamenten ende uytterste wille de voorsz. leenen ende goederen gemaakt ende gegeven, ofte daarop eenige renten ofte togte bewesen ofte geassigneert hebben, ofte nog maken, geven ende assigneeren sullen, daarvan

doen, laten en gedogen, rustelijk, vredelijk ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, sonder hun tot eenigen tijde daarinne te doen ofte te laten geschieden eenig hinder, letsel ofte moeyenisse ter contrarie.

Des t'oirkonde hebben wij onsen grooten zegele hieraan doen hangen. Gegeven in Den Hage op den drieëntwintigste juny in het jaar onses Heeren en Saligmakers seventienhonderd vijfenveertig. (w.g.) H. van der Heim. Ter ordonnenantie van de Staaten, (w.g.) Willem Buys.

Dorso: Octroy voor mr. Hendrik van Hees en Barbera Johanna van der Hoeven, egteluyden, 23 juny 1745. In 't pakket no. 1.

20-5-1754 (voorl. nr. 5)

Op huyden den 20e mey 1754 heeft Andries Meesz Kaaskoper de gift geleyd aan (en ten) behoefte van Leendert Jansz Stappert van een huys ende erve, beneevens al het verdere getimmerde op het erf (na) te melden land staende, beneevens een partije land en water daaragter geleegen, alles staande ende geleegen in 't (Noordeynde) van dese (heerlijk)heyd, groot ofte verongelden geweest voor vier mergens drie hond, dog nu vrij van ongelden, strekke(nde van het uytpad van) de weg (en) de brandgevel van de erfgenamen van de wedue Cornelis C(ley)weg tot Joris van der Elst, belend (ten zuynen Pieter van Wa)rmont, ten noorden Teunis Dirkswager. Nog van een partije land (en) water geleegen in 't voors. Noordeynde, gr(oof)te verongelden (geweest) voor (vier) mergens twee hond vijf roeden, dog nu (nog te) verongelden voor eene mergen twee hond (vijf) roeden, strekkende van Pieter van Warmond tot de weduwe van Jan Pietersz van Leeuwen, belend ten zuynen jonkvrouw Geertruyda Margareta du Bois, ten noorden de voersloot. Ende wind den ve... (Stappert) de gift ten zijnen behoeven als regt is.

(Aldus) de voorenstaande gift gegeven bij de heer mr. Abraham Penning, (schout), in den

naam van den weledele gestrenghe heeren van Berkel en Roodenrijs als landgifter. Present Dirk van (Enekin), Lot Fiot, gesworens van Berkel en Roodenrijs.

Actum dato ut supra. (w.g. A. Penning, Dirk van Enekin, Lot Fiot.) In kennisse van mij (w.g. Pr. Rosemond).

20-5-1754 (voorl. nr. 9)

Wij (A)braham Penning, sch(out, (Dirk v)an Eenekin (en) Lot (Fiot), geswoorens van Berkel en Roodenrijs, oirconden dat (Andries Meesz) Kaaskooper voor ons in vollen en vrijen eygendom overgedraagen en getransporteerd heeft aan L(eendert Jan)sz Stappert een huys ende erve, beneevens al het verdere getimmerde op het erf of het na te melden (land st)taande, beneevens een partije land en water daaragter geleegen, alles staande ende geleegen in 't Noordeynde van dese heerlijkheyd, groot ofte verongelden geweest voor vier mergens en drie hond, dog nu vrij van ongelden, behalven het redres op het voors. huys staande tot drie guldens seven stuyvers in ider consent, strekkende met het uypad van de weg en de brandgevel van de erfgenamen van de wedue Cornelis Cleyweg tot Joris van der Elst, belend ten zuyden Pieter van Warmond, ten noorden Teunis Dirkswager. Nog een partije land en water geleegen alsvooren, groot ofte verongelden geweest voor vier mergens twee hond vijf roeden, dog nu nog te verongelden voor eene mergen twee hond vijff roeden, strekkende van Pieter van Warmond tot de weduwe van Jan Pietersz van Leeuwen, belend ten zuyden jonkvrouw Geertruyda Margareta du Bois, ten noorden de voersloot. Alles met den hoop, zonder maat, en met de voet gestooten, zonder van eenige onder- of overmaat te mogen pretendeeren, hoe veel of weynig het verschil zoude mogen sijn. Vrij, zuyver en onbelast, niet daarop staande ofte belast als met den heer sijn regt, dog niet verders off (wij)ders als hiervooren is gemeld, als zijnde de eerste partij in 't geheel

(uytgezondert het redres) ende drie mergens uyt de laastegekogt van alle ongelden. Zijnde het voors. verkogte voorts nog belast met munnikegeld en banwerken op weegen en wateringhen. Voorts zoo vrij en onvrij als buurhuysen ende erven, met zoodanige voor- en nadelige (conditiën), servituten, vrijdommen, regten en geregtigheeden, als het voors. verkogte is hebbende en lijdende, ende bij den transportantireert ende tot dato deses gepossedeert en beseeten. Werdende aan den kooper meede getransporteert al hetgeene in 't voors. (huys en) op het erff aard- en nagelvast bepootingen en beplantingen daarop staande, mitsgaders kelder, bedsteeden, spinn(ewiel) en onderlagen in de bedsteden. Is voorts geconditioneert, dat den kooper tot desselfs lasten zal moeten neemen ende arbeytsloon, 'tgeene reets bij den arbeyders is verdiend, zoo van slooten als andersints van het voors. getransporteerded (= land ?). Dat voorts de turf in de schuuren bevonden werdende, aldaar zal moogen blijven leggen tot Rotterdamse kermis aan(staande) of uysterlijk veertien daagen daarna. Stellende hij transportant tot waarborg de waarborg in de oude brieven en andere bescheyden gemeld, voorts sijn persoon en goederen ten bedwang als na regten.

Ende bekende hij transportant van de koop en cessie (deeses voldaan) en betaald te sijn met een somme van tweeduysend guldens gereed, voor het passeeren deses ontfangen. (Benevens een) schuldkustingbrief groot in capitaal sesduysend neegenhondert vijftig guldens op het voors. verkogte en op heeden getransporteerde huys, erff, landen en wateren specialijk gehipoticqueert.

Actum en ten oirconden getekent den 20 mey 1754. (w.g.) A. Penning, Dirk van Enekin, Lot Fiot. In kennisse van mij (w.g.) Pr. Rosemond. *Veel tekstverlies door vocht- en schimmelschade.*

Marge: (Linksonder:)

Solvit den 40e penn. tot f 223.15.-

De 10e verhooging f 22.7.8

f 246.2.8.

Dorso: (In balpunte:) XXVI-3. Gift, winning
ende transport omme Leendert Jansz Stappert
in dato den 20 mey 1754.

2-7-1756 (voorl. nr. 37)

De Staaten van Holland en Westvriesland. Alsoo
ons te kennen bij Barbara Johanna van der
Hoeven, indertijd vrouwe van den Tempel,
Berkel en Rodenrijs, weduwe wijlen mr. Hendrik
van Hees, in leven heer van den Tempel, Berkel
en Rodenrijs, praesident van den Hogen Raad in
Holland en hoofdingeland van Delfland, dat sij
suppliante op den 23e december 1744, tesamen
met wijlen denselven haren egtgenoot, door ons
zijnde verleyd met de ambagtsheerlijkheid van
Berkel en Rodenrijs, met de renten, chijsen,
heerlijkheyd en anderen haren toebehooren, en
daarvoor betaalt hebbende alle de leges en
gerechtigheeden daartoe staande, in die
verbeeldinge was geweest, dat sij suppliante
haar leven lang gedurende de voorsz.
heerlijkheid sonder verder verley nodig te
hebben konde besitten en daarover
disponeeren, dan dat sij suppliante vanwege
onse leenkamer vermaant zijnde geworden, dat
niet binnen 's jaars na 't overlijden van wijlen den
voorsz. mr. Hendrik van Hees, haren egtgenoot,
opnieuws verley versogt, en van harentwegen
hulde en manschap gedaan was, sij suppliante
bij examinatie van de voorgemelde verleybrief
ook had bevonden, dat daartoe volgens den
teneur van deselve was verplicht geweest, en dat
sij suppliante sulks mitsdien had versuymt. Dan
gemerkt het voorsz. versuym eeniglijk was
geoccasioneert door ignorantie van de
suppliante in saaken van dien aard, en het
bovendien maar wijinig maanden meer was als
een groot jaar, dat wijlen meergemelden haren
egtgenoot deser wereld was overleeden, en zij
suppliante mitsdien vertrouwde daarjegens te

zijn relevabel, zoo keerde de suppliante zig tot
ons, ootmoedig versoeckende, dat wij haar
suppliante geliefden te releveeren van 't voorsz.
gepleegde versuym, dat sij niet binnen 's jaars
van de voorsz. heerlijkheid had versogt verley en
daartoe de nodige hulde en manschap van
harentwegen had gedaan doen. En voorts haar
suppliante te admitteeren om alsnog ter
leenkamer van ons de voorsz. heerlijkheid van
Berkel en Rodenrijs te verheffen en de nodige
hulde en manschap deswegens te doen
praesteren, mits betalende de regten daartoe
staande.

Soo is 't, dat wij, het verzoek en de saake voorsz.
overgemerkt, en hierop gehad hebbende het
advies van onse gecommiteerde raaden, in
qualiteit als bij ons geautoriseert tot de
administratie van onse domainen en domaniale
regten, die daarop hadden gehoord onsen lieven
en getrouwen den heere mr. Pieter Steyn,
bewaarder van onsen grooten segele, in qualiteit
als stadhouder en registermeester van onze
leenen, genegen wesende ter beede van de
suppliante, uit singuliere gratie en volkomen
magt, deselve gereleveert hebben, en
releveeren haar bij dese, van het verloop ofte
den laps van den tijd binnen dewelke zij
suppliante de portie van wijlen haar voornoemde
man in de meergemelde heerlijkheid van Berkel
en Rodenrijs (zijnde de helft pro indiviso), haar
bij de mutuele testamentaire dispositie in dato
31e december 1744 bij doode van de gemelde
haren man aangekomen, en niet de voorsz.
geheele ambagtsheerlijkheid (sooals abusivelijk
in de voorsz. requeste is gestelt), behoort hadde
te verheffen, en haar daarvan te doen
investieeren na stijle ende usantie van onse
leenkamere, mitsgaders van alle omissiën en
versuimenissen daarin gepleegt ofte geomitteert
(!), en admitteeren haar bij dese om alsnog met
de voorsz. portie van wijlen haren voornoemden
man in de gemelde ambagtsheerlijkheid van
Berkel en Rodenrijs verleyd en geïnvestieert te
mogen werden, mits wegens het voorsz.

gepleegde versuym betalende dubbelde heergewaden en hofregten daartoe staande, als eens voor amende van 't versuym, dat de gemelde portie binnen behoorlijke tijd niet is verheft geweest, en nog eens voor 't verley of de investiture, en mitsdese in onsen register of leenkamer doende presentereen, interineeren en registreeren na behooren.

'Twelk gedaan zijnde, lasten wij soo die gemelde gecommiteerde raaden alsmede den voornoemde stadhouders en registermeester van onse leenen de suppliante met de voorsz. portie van de gemelde ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs te verleyden en te investieeren ten natuure van leen en heergewaden, als onse registeren ende oude brieven daarvan wesende uytwijsende zijn, en deselve daarvan te doen hebben brieven na ordre van onsen voorsz. leenkamers, mitsgaders allen anderen onsen officieren, justiceeren (!) ende ondersaaten, dat sij luyden hen daarna reguleeren ende de suppliante van dese onse letteren van relief en admissie doen, laten en gedooogen, rustelijk en vreedelijk en volkomentlijk genieten ende gebruyken, cesseerende alle belet en moeyenisse ter contrarie.

Gegeeven in Den Hage, onder onsen grooten segele hieraan doen hangen, den tweeden july in het jaar onses Heeren en Saligmakers duysend sevenhonderd en sesenvijftig. (w.g.) P. Steyn. Ter ordonnantie van de Staaten, (w.g.) ... Boey.

(Hieronder:) Nadat deze opene brieve van relief en admissie ter camere van de registers van de leenen van haar edele grootmogende de heeren Staten van Holland ende Westvriesland was gepraesenteert, gelezen en geëxamineert, soo is deselve na sijne forme en inhoude aldaar geïnterineert en geregistreert in 't register genaamt Willem de Vijfde, capitulo Noord-Holland, folio 58. Gedaan in Den Hage den 12e july 1756. In kennis van mij (doorgehaald: griffier van de leenen), (w.g.) Martinus Gousset, bij absentie van den griffier

daartoe geauthoriseert.

Dorso: Octroy en relief voor B.J. van der Hoeven, weduwe H. van Hees, vrouwe van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, 2 july 1756. (In iets latere hand:) Ter sake dat zig niet binnen 's jaars had doen verleyen met de helft in de voorsz. ambagtsheerlijkheid, haar edele opgekomen van wijlen haar edele egtgenoot mr. Hendrik van Hees. In 't pakket no. 1. M.

12-7-1756 (voorl. nr. 30)

De Staten van Holland ende Westvriesland doen kond allen luyden, dat wij, achtereenvolgende onse opene brieven van relief en admissie over 't versuym, gepleegt in 't niet tijdelijk verheffen van 't leen hierna genoemd, gedateert den 2e deeser lopende maand (benefens deesen in onse leenregisteren geregistreert), behoudens ons ende eenen ygelijks regt, verlijd ende verleend hebben, verlijen ende verleenen bij deesen onsen brieve Barbara Johanna van der Hoeven, vrouwe van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, weduwe wijlen mr. Hendrik van Hees, in leven heer van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, praesident in onsen Hogen Rade in Holland en hooftingeland van Delfland, de portie van den voornoemden mr. Hendrik van Hees (zijnde de helft pro indiviso) in de voorsz.

ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs, met de renten, chijnsen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehooren, sijnde met een nieuwe weg lopende door het dorp van Berkel. Als haar aangekomen ende bestorven bij dode en makinge van den voornoemden mr. Hendrik van Hees, haar man, volges de mutuele testamentaire dispositie bij haar en haar gemelde man op den 31e december 1744 in beslotene forme gepasseert, uyt kragte van onsen octroye den 23e juny 1745 daartoe verleend (bijde (!) bij extract in onse leenregisteren geregistreert). Te houden van ons bij de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven, haaren erven ende nacomelingen tot eenen onversterffelijken erffleene, gelijk de

graven van Egmont die te houden plagen. Zijnde de voorsz. ambagtsheerlijkheyd in onse leenregisteren gedesigneert is met no. 1. Al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregisteren daarvan wesende.

Ende voor de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven heeft ons hiervan hulde en manschap gedaan als 't behoorde mr. Anthony Hendrik van Hees, raadsheer in onsen Hogen Rade, vermogens de procuratie op hem bij de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven, zijn moeder, den 10e deser lopende maand voor den notaris Leonard Bijlandt en seekere getuygen alhier in Den Hage gepasseert (meede benefens deesen in onse leenregisteren geregistreert), in handen van onsen lieven ende getrouwen raadpensionaris ende bewaerder van onsen grooten zegele, de heer mr. Pieter Steyn, als stadhouder ende registermeester van onse leenen. Behoudelijk ende welverstaande, soo wanneer de voornoemde Barbara Johanna van der Hoeven weder ten huwelijken staate mogte komen, ofte den voornoemden mr. Anthony Hendrik van Hees vóór haar aflijvig te werden, dat alsdan haar man in der tijd, ofte een ander persoon bij haar te stellen, gehouden sal zijn ons hiervan binnen 's jaars na de trouw of sterfdag respective behoorlijke hulde en manschap te doen.

Daar bij, aan ende over waren als onse leenmannen (doorgehaald: mr. Cornelis Michiel ten Hove, onsen griffier van de leenen) mr. Frans van Limborch, advocaet-fiscaal van onse domeynen, ende mr. Martinus Gousset, secretaris van onse houtvesterije.

T'oirconden deesen onsen brieve bezegeld met onsen grooten zegele. Gedaan in Den Hage den 12 july 1700 sesenvijftig. (w.g.) P. Steyn. Op de pliek (links). Bij de Staaten van Holland ende Westvriesland, ter relatie van den stadhouder en leenmannen voornoemt, (w.g.) Martinus Gousset, bij absentie van den griffier daartoe geauthoriseert.

Marge: No. 1.

Dorso: Verlijfbrief voor Barbara Johanna van der Hoeven, vrouwe van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, met de helft in de heerlijkheyd Berkel en Rodenrijs, haar weledele opgekoomen bij erfenis van wijlen mr. Hendrik van Hees, haar weledeler egtgenoot de 12 july 1756. Packet no. 1. N.

6-5-1758 (voorl. nr. 4)

(Wij Abraham) Penning, schout, (Daniel van) Genugten (en) Maarten (Versijden, geswoorens van Berkel en Rode)nrijs, oirconden dat (Paulus Kerkhoff en Ger)rit Oly, beyden in qualité als executeurs (van den testamente van Pieter Cornelisz) van Warmond, volgens (seekere) testamentaire dispositie, gepasseert en ver(leeden voor Gijsbert) Mijnné, notaris, en zekere getuygen in 's-Gravenhaage op den 16e july 1753, ons schout en geswoorens geëxhibeert en vertoond, ende ten prothocolle der opdragte geregistreert volgens openbaar koopvoorwaarde van dato den 4e january 1758, voor ons in vollen en vrijen eygendom overgedraagen ende getransporteert hebben aan Leendert Cornz van Wijk een huys, bouwhuys ende erve, met de schuuren, hooybargen en verdere getimmerde, bepootinge en beplantingen op het erff staende, staende ende geleegen in het Noordeynde van dese heerlijkheyd, groot ofte verongelden geweest voor vier mergen tweehondert roeden, dog nu vrij van ongelden, alsmeede nog een schuurbargje, staande op het gekogte erff van de heer Maarten Dros en Quirijn de Leeuw, strekt van de weg tot Pieter Miggielsz Versijde c.s., belend ten zuyden d'weduwe van Jacob Molenaar en Vrank van der Klos, ten noorden Leendert Stappert. Nog een partije land, geleegen alsvooren, groot ofte verongelden voor vier mergens, strekt van d'weduwe Jan Pietersz van Leeuwen tot den Ouweg, belend ten zuyden mr. Pieter Johan van Berkel, ten noorden Pieter Hogerwerff. Laastelijk nog een partije land, geleegen alsvooren, groot ofte verongelden

voor eene merge twee hond, genaamd De Sniep, strekt van de Ouwegswatering tot de bovewatering, belend ten zuyden gemelde mr. Pieter Johan van Berkel, ten noorden gemelde Hogerwerff. Alles met den hoop, zonder maat, en met de voet gestooten, zonder van eenige onder- of overmaat te moogen pretendeeren, hoe veel off weynig het verschil zoude mogen zijn. Vrij, zuyver en onbelast, niet belast als het huys met een redres, doende in de nieuwe taxatie tot vier guldens en twaalf stuyvers in ider consent, alsmeede de twee laaste partijen met den heer zijn regt. Zijnde het voors. verkogte voorts nog belast met munnikegeld en banwerken op weegen en wateringens. Voorts zoo vrij en onvrij als buurhuysen, erven, landen en wateren, met zoodanige voor- en nadeelige conditiën, servituten, vrijdommen, regten en geregtigheeden, als het voors. verkogte is hebbende en lijdende, ende tot dato deses is gepossedeert en beseeten, ende wijders als bij de speciale voorwaarde breeder mogte worden bevonden geëxprimeert te zijn, en waartoe ten dese kortheydswille werd gerefereert, houdende al hetzelfde off alhier stond geïnsereert. Stellende zijluyden transportanten in hunne voors. qualiteyt tot waarborg de waarborg in de oude brieven en andere bescheyden gemeld, voorts de personen ende goederen van diegeene die zijluyden in desen zijn representeerende, ten bedwang als na regten. Ende bekende zijluyden transportanten in hunne voors. qualiteyt van de koop en cessie deses voldaan en betaald te zijn met een somme van eenduysent tweehondert en twee guldens en tien stuyvers. En over rantcoenpenningen de somme van eenhondert twintig guldens en vijf stuyvers gereed voor het passeeren deses ontfangen. Benevens een schuldkustingbrief groot in capitaal de somme van eenduysent tweehondert en twee guldens en tien stuyvers op het voors. verkogte en getransporteerde huys, erff, land en water specialijk gehipoticqueert.

Actum en ten oirconden getekent den 6e mey 1758. (w.g. A. Penning, D. (v.) Genugten, Maarten Versijden.) In kennisse van mij (w.g. Pr. Rosemond).

Marge: (Links en onder:)

Solvit den 40e penn. tot f 63.2.10

De 10e verhoging f 6.6.5

f 69.8.15.

Coll.

6-5-1758 (voorl. nr. 7)

Op huyden den 6e mey 1758 hebben Paulus Kerkhoff en Gerrit Oly, beyde in qualité als executeurs van den testamente van wijlen Pieter Cornelisz van Warmond, volgens desselfs testamentaire dispositie gepasseert en (verleeden voor Gijsbert) Mijnée, notaris, en zekere getuygen in 's-Gravenhage op den 16e july 1753, ons schout en geswoorens (geëxhibeert en vertoond), ende ten prothocolle der opdragte geregistreert, de gift geleyd aan ende ten behoeven van Leendert Cornz van (Wijk) van een huys, bouwhuys ende erve, met de schuuren, hooybarg(en en) verdere getimmerde, bepootinge en beplantingen (op het erff) staande, staande ende geleegeen in het Noordeynde van dese heerlijkheyd, groot ofte verongelden geweest voor vier m(ergen tweehondert roeden, dog) nu vrij van ongelden, alsmede nog een schuurbargje, staande op het gekogte erff van de heer Maarten Dros en (Quirijn) de Leeuw, (strekt van de) weg tot Pieter Miggielsz Versijde c.s., belend ten zuyden d'weduwe van Jacob Molenaar en Vrank van der Klos, ten noorden Leendert Stappert. Nog van een partije land, geleegeen alsvooren, groot ofte verongelden voor vier mergens, strekt van de weduwe van Jan Pietersz van Leeuwen tot den (Ouwe)g, belend ten zuyden mr. (Pieter) Johan van Berkel, ten noorden Pieter Hogerwerff. Laastelijk nog van een partije land, geleegeen alsvooren, groot ofte verongelden (voor eene merge) twee (hond, genaamd) De Sniep, strekt

van de Ouwegswatering tot de bovewatering, belend ten zuyden gemelde (mr. Pieter Johan) van Berkel, ten noorden gemelde Hogerwerff. Ende wind den voornoemden Van Wijk de gift ten zijnen behoeven als re(gt is.) (Aldus de vooren)staande (gift) gegeven bij de heer mr. Abraham Penning, schout, in den naam van den weledelgestrenghe (heer van Berkel en Rodenrijs) als landgifter. Present Daniel van Genugten en Maarten Versijde, geswoorens van Berkel en Rodenrijs.

(Actum dato ut supra.) (w.g. A. Penning, D. v. Genugten, Maarten Vers(ijde).) In kennisse van mij, (w.g. Pr. Rosemond).

Marge: (Links:) Coll.

24-5-1758 (voorl. nr. 34)

De Staten van Holland ende Westvriesland doen kond allen luyden, dat wij, behoudens ons ende eenen ygelijks regt, verleyd ende verleend hebben, verlijen ende verleenen bij deesen onsen brieve mr. Anthony Hendrick van Hees, raadsheer in onsen Hogen Raede alhier, de ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs, met de renten, chijnsen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehooren, sijnde met een nieuwe weg lopende door het dorp van Berkel. Als hem aangekomen ende bestorven bij dode ende overlijden Barbara Johanna van der Hoeven, in leeven vrouwe van den Tempel, Berkel en Rodenrijs voornoemt, weduwe van wijlen mr. Hendrick van Hees, meede in leeven heeren van den Tempel, Berkel en Rodenrijs voornoemt, praesident van onsen voorsz. Hogen Rade en hoofdingeland van Delfland, zijn moeder. Te houden van ons bij den voornoemden mr. Anthony Hendrick van Hees, sijnen erven ende nakomelingen, tot eenen onversterffelijken erffleene, gelijk de graven van Egmont die te houden plagen, sijnde de voorsz. ambagtsheerlijkheyd in onse leenregisteren gedesigneert met no. 1. Al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregisteren daarvan wesende.

Ende hiervan heeft den voornoemden mr. Anthony Hendrick van Hees ons hulde en manschap gedaan als 't behoorde in handen van onsen lieven ende getrouwen raadpensionaris ende bewaarder van onsen grooten zegele de heer mr. Pieter Steyn, als stadhouder ende registermeester van onse leenen. Daar bij, aan ende over waren als onse leenmannen mr. Cornelis Michiel ten Hove, onsen griffier van de leenen, mr. Frans van Limborch, advocaat-fiscaal van onse domeynen, ende mr. Martinus Gousset, secretaris van onse houtvesterije.

T'oirconden deesen onsen brieve besegeld met onsen grooten zegele. Gedaaen in Den Hage den 4e may 1700 agtenvijftig. (w.g.) P. Steyn. (Op de pliek:) Bij de Staten van Holland ende Westvriesland, ter relatie van den stadhouder ende leenmannen voornoemt, (w.g.) C.M. ten Hove.

Marge: No. 1

27-3-1762 (voorl. nr. 11)

Wij, mrs. Franc van der Burch, heer van Spieringshoek, en Nicolaes Kraeyvanger, schepenen in Delft, oirkonden dat op heden voor ons gekomen ende gecompareert zijn, Wijnandus de Buck en Maria van der Kaag, echteluyden, mitsgaders mr. Canzius Onderdewijngaart en Jacoba van der Kaag, insgelijcx echteluyden, zijnde de vrouwen met haar mans geassisteert en tot het passeeren dezès gequalificeert. En welke Maria en Jacoba van der Kaag zijn de eenige erfgenamen ab intestato van wijle haar grootmoeder Maria Kok, weduwe en erfgenaam van haar man Adriaan Vincent, volgens den testamente gepasseert voor den notaris Cornelis de Man en zekere getuygen alhier den 13e july 1733, aan ons schepenen op 't verley van dezen vertoont. Ende verklaarden verkogt te hebben, en voor ons in vollen eygendom op te dragen, aan Christoffel Raesel een huys ende erve staande ende gelegen aan de westzijde van de Koornmarct

binnen deze stad, belend ten noorden Jacob Grelet en ten zuyden de erven van Samuel du Crocq, streckende voor van der straate westwaards op tot tegen Maria Barbara van Tonningen en met een poort uytkomende op de Oude Delft. Voorts in aller manieren als 't voorsz. verkogte jegenwoordig beheynt, betimmert, en bepaalt staat, behoudens een yders goed regt, van drop, ligt, timmeragie, waterlozinge en diergelijke, volgens oude brieven ende bescheyden daarvan zijnde, de jongste in dato den 29e maart 1719, daarna den kooper hem zal moeten reguleeren, zijde dit verkogte vrij en onbelast, niets daarop staande als den heer zijn regt ofte jaarlijkse verpondinge tot agthien guldens seven stuyvers.

Belovende zij verkoopers in opgemelte qualiteyt 't voorsz. verkogte te vrijen ende waaren als regt is, onder verband als na regten. Ende bekenden van deze koope ende opdragte voldaan ende betaalt te zijn, met de somme van negenthienhondert vijff guldens, bij hen comparanten gereed ontfangen, zijnde daaronder begreepen tagtich guldens voor eenige losse goederen bedongen. Alles zonder fraude.

Des ten oirkonden hebben wij, schepenen voornoemt, dezen met onze zegelen bekrachtigt op den 27 maart 1762. Solvit den 40e penning en 10e verhoging, item den 80e penning, tesamen tot sesenseventig gulden vier stuyvers. (w.g.) H. Vockestaert (?).

Marge: (Linksboven:)

Klein zegel en fr.	f 3.3.-
Zegel schepenen	-12.-
Sct., cl., g.b., etc.	-9.-
Secr., proth., overdr., etc.	3.2.-

	f 7.6.-

(Linksmidden:) No. 3542.

(Linksonder:) Overgezet folio 952 verso.

Is ter secretarie bij quitantie gebleeken, dat de ordinaris en extraordinaris verpondinge tot den

jaare 1761 inclus is voldaan.

(Op de pliek:) D.

30-8-1769 (voorl. nr. 35)

De Staaten van Holland ende Westvriesland doen te weten. Alzoo ons te kennen is gegeven bij mr. Herman van Hees, raad ordinaris in den Hove van Holland, Zeeland en Vriesland, dat, oftschoon bij doode en overleyden van des suppliants moeder, Barbara Johanna van der Hoeven, indertijd vrouwe van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, weduwe van wijlen mr. Hendrik van Hees, in leeven heere van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, praesident van den Hogen Rade over Holland, Zeeland en Vriesland en hoofdingeland van Delfland, met de voorzeide ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs, met de renten, chiynsen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehooren, leenroerig van ons en in onze leenregisteren gedesigneert met no. 1, volgens de dispositiën en intentiën van zijn suppliants ouders (die van ons op den 23e juny 1745 hadden geobtineert behoorlijk octroy omme van hunne leengoederen te disponeeren en welk octroy ter leenkamer van ons bij occasie van het verley op des suppliants voorzeide moeder bij doode en maakinge van haare voornoemde man, des suppliants vader, gedaan den 12e july 1756, bereids was geregistreert) hadde behoren verleyd te werden de oudste broeder van den suppliant, wijlen mr. Anthony Hendrik van Hees, in leeven raad ordinaris in den voorzeide Hogen Rade, zoo voor zigzelve als voor zijne broeders, zijnde den suppliant en mr. Ignatius Johan van Hees, althans secretaris van den Raade van Staaten der Vereenigde Nederlanden, den suppliant na doode van den voornoemde mr. Anthony Hendrik van Hees egter bevonden hadde, dat het voorzeide verley der opgemelte leengoederen den 24e mey 1758 was genomen bij den voornoemde mr. Anthony Hendrik van Hees, als hem aangekomen en bestorven bij doode en overleyden van de voornoemde

Barbara Johanna van der Hoeven, zijn moeder. Dat het voorzeide verley zekerlijk bij inadvertentie in voegen voorzeide moest zijn genoomen, aengezien den voornoemde mr. Anthony Hendrik van Hees gedurende zijn leeven de voorzeide leengoederen ende afkomsten van dien altoos had behandelt en geconsidereert als te zijn, zooals die ook waerlijk waren, gemeen tusschen hem, den suppliant, en den voornoemde mr. Ignatius Johan van Hees, en aen ieder van hun voor een geregt derde part toebehorende, dan dat het voorzeide alzo leggende verley thans veroorzaakte, dat ter leenkamer van ons wierd gedifficulteert om den suppliant, zoo voor hemzelve als voor zijnen gemelde broeder, mr. Ignatius Johan van Hees, met de voorzeide ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs te verleyen, om reden dat van geen van beyden in het bovengemelde verley van hunnen broeder, wijlen den opgemelden mr. Anthony Hendrik van Hees, nominatim was gemeld, en dat mitsdien aan den suppliant en zijn broeder, mr. Ignatius Johan van Hees, was obsteerende, dat binnen den behoorlijken tijd na het overleyden van hunnen bovengemelde moeder ten hunnen aenzien geen verley was genomen, dan alzo tegens zodanig verloop van tijd wij nogtans gewoon waaren de verzogt wordende relieven goedgunstiglijk te accorderen. Zoo keerde de suppliant zig tot ons, eerbiediglijk verzoekende, dat wij het voorzeide gepleegde verzuim goedgunstig geliefden te remitteren en daarvan te verleenen brieven van relieff in ordinaria forma, uyt kragte van dewelke hij suppliant alsnog, zoo voor hemzelve als voor zijne gemelde broeder, mr. Ignatius Johan van Hees, mogte werden verleyd met de meergemelde leengoederen, mits betalende de regten daartoe staande. Zoo is 't, dat wij, 't verzoek en de zaake voorzeide overgemerkt, ende hierop gehad hebbende het advis van onze gecommiteerde raaden in qualiteit als bij ons geauthoriseert tot

de administratie van onze domainen en domaniale regten, die daarop hadden gehoord onsen lieven ende getrouwen den heere mr. Pieter Steyn, bewaarder van onzen grooten segele, in qualiteit als stadhouder en registermeester van onze leenen, genegen wezende ter bede van den suppliant, uit singuliere gratie en volkooime magt, denzelven, soo voor hemzelve als ten behoefte van zijn voornoemde broeder, mr. Ignatius Johan van Hees, gereleveerd hebben, en releveeren bij deeze, van 't verloop of den laps van den tijd binnen dewelke hij suppliant, zoo voor hemzelve als ten behoefte van meergemelden zijnen broeder, de voorzeide ambagtsheerlijkheyd van Berckel en Rodenreis, met de renten, chijnsen, heerlijkheid en anders allen heuren toebehooren, behoord hadde te verheffen, en hem, zoo voor hemzelve als ten behoefte van meergemelde zijnen broeder, daarvan te doen investieeren naar stijle ende usantie van onse leenkamere, mitsgaders van alle omissiën en verzuymenissen daarinne gepleegt ofte gecommiteert, en admitteeren hem bij deeze om alsnog, zoo voor hemzelve als ten behoefte van meergemelde zijnen broeder, met de voorzeide ambachtsheerlijkheid, renten, chijnsen, heerlijkheid en anders allen heuren toebehooren, verleid en geïnvestieerd te mogen worden, mits wegens het voorzeide gepleegde verzuim betaalende dubbelde heergewadden en hofregten daartoe staande, en mitsdesen in onse register of leenkamer doende presentereeren, interineeren en registreren na behooren. 'Twelk gedaan zijnde, lasten wij zoo die gemelde gecommiteerde raaden alsmede den voornoemde stadhouder en registermeester van onze leenen den suppliant, zoo voor hem als ten behoefte van zijnen meergemelde broeder, met de voorschreeve ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenreys, met de renten, chijnsen, heerlijkheid en anders allen heuren toebehooren, te verleyden ende te investieeren

ten natuure van leen en heergewaden, als onse registeren ende oude brieven daarvan wezende uytwijzende zijn, en dezelve daarvan te doen hebben brieven naar ordre van onzen voorschreeve leenkamere, mitsgaders allen anderen onze officieren, justiciëren ende onderzaten, dat zijluyden hen daarna reguleeren ende den suppliant, zoo voor hemzelven als ten behoefte van zijnen meergemelde broeder, van dese onze letteren van relieff en admissie doen, laten ende gedoogen, rustelijk, vredelijk ende volkomentlijk genieten ende gebruiken, cesseerende alle belet en moeyenisse ter contrarie.

Gegeeven in Den Hage, onder onzen grooten zegele hieraen doen hangen, den dertigsten augustus in het jaer onzes Heeren en Zaligmakers duyzend zeevenhonderd en negenensestigh. (w.g.) P. Steyn. Ter ordonnantie van de Staaten, (w.g.) C. Clotterbooken.

(Op de achterzijde van het laatste beschreven blad:) Naardat deze opene brief van relief en admissie ter camere van de registers van de leenen van haar edele grootmogende was gepresenteert, gelesen en geëxamineert, soo is dezelve na sijne forme en inhoudten aldaar geïnterineert en geregistreert in 't register genaamt Princes Wilhelmina, capitulo Noord-Holland, folio 62 et sequentes. Gedaan in Den Hage den 7e september 1769. In kennisse van mij, (w.g.) Martinus Gousset, bij absentie van den griffier.

Dorso: Octroy van relieff van verzuim, (in iets latere hand:) gepleeght door mr. Anthony Hendrik van Hees in 't verheffen van leen, voor mr. Herman van Hees dato 30e augustus 1769. (In iets latere hand:) In 't pakket no. 1. P.2o.

7-9-1769 (voorl. nr. 36)

De Staten van Holland ende Westvriesland doen kond allen luyden, dat wij, agtervolgende onse opene brieven van relief en admissie over 't versuym gepleeght in 't niet tijdelijk verheffen van

't leen hierna genoemd, gedateert den 30e augustus laasteleden, beneffens deesen in onse leenregisteren geregistreert, behoudens ons ende eenen ygelijks regt, verleyd ende verleend hebben, verlijen ende verleenen bij desen onsen brieve, mr. Herman van Hees, raad ordinaris in den Hove van Holland, Zeeland en Vriesland, zoo voor hemzelven als ten behoeven van zijn broeder, mr. Ignatius Johan van Hees, secretaris van den Raede van Staten der Vereenigde Neederlanden etc., de ambachtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs, met de renten, chijnsen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehooren, sijnde met een nieuwe weg lopende door het dorp van Berkel. Als vermits het overlijden van hunnen oudsten broeder, mr. Anthony Hendrik van Hees, in leeven raed ordinaris in den Hogen Raede van Holland, Zeeland en Vriesland, den voorsz. mr. Herman van Hees, zoo voor hemzelven als ten behoeven van zijn gemelde broeder mr. Ignatius Johan van Hees, aangekomen ende bestorven bij dode ende makinge van hunne moeder Barbara Johanna van der Hoeven, in leeven vrouwe van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, weduwe van mr. Hendrik van Hees, in leeven heere van den Tempel, Berkel en Rodenrijs, praesident in den voorsz. Hogen Raede en hoofdingeland van Delfland, ingevolge de mutueele testamentaire dispositie bij haar en haar gemelde man op den 31e december 1744 onder hunne handteekeninge in beslooten forme gepasseert en bij onsen octroy in dato 23e juny 1745 geconfirmeert (sijnde het voorsz. testament en octroy meede beneffens deesen in onse leenregisteren geregistreert). Te houden van ons bij den voorsz. mr. Herman van Hees, zoo voor hemzelven als ten behoeven van zijn voorsz. broeder mr. Ignatius Johan van Hees, tot eenen onversterffelijken erfleene, gelijk de graven van Egmond die te houden plagen. 'Twelk in onse leenregisteren gedesigneert is met no. 1. Al naar inhoudten der ouder brieven ende onse leenregisteren daarvan wesende.

Ende hiervan heeft ons de voorsz. mr. Herman van Hees hulde en manschap gedaan als 't behoorde in handen van onsen lieven ende getrouwen raedpensionaris ende bewaarder van onsen grooten zegele de heer mr. Pieter Steyn, als stadhouder ende registermeester van onse leenen. # Daar bij, aan ende over waren als onse leenmannen mr. Martinus Gousset, secretaris van onse houtvesterije, ende mr. Martinus van der Craght, advocaat-fiscaal van onse domeynen.

T'oirconden deesen onsen brieve bezegelt met onsen grooten zegele. Gedaan in Den Hage den 7e september 1700 negenensestig. (w.g.) P. Steyn. (Op de pliek links:) Bij de Staten van Holland ende Westvriesland, ter relatie van stadhouder en leenmannen voornoemt, (w.g.) Martinus Gousset, bij absentie van den griffier. (Op de pliek rechts:) Het collateraal is betaalt als gebleeken is bij quitantie van Johan Steenis, secretaris van 's-Gravenhage, in dato 10e february 1769.

Marge: No. 1

Dorso: Verlijfbrief van de Staeten van Holland wegens de ambaghtsheerlijkheid van Berkel en Rodenrijs op mr. Herman van Hees, zoo voor hemzelven als ten behoeve van zijn broede mr. Ign. Joan van Hees, in dato 7 september 1769. In 't pakket no. 1. 2. (In potlood:) 16.

4-11-1777 (voorl. nr. 1)

Wij, Pieter Rosemond, secretaris van Berkel en Rodenrijs, in deesen gesubstituteerde schout, Claas Clos en Pieter Waddinxveen, gesworens van Berkel en Rodenrijs, oirconden dat de heer Cornelis Schadee, schout, Paulus Kerkhof en Jan Figee, ambagtsbewaarders van Berkel en Rodenrijs, als bij resolutie van 't college van schout, ambagtsbewaarders en agtemannen van Berkel en Rodenrijs, mitsgaders den moolenmeester van Over de Leede, van dato den 8e maart 1777, zijnde geautoriseerd en gequalificeert, in die qualiteit, volgens publicque koopvoorwaarde van dato den 28e mey 1777,

voor ons in vollen en vrijen eygendom overgedraagen ende getransporteert hebben aan Leendert Cornelisz van Wijk een caveling drooggemaakt land, gelegen in de Noordpolder alhier, groot seeventien mergens vijfhonderd vijftien roeden, gequoteert kavel 26, strekkende uyt de barmsloot neevens den dijk gelegen agter de huyserven en barmsloot, agter de huyserven, tot in de barmsloot neevens de Landscheyding, belent ten suyden kavel 25 en ten noorden kavel 27.

Werdende het voorsz. cavel land getransporteert op alsulke conditiën ende voorwaarde, waarop deselve op den voorsz. 28e mey 1777 publicq zijn geveyld en verkogt en waarna den kooper sig punctueel sal moeten reguleeren, houdende al hetselve off alhier woordelijk stond geïnserieerd en gerepeteert. Ende sal den kooper zijn uytpad moeten neemen over desselfs eygendom.

Ende bekende sijlieden heeren transportanten in hunne voorsz. qualiteyt van de koop en cessie deeses voldaan en betaald te zijn met een somme van drieduysend eenhondert vijffentwintig guldens tien stuyvers drie penningen, ende over rantcoenpenningen een somme van eenhondert sesenvijftig guldens ses stuyvers, den laasten penning met den eersten voor het passeeren deese ontfangen.

Actum en ten oirconden geteekent den 4e november 1777. (w.g.) P. Rosemond, Klaas Klos, Pieter Waddinsveen.

Marge: (Links onder:) Coll. Exempt (van den) XL penning en de Xe verh.).

4-11-1777 (voorl. nr. 8)

Op huyden den 4e november 1777 hebben de heer Cornelis Schadee, schout, Paulus Kerkhof en Jan Figee, ambagtsbewaarders van Berkel en Rodenrijs, als bij resolutie van 't collegie van schout, ambagtsbewaarders en agtemannen van Berkel en Rodenrijs, mitsgaders den moolenmeester van Over de Leede, van dato den 8 maart 1777, zijnde geauthoriseerd en

gequalificeert, in die qualiteyt de gift geleyd aan en ten behoeven van Leendert Cornelisz van Wijk van een kaveling drooggemaakt land, geleegeen in de Noordpolder alhier, groot zeeventien mergen vijfhondert vijftien roeden, gequoteert kavel 26, strekkende uit de barmsloot nevens den dijk, geleegeen agter de huyserven, en barmsloot agter de huyserven tot in de barmsloot nevens de landscheyding, belent ten zuyden kavel 25 en ten noorden kavel 27. Ende wind den voornoemde Van Wijk de gift ten zijnen behoeven als regt is.

Aldus de voorenstaande gift gegeven bij Pieter Rosemond, secretaris van Berkel en Rodenrijs, in desen gesubstitueerden schout, in den naam van den weledelgestrenghe heere van Berkel en Rodenrijs als landgifter. Present Claas Klos en Pieter Waddinxveen, gesworens van Berkel en Roodenrijs.

Actum dato ut supra. (w.g.) Pr. Rosemond, Klaas Klos, Pieter Waddinsveen.

Marge: (Links en onder:) Coll. Registrata no. 19 fol. 9.

27-9-1780 (voorl. nr. 27)

De Staaten van Holland ende Westvriesland, allen dengeenen die desen jegenwoordigen sullen sien of hooren leesen, salut. Doen te weeten, dat wij, ter ootmoedige beede en supplicatie van mr. Herman van Hees, heere van Berkel en Rodenrijs, raad ordinaris in den Hove van Holland, Zeeland en Vriesland, gegunt, geconsenteert en geoctroyeert hebben, gunnen, consenteeren en octroyeeren uyt onse sonderlinge gratie bij deesen onsen brieve, dat hij sal mogen disponeeren, testeeren en ordonneeren van alle sijne leengoederen, hoedanig en van wat natuur of qualiteit die zijn of weesen moogen, die hij nu ter tijd heeft en gebruykt, van zijn patrimonie en van degeene die hij verkreegen heeft of namaals verkrijgen sal mogen, bij koope, versterffenis, successie ofte andersints, geleegeen binnen onsen lande van Holland en Westvriesland, Voorne en

elders, gehouden van ons, of onse vasallen, hetzij bij testament, codicille of eenige andere forme van uytterste wille, voor notaris en getuygen, mannen van leenen of wetten en regteren, daaronder deselve leengoederen geleegeen zijn ofte weesen sullen, als elders en anders tot zijn gelieve, ten profijte van sijne kinderen, indien hij eenige heeft, vrienden en maagen, of andere vreemden, dien en alsoo het hem gelieven en goeddunken sal, de voorschreeve leengoederen deselve sijne kinderen of andere personen geeven, transporteeren of laten in het geheel of deel, of daarop assigneeren renten, erffelijk of ten lijve, of ook daarop iemand togt bewijzen tot zijn discretie en goede geliefte. Oorlovene, consenteerende en octroyeerende voorts den suppliant dat hij, soo in de institutie, als legaten en andere makingen, of assignatiën van lijftogten, ook renten, pensioenen, erffelijk of ten lijve, in en op sijne leengoederen voor eene reise zal moogen substitueeren en ordonneeren, aan wien dat hetgeene van sijne leengoederen bij institutie, legaten, makinge of assignatie, erffelijk ofte ten lijve, aan sijne kinderen, vrienden of vreemden gemaakt is, sal erven, succedeeren ofte koomen, na het overlijden van deselve gebeneficeerde of gebeneficeerden, niettegenstaande voor deesen anders van de leenen onser voorschreeve lande en van onse vasallen gebruikt is geweest. Welk gebruik wij, na voorgaande beschrijving en volkoomen deliberatie, bij onse regte wetenschap en seekere kennisse gederogeert en teniet gedaan hebben.

Hebben voorts den suppliant verlof en consent gegeven, en geven bij deesen, het voorschreeve zijn testament en uytterste wille, dat hij alsoo maken sal of voortijds gemaakt heeft, bij codicille of andere ordonnantie van uytterste wille te mogen veranderen, vermeederen, verminderen en wederroepen, wanneer en t'allen tijden als het hem gelieven sal, welk testament, gifte en ordonnantie dat bij den suppliant alsoo gemaakt

is of sal weesen. Wij nu voor alsdan geconfirmeert en bevestigt hebben, confirmeeren en bevestigen bij deesen onse brieve, en willen dat die onderhouden en volkoomen werden, en van goeder waarde en effect blijven ten eeuwigen daage, en dat degeene, wien de voorschreeve suppliant deselve leengoederen, of een deel van dien, gemaakt, gegeven of daarop eenige renten ofte togten geassigneert heeft, daarvan gaudeeren en deselve gebruiken na de regten, wetten en costumen van de plaatsen daar die geleegeen zijn of weesen sullen, gelijk en in aller voegen en manieren of deselve gifte en maakingen voor onse leenman en of voor den regteren en wetten, daaronder de goederen geleegeen of daar die bevonden sullen zijn, gedaan en gepasseert waaren, behoudelijk dat de suppliant, mitsgaders de gebeneficeerde of gebeneficeerden, geen bastaarden zijn, en dat de voorschreeve leengoederen aan ons of onse vasallen niet sterffelijk zijn, nog ook gegeven of gemaakt sullen weesen aan eenige kerken, kloosteren, godshuysen of geestelijke personen. Behoudelijk ook dat diegeene wien de voorschreeve suppliant de voorschreeve leengoederen geeven, ordonneeren of maaken sal, hetzij mannen of vrouwen, gehouden sullen zijn binnen een jaar en ses weeken na den overlijden van den voornoemden suppliant of dat sij deselve goederen aanvaart sullen hebben, ons of den vasalheeren, van wien deselve leengoederen gehouden werden, hulde en manschap daaraf te doen, en te betaalen de regten daartoe staande en behoorende. Alles sonder arg of list.

Ontbieden daaromme en ordonneeren onse welbeminde soo de praesidenten en luyden van den Hoogen en provincialen Raaden, onse gecommitteerde raaden in qualiteyt als bij ons geauthoriseert tot de administratie van onse domaniale regten, de voorschreeve vasallen, mannen van leenen ende allen anderen onse justicierien, officieren en onderzaaten, wien dit

eenigsints sal moogen aangaan, hunnen steedehouderen en eenen iegelijken van hen bijzonder, soo hen toebehooren sal, dat sij het testament, ordonnantie en uytterste wille van den voornoemden suppliant, sulks als hij dat gemaakt heeft (en alsnu bij ons bevestigt en geconfirmeert, soo voorschreeven is) of nog maaken sal, onderhouden en volkoomen, na zijn forme en inhouden, en dengeene die hij bij zijn testament en uytterste wille de voorschreeve leengoederen gemaakt en gegeven, of daarop eenige renten of togten beweesen of geassigneert heeft, of nog maaken, geeven en assigneeren sal, daarvan doen, laten en gedoogen, rustelijk, vreedelijk en volkoomentlijk genieten en gebruiken, sonder hem tot eenigen tijde daarinne te doen ofte te laten geschieden eenig hinder, letsel of moejenisse ter contrarie. Des t'oirkonde hebben wij onsen grooten zeegle hieraan doen hangen. Gegeeven in Den Hage op den 27e september in den jaare onses Heeren en Zaaligmaakers seeventienhonderd en tachtig. (w.g.) P. van Bleiswijk. Op de pliek: Ter ordonnantie van de Staaten, (w.g.) C. (?) Clotterbooken. #

Dorso: Octroy voor mr. Herman van Hees om van leengoederen te disponeeren, 27e september 1780. (In latere hand:) In 't pakket no. 1.

15-5-1781 (voorl. nr. 2.a)

Op heeden den 15e mey 1781 hebben Mees van der Sman, Paulus van der Meyden en Cornelis van Buyzen, in qualiteit als executeuren van den testamente van wijlen Paulus Kerkhof, ten protocolle geregistreert op folio 159vo et sequentes, in die qualiteit de gift geleyd aen ende ten behoefte van Willem van Vreeswijk van een parthije klijland, geleegeen in 't Noordeynde van deze heerlijkheyd, groot ofte verongeldende voor eene merge vier hond, strekkende van de weduwe Jacob Kerkhof tot in den Ouweg, belend ten zuyden en noorden deszen boedel. Nog van een derde part in zeekere elf mergen

tweehondert zesenvijftig en tweederde roeden land, bestaande in verscheyde kampen, geleegen alsvooren. Waarvan de overige tweederde parten toebehooren aan Leendert van Wijk, als in zeeven mergen, strekkende vanouds van de weduwe van Huyg Ruygrok tot in den Ouweg en van den Ouweg tot in de bovenwatering, belend ten zuyden Andries Wennekens en 't volgende stuk, en ten noorden het tweede volgende stuk; in twee mergen driehondert zesenvijftig en tweederde roeden, strekkende vanouds van gemelde weduwe Ruygrok tot den Ouweg, belend ten zuyden 't voorige stuk, ten noorden mevrouw Penning. Ende nog in een mergen vijf hond, strekkende van den Ouwegh tot de bovenwatering, belend ten zuyden Klaas de Leeuw en Andries Wennekens, ten noorden het tweede voorige stuk.

Ende wind de gemelde Willem van Vreeswijk de gift ten zijnen behoeven als regt is.

Aldus de voorenstaande gift gegeven bij Jan Langeveld, secretaris van Berkel en Rodenrijs, in den naam van den weledelgestrenge heer van Berkel en Rodenrijs als landgifter. Praesent Bastiaan Visser en Paulus van der Spek, gezworens van Berkel en Rodenrijs. Actum dato ut supra. (w.g. Jan Langeveld Jz., Bastiaan Visser, Pouwelus van der Spek.) In kennisse van mij, secretaris, (w.g. Jan Langeveld Jz.).

Marge: (Links en onder:) Coll. Registrata lib. no. 19 fol. 224vo.

15-5-1781 (voorl. nr. 2.b)

Wij, Jan Langeveld Jz, secretaris van Berkel en Rodenrijs, in deezen gesubstitueerde schout, Bastiaan Visser en Pauwls van der Spek, gesworens derselve heerlijkheid, oirconden dat Mees van der Sman, Pauwls van der Meyden en Cornelis van Buyzen, in qualiteit als executeurs van den testamente van wijlen Paulus Kerkhoff, achtervolgens zekere publicque koopvoorwaarde van dato den 3e

january dezes jaars 1781, voor ons in vollen, vrijen eygendom overgedaan en getransporteert hebben aan Willem van Vreeswijk een partije klijland, geleegen in 't Noordeynde van deeze heerlijkheid, groot ofte verongeldende voor eene mergen vier hond, strekkende van de weduwe Jacob Kerkhof tot in den Ouweg, belend ten zuyden en noorden dezen boedel. Nog een derde part in zekere elf mergen tweehondert zesenvijftig en tweederde roeden land, bestaande in verscheyde kampen, geleegen alsvooren. Waarvan de overige tweederde parten toebehooren aan Leendert van Wijk, als in zeeven mergen, strekkende vanouds van de weduwe van Huyg Ruygrok tot in den Ouweg en van den Ouweg tot in de bovenwatering, belend ten zuyden Andries Wennekens en 't volgende stuk, en ten noorden het tweede volgende stuk; in twee mergen driehondert zesenvijftig en tweederde roeden, strekkende vanouds van gemelde weduwe Ruygrok tot den Ouweg, belend ten zuyden 't voorige stuk, ten noorden mevrouw Penning. Ende nog in eene mergen vijf hond, strekkende van den Ouwegh tot de bovenwatering, belend ten zuyden Klaas de Leeuw en Andries Wennekens, ten noorden het tweede voorige stuk.

Werdende 'tzelve getransporteert met al zodanig regt, actie en eygendom, als de verkopers q.q. daaraan tot op dato dezes hebben gehad ende gecompeteerd, zonder eenige de minste reserve. Belast met den heer zijn regt of jaarlijkse verpondinge, contribueerende de voorschreven eene mergen vier hond in de ordinaris verponding een somma van *f* 6.16.12, ende de voorsz. elf mergen tweehondert zesenvijftig en tweederde roeden voor 't geheel een somma van *f* 41.0.14. Mitsgaders munnikegelden en banwerken op weegen en wateringen daartoe gehoorende, ofte vanouds overgenomen. Wijders zo vrij en onvrij als buurlanden, met zodanige voor- en nadelige conditiën, servituten, regten en geregtigheeden,

als 't verkogte is hebbende ende lijdende, ende tot dato dezès is gepossedeert en beseeten. Ende voorts als bij de speciale voorwaarde breeder mogte worden bevonden geëxpresseerd te zijn, waartoe ten deeze werd gerefereert. Stellende zijlieden transportanten in hunne voorsz. qualiteyt tot waarborg de waarborg in de oude brieven en bescheyden gemeld, voorts den boedel en goederen bij wijlen Paulus Kerkhof metterdood ontruymt ende nagelaten, ten bedwange als na regten. Ende bekende zijlieden transportanten van de koop en cessie dezès voldaan en betaald te zijn den laasten penning metten eersten, ende dat met een somma van eenduizend vierhondert vijfendertig guldens. En over rantsoen een somma van eenenseeventig guldens vijftien stuyvers voor 't passeeren dezès in greden gelden ontfangen.

Actum en ten oirconden geteekend op den 15e mey 1781. (w.g. Jan Langeveld Jz. 81, Bastiaan Visser, Pouwelus van der Spek.) In kennisse van mij, secretaris, (w.g. Jan Langeveld Jz. 81).

Marge: (Links en onder:)

Coll. 40 penn. f 37.13.6

verh. 3.15.6

Solvit f 41.8.12.

Registrata lib. V fol. 55vo (et sequentes).

Dorso: Gift en transport omme Leendert Cornz. van Wijk in dato 6 mey 1758.

(In pen (20e eeuw): XXVI.5.)

5-7-1782 (voorl. nr. 3)

Op heeden, den 5e july 1782, hebben Jan en Pieter Stappert de gift geleyd aan ende ten behoeven van Leendert van Wijk van de helfte in een huys en erve, op den brandgevel aff, staande ende geleegen in 't Noordeynde van deese heerlijkheid, strekt van den brandgevel tot de droogmaking, belend ten zuyden den koper, ten noorden Maarten Dros en Claas de Leeuw. Ende wind de gemelde Leendert van Wijk de gift ten zijnen behoeven als regt is.

Aldus de vorenstaande gift gegeven bij Jan Langeveld Jz., secretaris van Berkel en Rodenrijs, in deesen gesubstitueerde schout, in de naem van de weledede gestrenghe heer van Berkel en Rodenrijs als landgifter, praesent Cornelis Huysers en Cornelis van der Tas, gesworens van Berkel en Rodenrijs. Actum dato ut supra. (w.g. Jan Langeveld Jz. 82, Cornelis Huysers, Cornelis van der Tas.)

Marge: (Links en onder:) Coll. Registrata lib. no. 19 fol. 291vo.

..-7-1782 (voorl. nr. 6)

Wij, Jan Langeveld Jz., secretaris van Berkel en Rodenrijs, in deesen gesubstitueerde schout, Cornelis Huysers en Cornelis van der Tas, gesworens derzelven heerlijkheid, oirconden dat Jan en Pieter Stappert voor ons in vollen, vrijen eygdomme overgedraagen en getransporteerd hebben aan Leendert van Wijk de helfte in een huys en erve op den brandgevel aff, staande ende geleegen in 't Noordeynde van deese heerlijkheid, strekt van de brandgevel tot de droogmakinge, belend ten zuyden den koper, ten noorden Maarten Dros en Claas de Leeuw. Wordende hetzelfde getransporteerd met alle het regt, toe- ende aanzeggen de verkopers daaraan tot op dato deeses gecompeteerd hebbende, zonder eenige de minste reserve. Belast met den heer zijn regt off jaarlijkse verpondinge. Contribueerende 't voorsz. halve huys in het redres tot eene gulde vijftien stuyvers in yder consent, mitsgaders munnikegelden en banwerken op weegen en watering en daertoe gehoorende, ofte vanouds overgenomen. Voorts zoo vrij en onvrij als buurhuysen, met zodanige voor- en nadeelige conditiën, servituten, regten en geregtigheden als 't verkogte is hebbende ende lijdende, ende tot dato dezès is gepossedeert en beseeten.

Stellende zijlieden transportanten tot waarborg de waarborg in de oude brieven en andere bescheyden gemeld, mitsgaders hunne personen ende goederen ten bedwange als na

regten. Ende bekenden zijlieden transportanten van de (koop en) cessie deeses voldaan en betaald te zijn, den laatsten penning metten eersten, ende dat met een somme van tweehonderd vijftigh guldens, voor 't passeren deeses in gereeden gelde ontfangen.

Actum en ten oirconden geteekent op den .. july 1782. (w.g.) Jan Langeveld Jz 82, Cornelis Huysers, Cornelis van der Tas.

Marge: (Links en onder:)

Coll. XL penn. f 6.5.-

Xe verhoging f -.12.8

Solvit f 6.17.8.

Registrata lib. V fol. 119r (et sequentes).

31-8-1786 (voorl. nr. 33)

De Staaten van Holland ende Westvriesland doen kond allen luyden, dat wij, behoudens ons ende eenen ygelijks regt, verleyd ende verleend hebben, verlijen en verleene bij deesen onsen brieve mr. Johan van Hees, secretaris van de sociëteyt alhier in 's-Hage, (pro indiviso) zoo voor hemzelve als ten behoeven van zijn zusters en broeder, met naame Barbera Henrietta Hester, Henrietta Catharina, Johanna Claudina en François van Hees, de helft (pro indiviso) in de ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs, met de renthen, chijnssen en heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehooren, zijnde met een nieuwe wegh lopende door het dorp van Berkel. Zijnde het voorschreven perceel van leen (pro indiviso) in de ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Rodenrijs den voorschreven mr. Johan van Hees, benevens zijne zusters en broeder, als haar aangekomen en bestorven bij doode ende makinge van mr. Herman van Hees, in leeven raad ordinari in den Hove van Holland, Zeeland en Vriesland, haar vader, volgens de testamentaire dispositie den 17e april 1786 voor den notaris Otto Frederik van der Spijck en seekere getuygen alhier gepasseerd, uyt kragte van onse octroye den 27e september 1780 aan

haar verleend, beyde benefens deese in onse leenregister geregistreert. Te houden van ons bij deselve, haare erve ende nakomelinge (pro indiviso) tot eene onversterffelijk erfleene, gelijk de graave Egmond te houden plag, 'twelk in onse leenregister gedesigneert is met no. 1. Al naar inhoude der oude brieve ende onse leenregisteren daarvan weesende.

Ende hiervan heeft den voorschreven mr. Johan van Hees ons hulde en manschap gedaan als 't behoorde, in handen van onse lieve ende getrouwe raadpensionaris en bewaarder van onse groote zegele, de heer mr. Pieter van Bleiswijk, als stadhouder en registermeester van onse leenen. Behoudelijk en welverstaande, dat zoo wanneer den voorschreven mr. Johan van Hees quam te sterven, dat alsdan bij haarlieden weeder een ander persoon gesteld en bij hem insgelijks behoorlijke hulde en manschap gedaan zal moeten worden. Behoudelijk meede, zoo wanneer deselve of een van zijn broder en zuster (!) quame aflijvig te worden, dat alsdan haare respective portiën bij diegeene, die daartoe geregtigt zoude moogen zijn, zal moeten worden verheft.

Daar bij, aan ende over waaren als onse leenmannen mr. Cornelis Michiel ten Hove, onsen griffier van de leenen, mr. Martinus Gousset, secretaris van onse houtvesterije, en mr. Martinus van der Craght, advocaat-fiscaal van onse domainen. T'oirconde deese onse brieve besegelt met onse groote zegele. Gedaan in Den Haage den 31e augustus 1700 zesentaghtigh. (w.g.) P. van Bleiswijk. (Op de pliek:) Bij de Staaten van Holland ende Westvriesland, ter relatie van stadhouder en leenmannen voornoemt, (w.g.) C.M. ten Hove.

Marge: No. 1

Dorso: Verleybrief van de Staaten van Holland wegens de helft pro indiviso in de ambagtsheerlijkheid van Berkel en Rodenrijs op mr. Johan van Hees, zo voor hemzelve als ten behoeve van zijne zusters en broeder, in dato 31 augustus 1786. In 't pakket no. 1. 51.

28-1-1790 (voorl. nr. 29)

De Staaten van Holland ende Westvriesland doen kond allen luyden, dat wij, behoudens ons ende eenen ygelijks regt, verleyd ende verleend hebben, verlijen en verleenen bij deezen onzen brieve mr. Johan van Hees, scheepen van 's-Gravenhage en secretaris van 't collegie van de sociëteit, met een vijfde part in de helft (pro indiviso) in de ambagtsheerlijkheyd van Berkel en Roderijs, met de renthen, chijnssen, heerlijkheyd ende anders allen heuren toebehooren, zijnde met een nieuwe weg lopende door het dorp van Berkel. Zijnde het voorschreven vijfde part in de helft van het voorschreven perceel van leen pro indiviso aangekomen en bestorven bij doode en overlijden van Barbera Henrietta Hester van Hees, zijn zuster. Te houden van ons bij den voorschreven mr. Johan van Hees, zijnen erve en nakomelingen (pro indiviso) tot een onversterffelijk erfleen, gelijk de graave van Egmond te houden plag, 'twelk in onse leenregister gedesigneert is met no. 1. Al naar inhouden der ouder brieven ende onse leenregisteren daarvan wezende.

Ende hiervan heeft den voorschreven mr. Johan van Hees ons hulde en manschap gedaan als 't behoorde, in handen van onsen lieven ende getrouwen raadpensionaris en bewaarder van onsen grooten zegele, de heer mr. Laurens Pieter van de Spiegel, als stadthouder en registermeester van onzen leene, daarbij aan ende over waren als onse leenmannen mr. Cornelis Michiel ten Hove, onsen griffier van onze leenen, mr. Martinus van der Craght, advocaat-fiscaal van onse domainen, en Matthijs Eliza Verstege, clerq van onse leenkamere.

T'oirconde deese onze brieve bezegelt met onze groote zegele. Gedaan in Den Hage den 28 january 1790 negentig. (w.g.) L.P. van de Spiegel.

Marge: No. 1.

Dorso: Verley wegens een 5(e deel) in de helft

van de heerlijkheid van Berkel op mr. J. van Hees, 28 januari 1790. In 't pakket no. 1.

(B)
Concept-inventarisbeschrijvingen van de charters en enkele andere archiefstukken uit het heerlijkheids- en dorpsarchief.

HEERLIJKHEIDSARCHIEF

Akten betreffende de verwerving van (gedeelten van) de ambachtsheerlijkheid Berkel en Rodenrijs, 1684 - 1790. 14 charters.

--- Alle akten van belening, relief e.d. gaan uit van de Staten van Holland.

ch. 26

Akte van belening van Machtelt Adriana van Renoy met de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, 2-1-1669; met dorsale aantekening betreffende de verheffing door Jacob Snouckaert, in verband met zijn huwelijk met Machtelt, 7-9-1684.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 31

Akte van belening van Simon Jodocus Cruygerus, predikant te Berkel, met de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, onder transport door Machtelt Adriana van Renoy en haar man Jacob Snouckert, 15-6-1687.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 38

Akte van belening van mr. Johan van der Hoeven met de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, onder transport door ds. Simon Jodocus Crugerus, 28-04-1706.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 32

Akte waarbij mr. Johan van der Hoeven wordt gemachtigd om over zijn leengoederen te beschikken, 29-11-1708.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 25.

Akte van belening van Barbara Johanna van der Hoeven en mr. Hendrik van Hees met de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, 23-12-1744; met dorsale aantekening betreffende de verheffing door hun zoon mr. Anthony Hendrik van Hees, voor het aan zijn moeder toegefallen deel wegens het overlijden van haar man, 12-07-1756.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 28.

Akte waarbij Barbara Johanna van der Hoeven en mr. Hendrik van Hees worden gemachtigd om over hun leengoederen te beschikken, 23-06-1745.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 37

Akte waarbij herstel van verzuim wordt verleend aan Barbara Johanna van der Hoeven wegens niet tijdige verheffing van de helft van de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs na de dood van haar man mr. Hendrik van Hees, 2-7-1756.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 30

Akte van belening van Barbara Johanna van der Hoeven met de helft van de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, haar toegefallen door het overlijden van haar man mr. Hendrik van Hees, 12-07-1756.

ch. 34

Akte van belening van mr. Anthony Hendrik van Hees met de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs,

24-5-1758.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 35

Akte waarbij herstel van verzuim wordt verleend aan mr. Herman van Hees en zijn broer mr. Ignatius Johan van Hees wegens nalatigheid bij de belening van wijlen hun broer mr. Anthony Hendrik van Hees in 1758, 30-8-1769.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 36

Akte van belening van mr. Herman van Hees, tevens namens zijn broer mr. Ignatius Johan van Hees, met de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, 7-9-1769.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 27.

Akte waarbij mr. Herman van Hees wordt gemachtigd om over zijn leengoederen te beschikken, 27-9-1780.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 33

Akte van belening van mr. Johan van Hees, tevens namens zijn zusters Barbera Henrietta Hester, Henrietta Catharina, Johanna Claudina en zijn broer François, met de helft van de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, 31-8-1786.

--- *Met zegel in rode was.*

ch. 29.

Akte van belening van mr. Johan van Hees met een vijfde deel van de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, 28-1-1790.

--- *Met zegel in rode was.*

HEERLIJKHEIDSARCHIEF

ch. 20 en 17

Eigendomsbewijs inzake de smaltienden te Berkel en Rodenrijs, verkocht door de erfgenamen van Clara Goedereede aan ds. Symon Jodocus Cruyger, ambachtsheer van Berkel en Rodenrijs, 3-12-1688. Met retroactum, 1657.

--- *De zegels ontbreken.*

HEERLIJKHEIDSARCHIEF

ch. 21

Akte van hypotheek verstrekt door Geertje Jans Blonk aan mr. Johan van der Hoeve, heer van de Tempel, Berkel en Rodenrijs met als onderpand een boerderij en percelen land te Sluipwijk, 05-05-1730.

--- *Met zegel in rode was.*

DORPSARCHIEF

Stukken betreffende het proces voor het Hof van Holland tussen het dorpsbestuur van Berkel en Rodenrijs (als eisers in beroep) contra de baljuw van Delfland, wegens diens vonnis in een strafzaak ter zake van geweldpleging, waarin krachtens grafelijk privilege het ambacht zelf competent is, en waarbij het ambacht is veroordeeld tot een boete, 1506 - 1518. 7 charters.

ch. 15

Relaas van betekening door deurwaarder Aelwijn van der Hoeff van de dagvaarding van baljuw en mannen van Delfland, 21-9-1506.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 39

Beschikking van het Hof van Holland waarbij het bestreden vonnis van Delfland wordt

opgeschort, 28-9-1506.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 40

Beschikking van het Hof van Holland waarbij partijen wordt opgedragen stukken over te leveren; tevens wordt het vonnis van Delfland opgeschort tot het eindvonnis, 4-12-1506.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 41

Akte waarbij koning Karel van Spanje verklaart de bekrachtiging in 1504 door zijn vader aartshertog Filips de Schone van het privilege van graaf Jan van Henegouwen voor (Berkel en Rodenrijs uit 1303 (waarbij de inwoners van het ambacht slechts voor een reeks met name genoemde misdrijven buiten het ambacht berecht kunnen worden) op zijn beurt te bekrachtigen, evenals het privilege uit 1303 zelf, 26-7-1515; authentiek afschrift.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 14

Beschikking van het Hof van Holland waarbij de gedaagde wordt opgedragen te beslissen of hij zijn vonnis in eerste aanleg handhaaft, juli 1516.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 16

Beschikking van het Hof van Holland waarbij partijen wordt opgedragen met nadere stukken te komen, 12-09-1516.

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 12 + 13 (linker- en rechtergedeelte van charter!)

Relaas van betekening door deurwaarder Bartholomeus Jansz van de dagvaarding van getuigen, 00-06-1518.

--- *Veel tekstverlies. Het charter is door aantasting doormidden gescheurd.*

--- *Het zegel ontbreekt.*

DORPSARCHIEF

---> toevallig aangetroffen stukken (vermoedelijk allemaal toebehoord hebbend aan Leendert van Wijk).

Eigendomsbewijzen wegens overdracht van onroerende zaken, gelegen te Berkel en Rodenrijs, met bijlagen, 1754 - 1782. 10 charters.

ch. 9 en 5

Een huis en percelen land in het Noordeinde door Andries Meesz Kaaskoper aan Leendert Jansz Stappert, 20-05-1754. Met bijlage.

--- *Van het eerste charter ontbreekt het zegel. Het tweede charter met opgedrukt zegel in zwarte lak. --- Vrijwel zeker te beschouwen als retroacta bij de charters 6 en 3 (uit 1782), zie hierna.*

ch. 4 en 7

Een boerderij met toebehoren en een perceel land in het Noordeinde door de executeurs van het testament van Pieter Cornelisz van Warmond aan Leendert Cornz van Wijk, 06-05-1758. Met bijlage.

--- *Van het eerste charter ontbreekt het zegel. Het tweede charter met opgedrukt zegel in rode lak.*

ch. 1 en 8

Een kavel drooggemaakt land in de Noordpolder door het dorpsbestuur van Berkel en Rodenrijs en molenmeesters van Over de Leede aan Leendert Cornelisz van Wijk, 04-11-1777. Met bijlage.

--- *De zegels ontbreken.*

ch. 2 a en b

Percelen land in het Noordeinde door de executeurs van het testament van Paulus

Kerkhof aan Willem van Vreeswijk, 15-05-1781.
Met bijlage.

--- *De zegels ontbreken.*

ch. 6 en 3

De helft van een huis in het Noordeinde door Jan en Pieter Stappert aan Leendert van Wijk, 5-7-1782. Met bijlage.

--- *Van het eerste charter ontbreekt het zegel. Het tweede charter met opgedrukt zegel in rode lak.*

--- *Vermoedelijk behoren bij dit transport de charters uit 1754 (charters 9 en 5) als retroacta.*

DORPSARCHIEF

Vidimussen van het Hof van Holland van privileges van de landsheren van Holland uit 1289, 1303, 1464, 1504 en 1515, opgemaakt in 1556 resp. 1715. 3 charters.

ch. 10

Vidimus van het Hof van Holland van de akte uit 1289 waarbij graaf Floris V bepaalt dat het ambacht Rodenrijs voortaan niet meer onder Schieland maar met de Zeven Ambachten onder de hof van Delft ressorteert, 14-12-1556.

--- *Gepubliceerd: OHZ 3.2393.*

--- *Het zegel ontbreekt.*

ch. 18

Vidimus van het Hof van Holland van het authentieke afschrift van de akte uit 1464 waarbij hertog Philips de Goede het dorpsbestuur van Berkel en Rodenrijs een verklaring geeft, dat het het veroordelende vonnis van het Hof van Holland in het hoger beroep contra de baljuw van Delfland geen afbreuk doet aan het privilege dat het dorp in de meeste strafzaken zelf competent is, 1-3-1715.

--- *Het zegel los, zwaar beschadigd, in rode was.*

ch. 23

Vidimus van het Hof van Holland van het authentieke afschrift van de akte uit 1515 waarbij koning Karel van Spanje verklaart de bekrachtiging in 1504 door zijn vader aartshertog Filips de Schone van het privilege van graaf Jan van Henegouwen voor (Berkel en) Rodenrijs uit 1303 (waarbij de inwoners van het ambacht slechts voor een reeks met name genoemde misdrijven buiten het ambacht berecht kunnen worden) op zijn beurt te bekrachtigen, evenals het privilege uit 1303 zelf, 1-3-1715. --- *Zie ook ch. 41.*

--- *Met zegel in rode was.*

DORPSARCHIEF

(deze akte is nl. in tweevoud opgemaakt, dus dit is het exemplaar voor het dorpsbestuur)

ch. 22

Akte van uitgifte in erfpacht van een perceel grond door het dorpsbestuur van Berkel en Rodenrijs aan Cornelis Adryaensz. Versijden, 26-7-1614.

--- *Het zegel ontbreekt.*

DORPSARCHIEF

(gezien het feit dat op dezelfde datum enkele andere vidimussen zijn gegeven door het Hof van H. aan het dorp)

ch. 42

Vidimus van het Hof van Holland van de akte uit 1612 waarbij Johan van Oldenbarnevelt, heer van Berkel en Rodenrijs, aan Arent Pouwelsz van Conijnenberch voor vijf jaar de functie van schout verpacht, 1-3-1715.

--- *Het zegel zwaar beschadigd in rode was.*

DORPSARCHIEF

---> toevallig aangetroffen stukken

ch. 11

Akte van transport van een huis aan de Korenmarkt te Delft door de erfgenamen van Maria Kok aan Christoffel Raesel, 27-3-1762.

--- *Met twee schepenzegels in groene was.*

DORPSARCHIEF

---> toevallig aangetroffen stukken

Stukken betreffende nalatenschappen, 1652, 1658. 2 charters.

ch. 19

Akte van verdeling van de nalatenschap van Alewijn Jansz Palesteyn en Geertgen Cornelis Tas, 25-1-1658.

--- *Met zegel in groene was.*

ch. 24

Akte van uitkoop door Neeltgen Gangerts, weduwe van Claes Cornelisz Schout, van haar kinderen inzake hun aandeel in de nalatenschap van haar man, 7-2-1652.

--- *Met zegel in groene was.*

28.12

Memorie betreffende het wijzen van vonnis inzake het "beslaan" (met vee beweiden) van land, z.d. (16e eeuw).

--- *Er worden enkele technische termen gebruikt die niet in het Middelnederlands Woordenboek voorkomen.*

1 charter (zonder zegel)

29.17 sub 1

Bevelschrift van het Hof van Holland aan de eerste deurwaarder om baljuw en mannen van Defland te dagvaarden en hen op te dragen afschrift van hun vonnis in te leveren, (juli 1506).

--- *Veel tekstverlies.*

Dorso: Die van Berckel contra Jan de Heuter, bailliu van Delflant.

1 charter (zonder zegel)

29.17 sub 2

Beschikking van het Hof van Holland waarbij de gedaagde tuitstel van veertien dagen wordt verleend, juli 1516.

--- *Veel tekstverlies.*

1 charter (zonder zegel)

29.17 sub 3

Zie 29.22.

29.17 sub 4

Bevelschrift van het Hof van Holland aan de eerste deurwaarder om baljuw en mannen van Defland te dagvaarden, onder opschorting van de uitvoering van hun vonnis, 16-9-1506 (?).

1 charter (zonder zegel)

29.17 sub 5

Vermoedelijk behorend tot de stukken in het proces voor het Hof van Holland tussen het dorpsbestuur van Berkel en Rodenrijs (als eisers in beroep) contra de baljuw van Delfland, z.d. (begin 16e eeuw). --- *Geheel onleesbaar geworden.*

1 charter (zonder zegel)

29.17 sub 6

Relaas van betekening door deurwaarder ...
Bollens van de dagvaarding van de baljuw van
Delfland en de opdracht aan diens klerk om aan
de eisers (= Berkel) afschrift van het vonnis van
Delfland met de dingtalen te leveren,
06-07-1516.

--- *Enig tekstverlies.*

1 charter (zonder zegel)

29.17 sub 7

Lijstje met namen van getuigen ten gunste van
het dorpsbestuur van Berkel, z.d. (ca. 1506 ?).

1 stuk

29.17 sub 8

Inventaris van processtukken, ingediend door
het dorpsbestuur van Berkel in het proces contra
de baljuw van Delfland, z.d. (ca. 1518 ?).

Dorso: Inventaris.

(In 17e-e. hand:) No. 16.

1 stuk

29.22 sub x

Verslag van de comparitie voor het Hof van
Holland waarbij eisers en gedaagde salvatiën
(weerlegging van bezwaren tegen getuigen)
indienen, 2-3-1533.

--- *Tekstverlies.*

1 charter (zonder zegel)

ambachtsheer van Berkel en Rodenrijs?) op een
verzoek om toelating van enkele personen als
achtemannen, z.d. (ca. 1650). Op de achterzijde
een uittreksel uit het plakkaat van keizer Karel V
uit 1515 waarbij elk dorp wordt verplicht om de
gewestelijke belastingen om te slaan over de in
het dorp wonende eigenaars en gebruikers van
onroerende zaken en elders woonachtige
eigenaren uitsluitend mee te laten betalen aan
dijk- en sluisgeld en dergelijke heffingen, z.d.
(ca. 1650). --- Zie ook de transcriptie van beide
teksten. 1 stuk

22

Stukken betreffende een proces voor het Hof van Holland tussen prior en convent van de Bernardieten te IJsselstein als eisers contra Florys Claisz, Jan Claisz, Neel Maertsz, Heynryck Heynrycksz c.s., bezitters en gebruikers van goederen en land in Berkel, inzake de door het klooster opgeëiste erfpacht van 100 Engelse nobels per jaar, ca. 1500 - 1674.

--- *Een ca. 1930 gesignaleerd stuk (16e-e. afschrift van een akte uit 1399 van de heer van IJsselstein, waarbij deze het klooster het bewuste zakelijk recht toekent) ontbreekt.*

1 katern (perkament, het middelste blad met artikelen 24 - 41 ontbreekt!), 1 stuk (perkament), 1 katern (papier), 4 stukken.

- Verweerschrift van Florys Claisz c.s., z.d. (ca. 1500). -- 1 katern (perkament).

--- In dorso: "No. 40, 1o."

--- *De datering is gebaseerd op grond van het feit dat de stadhouder Jan van Egmond wordt aangeduid als graaf; hierdoor wordt de datering bepaald op de periode 1486 - 1515.*

- "Scripturen den Hove van Hollandt overgegeven ..." Aanvullend verweerschrift, z.d. (ca. 1500). --- In dorso: "No. 40, 2o."
--- *Grotendeels moeilijk leesbaar of onleesbaar, wegens tekstverlies en restauratie.*

- "Extract uyt de oude legger van de houe van de 100 nobels". Uittreksel uit de (verloren gegane) legger van hoeven onder Berkel die gezamenlijk belast zijn met een erfpact van 100 nobels per jaar, z.d. (ca. 1600). -- 1 katern.
--- In dorso: "Papieren van de 100 nobels. No. 114." (18e-e. hand).

- Verklaring van .. van der Hoeve (?), ambachtsbewaarder van Berkel, dat de betaling van de verponding over "de nobels in Berckel" over het jaar 1597 hem door de raad van de

graaf van Hohenlohe is verboden, 28 oktober 1597. -- 1 stuk.

- Concept-verzoekschrift van ambachtsbewaarders en burens van Berkel aan de Staten van Holland om de ontvanger-generaal op te dragen het dorp korting te verlenen op hun aandeel in de verponding, aangezien de rentmeester van het voormalige St.-Bernardsklooster te IJsselstein onwillig blijft de verponding over de 100 Engelse nobels te Berkel te betalen, z.d. (ca. 1600). -- 1 stuk.

- Besluit van ambachtsbewaarders en achtemannen van Berkel om het Hof van Holland te verzoeken om uitstel van betaling van de koopsom van de erfpacht van 100 nobels en opheffing van de gijzeling van de schout en een achteman door de curator van de nalatenschap van de vrouwe van Berkel en Rodenrijs, (mei 1673). -- 1 stuk.

--- In dorso: "..... de nobels".

--- *Tekstverlies aan de bovenkant.*

--- *Datering ontleend aan de getypte archiefinventaris uit ca. 1930.*

- Declaratie van advocaat Cornelis van Rijsoort wegens kosten en verschotten in de zaak (van het ambacht Berkel) contra de advocaat Salengre en diens vrouw, waarbij het dorpsbestuur de leggers "van de nobels" opeist; met kwitantie wegens betaling van de helft, 1674. -- 1 stuk.

X.1

Akte - vermoedelijk opgesteld door het Hof van Holland - in een proces tussen (o.a.) ambachtsbewaarders van Berkel en baljuw en mannen van Delfland inzake ("..... ende beesten"), z.d. (ca. 1530 ?).

--- *Zeer veel tekstverlies wegens aantasting en doubleren van het charter. Daardoor zijn slechts*

hier en daar afzonderlijke woorden leesbaar. Als een van de bekrachtigers wordt vermoedelijk genoemd Floris Oem Floris van Wijngaerden.

Dorso: (In 17e-e. hand) No. 5.

1 charter (zonder zegel)

X.2

Akte in een proces tussen de baljuw van Delfland als eiser contra Cornelis Jansz uit Rodenrijs (en Jan Willemsz in 't Noordeinde van Berkel ?) (en de schout van Berkel met hen gevoegd), wegens een voorval (misdrijf ?) ten huize van Pieter Bastiaensz, waard (te Berkel ?), (7-2-1504 of een jaartal dat op 4 eindigt?). Met aantekening dat de eiser protest heeft aangetekend tegen (het bovenstaande ?). --- *Zeer veel tekstverlies wegens aantasting en doubleren van het charter. Daardoor zijn slechts gedeelten (o.a. afzonderlijke woorden) leesbaar. De volgende namen als (mede-)bekrachtigers worden genoemd: Adriaensz, schout, J. enpijl, Wiggert Simonsz ("mede aldaer"), Elis Ely....., Dirckx ("tot Pijnacker"), Adriaen Jorisz (?) ("mede aldaer"), Adriaen Lenardsz, "op Schie" en Sy(mon) ...isz ("in"), "welboren mannen van Delflant".*
1 charter

X.3

Akte waarbij Johan van der Hoeven als ambachtsheer van Berkel en Rodenrijs goedkeuring verleent aan de (geïnsereerde) verordening van schout, ambachtsbewaarders en achtemannen betreffende de toelating van vreemdelingen van 7 augustus 1705, goedgekeurd door het Hof van Holland op 18 maart 1707, 25 april 1709; met aantekening van afkondiging en van hernieuwde bekendmakingen in 1732 en 1756.
Dorso: "Keure concernerende de vreemde inkomende van dato den 25e april 1709."

1 stuk

1010

Memorie voor burgemeesters van Delft betreffende de geraamde jaarlijkse inkomsten en uitgaven van de heerlijkheid Berkel en Rodenrijs, z.d. (ca. 1650).

1 stuk

28.3

"Keuren van Berkel en Rodenrijs".
Verordeningen over allerlei onderwerpen, goedgekeurd door het Hof van Holland op 1 december 1623.
1 katern (perkament).

29.15

Authentiek afschrift = identiek aan charter nr. 41 = naar een eerder vervaardigd authentiek afschrift van hetzelfde origineel uit 1515.
--- **Op papier.**
1 stuk

29.22

Inventaris van de processtukken die door het dorpsbestuur van Berkel zijn ingeleverd als eisers in het proces tegen de procureur-generaal van het Hof van Holland, optredend namens Jan van Utrecht, baljuw van Delfland, (in of na 1530).
--- *Het laatste gedateerde stuk in deze inventaris (stuk met potloodnummer 20, na het stuk gemerkt "R"), dateert uit 1530, en betreft de belening van de graaf van Egmond (?) met de ambachtsheerlijkheid van Berkel en Rodenrijs.*
Dorso: (In 17e-e. hand) No. 2.
1 stuk

29.44

Verzoekschrift van Adriaen Roscam, gewezen secretaris van Berkel, nu pachter van de verponding voor 1630 aldaar en door het dorpsbestuur gegijzeld in Den Haag, aan gecommiteerde raden van Holland om het dorpsbestuur op te dragen hem rekening en verantwoording af te laten leggen en uit gijzeling te ontslaan, z.d.; met beschikking van gecommiteerde raden om hieraan te voldoen of binnen een week bezwaar aan te tekenen, 4 november 1631; afschrift, 6 november 1631.
1 stuk

29.59 (= 1051)

Overeenkomst (van het dorpsbestuur) met jonkheer Adriaen van Naaldwijk, ambachtsheer van Berkel en Rodenrijs, dat de door het dorp voorgeschoten aanslag in de verponding over de periode 1632 - 1642 hem zal worden kwijtgescholden als geschenk bij wijze van inhuldiging, dat hem bovendien een bedrag van f 250.-- wordt gegeven, en dat de heer voortaan jaarlijks een aanslag in de verponding van f 66.-- in plaats van f 86.2.(8) zal betalen, 19 november 1643; met (ongetekende) kwitantie voor f 250.--. Met advies van D. van Rosendael te Den Haag inzake het geschil met de voogden van de nieuwe ambachtsheer, die bezwaar maken tegen het betalen van de jaarlijkse maaltijd voor kerkmeesters, predikant, schout, secretaris en bode, hoewel om die reden in 1643 de aanslag in de verponding was verlaagd, 15 juni 1647.
2 stukken.

38.17

Bevelschrift ("mandement penaal") van het Hof van Holland aan de eerste deurwaarder, op verzoek van Fredrick Cornelisse Dargandt en Maerten Arents. Pijnacker, armmeesters van

Berkel en Rodenrijs, om burgemeesters van Rotterdam en het echtpaar Arien Ariense Spit en Ariaentje Leenders in de Katwijkerbuurt te Pijnacker te sommeren op te houden met het (aan de armmeesters) opdringen van het onderhoud van de kinderen (halfwezen) van de verdwenen Franck Leenderts. Drooch, of hen anders te dagvaarden voor het Hof, 19 juli 1672.
1 charter

74.2 (?)

Akte ten overstaan van schout en gezworenen van Berkel, waarbij Huybrecht Cornelisz Boertgen en Ariaentgen Cornelisdr, mede namens hun broer Arent en als voogden van het weeskind van wijlen Marytgen Cornelisdr en Claes Corn. van Rijtt, hun aandeel in de nalatenschap van hun ongehuwd overleden (oud)tante Grietgen Aryaents verdelen, 31 maart 1668.
1 charter